

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2018 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Увод	6
II.	Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на КЗЛД, залегнали в годишния отчет за 2017 г., както и на стратегията на КЗЛД за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022)	7
III.	Дейности на КЗЛД, отпаднали след началото на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, считано от 25 май 2018 г.	12
IV.	Защита на правата на физическите лица при обработване на личните им данни	15
V.	Контролна и административнонаказателна дейност	34
VI.	Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпросите, свързани със защитата на личните данни	51
VII.	Подготовка за прилагане на новата правна рамка на ЕС в областта на защитата на личните данни: Общ регламент относно защитата на данните и Директива за защита на личните данни	76
VIII.	Участие на КЗЛД в механизмите за съгласуваност и сътрудничество в рамките на ЕС	81
IX.	Международна дейност	84
X.	Подпомагане изпълнението на целите на КЗЛД чрез реализация на проекти с национално и международно финансиране: обща информация относно проекти и партньорски консорциуми	95
XI.	Комисията за защита на личните данни - наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения	99
XII.	Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационно-образователна дейност	101
XIII.	Административен капацитет и финансови ресурси	111
XIV.	Цели и приоритети на КЗЛД за 2019 г.	118

Списък на използваните съкращения

АЛД	–	Администратор на лични данни
АПК	–	Административнопроцесуален кодекс
АСП	–	Агенция за социално подпомагане
АССГ	–	Административен съд – София-град
АУАН	–	Акт за установяване на административно нарушение
БАКП	–	Българска асоциация по клинични проучвания
ВАС	–	Върховен административен съд
ВСС	–	Висш съдебен съвет
ДАЗД	–	Държавна агенция за закрила на детето
Директива 95/46/ЕО	–	Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
Директива (ЕС) 2016/680	–	Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета
Директива (ЕС) 2016/681	–	Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления
ДЛЗД	–	Длъжностно лице по защита на данните
ЕГН	–	Единен граждански номер
ЕКЗД	–	Европейски комитет за защита на данните
ЕНОЗД	–	Европейски надзорен орган по защита на данните

еРАЛД	–	Електронна система на КЗЛД за регистрация на администратори на лични данни
ЗАНН	–	Закон за административните нарушения и наказания
ЗГР	–	Закон за гражданската регистрация
ЗДОИ	–	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕС	–	Закон за електронните съобщения
ЗЗдр	–	Закон за здравето
ЗЗЛД	–	Закон за защита на личните данни
ЗЗО	–	Закон за здравното осигуряване
ЗИДЗЗЛД	–	Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни
ЗМВР	–	Закон за Министерството на вътрешните работи
ЗП	–	Задължително предписание
ЗПКОМПИ	–	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗСВ	–	Закон за съдебната власт
ЗЧСИ	–	Закон за частните съдебни изпълнители
ИВСС	–	Инспекторат към Висшия съдебен съвет
ИСВП	–	Информационна система на вътрешния пазар
КЕП	–	Квалифициран електронен подпис
КЗЛД	–	Комисия за защита на личните данни
КПКОНПИ	–	Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
КРС	–	Комисия за регулиране на съобщенията
МВР	–	Министерство на вътрешните работи
МВнР	–	Министерство на външните работи
МОН	–	Министерство на образованието и науката
МРРБ	–	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	–	Малки и средни предприятия

МТИТС	–	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НАП	–	Национална агенция за приходите
НБД „Население“	–	Национална база данни „Население“
НЗОК	–	Национална здравноосигурителна каса
НМЕ	–	Наредба за медицинската експертиза
НП	–	Наказателно постановление
НПК	–	Наказателнопроцесуален кодекс
ОЛД	–	Обработващ лични данни
ПАС	–	Правилник за администрация в съдилищата
ПДКЗЛДНА	–	Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация
ПП-Брюксел	–	Постоянното представителство на Република България към ЕС в Брюксел
ПРБ	–	Прокуратура на Република България
РДСП	–	Регионална дирекция за социално подпомагане
Регламент (ЕС) 2016/679	–	Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)
ФЛ	–	Физическо лице
ЮЛ	–	Юридическо лице

I. УВОД

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 1.01.2018 г. до 31.12.2018 г.

В отчета е представена информация на основните направления на дейност на КЗЛД през посочения период. Обстоятелството, че от 25 май 2018 г. в Европейския съюз е в сила нова правна рамка в областта на защитата на личните данни, довежда до промяна в отделните дейности на Комисията. Тези промени са отразени в настоящия отчет пред Народното събрание на Република България. Специално внимание е отделено на дейностите по линия на Българското председателство на Съвета на ЕС и провеждането на информационно-разяснителна кампания в национален план относно новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни. Представена е обобщена информация по въпроси, поставени в запитвания на граждани или в резултат на проведените консултации от КЗЛД. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за 2018 г. и са отчетени административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД.

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г., КАКТО И НА СТРАТЕГИЯТА НА КЗЛД ЗА РАЗВИТИЕ В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ (ХОРИЗОНТ 2022)

2018-а година се характеризира от две значими предизвикателства пред КЗЛД, с които тя успешно се справи – първото **Българско председателство на Съвета на Европейския съюз** и старта на **практическото прилагане на новата правна рамка в областта на защитата на личните данни**, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Регламент (ЕС) 2016/679, Общ регламент относно защитата на данните).

Участието на КЗЛД в първото Българско председателство на Съвета на ЕС през 2018 г. може да бъде определено като изключително успешно. На първо място, всички законодателни досиета, които екипът прие от предходното Естонско председателство, са приключени успешно и в срок независимо от трудностите от политическо, правно и практическо естество. На второ място, България чрез екипа на КЗЛД извоюва много сериозно уважение и доверие от страна на Европейската комисия, Европейския парламент, Генералния секретариат на Съвета, агенциите Евроюст, Европол и Фронтекс, както и на останалите държави членки. На трето място, но не и по значение, в хода на Председателството представителите на КЗЛД добиват значим професионален опит, който ще допринесе за развитието на Комисията в международен план и на самите експерти в професионално отношение.

На 25 май 2018 г. започва да се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните). Еднаквото приложение на тези правила в Европа представлява най-значимата реформа в областта на личните данни и личната неприкосновеност за последните две десетилетия. При подготовка на информационно разяснителната кампания КЗЛД отчита хоризонталния характер на реформата, която обхваща както публичния, така и частния сектор (над 350 000 администратора на лични данни), и необходимостта от широка информационно-разяснителна кампания на достъпен език. Отчитайки дълбочината на промените и сложността на материята, независимо от ограничения си финансов и човешки ресурс през отчетния период КЗЛД организира над 60 отделни събития с над 6000 участници от публичния и частния сектор, академичните среди и неправителствения сектор.

В допълнение са изготвени 2 информационни брошури, чиято цел е разясняване на ключови въпроси, които да подпомогнат прилагането на Общия регламент относно защитата на данните. Брошурите са озаглавени „**10 практически стъпки за прилагане на Общия регламент относно защитата на личните данни**“ и „**Практически въпроси на защитата на личните данни след 25 май 2018 г.**“. Брошурите са отпечатани в 24 000 екземпляра, копия от тях са изпратени до всички министерства и агенции, публикувани са на институционалния сайт на КЗЛД и се разпространяват както в сградата на КЗЛД, така на събития с участието на КЗЛД и чрез помощта на публични и браншови организации.

С цел повишаване на информираността на обществото по ключови въпроси на Общия регламент относно защитата на данните на сайта на институцията е създаден специален раздел, посветен на Регламента, в който се публикуват разяснителни материали и препоръки относно неговото прилагане – насоки на КЗЛД, на Европейската комисия, на Работна група по чл. 29 от Директива 95/46 (чийто наследник и правопреемник е създаденият с Регламента Европейски комитет по защита на данните). За улесняване изпълнението на задължението на администраторите на лични данни (АЛД) и обработващите лични данни (ОЛД) да определят длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД) на сайта на КЗЛД са публикувани указания относно начините и формата за уведомяване на КЗЛД за определените ДЛЗД.

През 2018 г. продължават усилията на КЗЛД, насочени към изграждане на обучителен център в областта на защитата на личните данни. За съжаление, до края на отчетния период Комисията не получава необходимата финансова подкрепа за тази своя инициатива, което е обективна пречка за нейното реализиране.

В отчетния период КЗЛД съвместно с МВР стартира процеса по обществено обсъждане на проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗЗЛД (ЗИДЗЗЛД) с цел въвеждане на мерки по изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/679 и транспониране на Директива 2016/680 в българското законодателство. Към края на 2018 г. представители на КЗЛД вземат активно участие в работна група към Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред на Народното събрание за финализиране на законопроекта и постигане на разумен компромис по текстовете му със съответните заинтересовани страни.

В допълнение към успешното Председателство на Съвета на ЕС през 2018 г. е продължена и надградена международната активност на КЗЛД на различни нива. Убедително доказателство за изградения авторитет на българския надзорен орган в областта на защитата на личните данни е избирането за следващите 5 години на председателя на КЗЛД

г-н Венцислав Караджов за заместник-председател на новосъздадения Европейски комитет за защита на данните (ЕКЗД) – изцяло нов орган на ЕС с правосубектност и широки правомощия.

След интензивна подготовка, проведена изцяло от българския надзорен орган, през октомври 2018 г. КЗЛД е домакин на серия от събития в рамките на 40-ата юбилейна международна конференция на органите за защита на данните и неприкосновеността. Паралелно с програмата в Брюксел, в пленарните дискусии и съпътстващите семинари в София се включват над 200 делегати и 50 модератори и лектори от редица български, европейски и международни институции, както и от водещи национални и чужди компании. Специфичен аспект на форума в София е отделянето на засилено внимание на надзорните органи в областта на защитата на личните данни на страните от Западните Балкани и от Общността на независимите държави като част от политиката на КЗЛД за тяхното подпомагане и споделяне на опит.

През изминалата година продължава работата на КЗЛД, насочена към допринасяне за постигане на стратегическата цел за пълноправното членство на Република България в Шенгенското пространство. Отчитайки факта, че процесът е до голяма степен политически, представители на КЗЛД продължават участието си в мисии за оценка по Шенген, включително като водещи експерти, с което допълнително затвърждават авторитета на българската страна в областта на защитата на личните данни. В информационния бюлетин, издаван от КЗЛД, регулярно се отразява участието на представители на КЗЛД в мисиите за оценки по Шенген.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета 2018 г. в КЗЛД е създадена организация и е разработена информационната система за поддържане на следните регистри:

- Регистър на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица по защита на данните;
- Регистър на акредитирани сертифициращи организации;
- Регистър на одобрени кодекси за поведение;
- Регистър на нарушения на Регламент 2016/679 и на закона, както и на предприетите мерки в съответствие с упражняването на корективните правомощия (Регистър на нарушенията и предприетите мерки).

Изпълнението на залегналите за 2018 г. цели и приоритети, касаещи контролната дейност на КЗЛД през отчетния период, е изключително повлияно и затруднено от

настъпилата след 25 май 2018 г. генерална промяна в правната рамка в областта на защитата на личните данни и на защитата на физическите лица във връзка с обработване на личните им данни. Въпреки прякото действие на Регламент (ЕС) 2016/679 през 2018 г. все още не е налична актуална и цялостна национална правна рамка, включително липсват вътрешноведомствени на КЗЛД актове, които да уреждат контролната дейност. Независимо от това при приоритизиране на определени задачи и правомощия на КЗЛД по новата европейска правна уредба през отчетния период е изготвена и приета „Методология за действията на КЗЛД при получени уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679”.

През 2017 г. КЗЛД разработва и приема Стратегия за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022). Стратегията съответства на новата правна рамка на ЕС за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679, Директива (ЕС) 2016/680 и Директива (ЕС) 2016/681), както и на основополагащи инициативи на национално ниво – Националната програма за развитие „България 2020“ и Стратегията за развитие на държавната администрация (2014–2020). Наличието на стратегически документ дава възможност за устойчиво развитие в областта на защита на личните данни, като Стратегията е основа за дългосрочната дейност на КЗЛД. При разработването ѝ са отчетени и натрупаният 15-годишен опит на КЗЛД, възможностите за по-нататъшно развитие, както и основното предизвикателство пред защитата на личните данни – изграждането на дигитална среда и функционирането на дигиталното общество.

В Стратегията се съдържа анализ на текущото състояние на сектора, като са посочени постигнатите към момента резултати, силните и слабите страни, очертани са възможностите за развитие, както и заплахите и рисковете в сектора. Дефинирани са стратегическите цели за периода 2017–2022 г. и целевите политики на КЗЛД.

Сред стратегическите цели на КЗЛД за периода 2017–2022 г. са:

- реализирана система за предотвратяване и ограничаване на незаконните форми на обработване на лични данни и нарушаване правата на физическите лица;
- ефективно приложен механизъм за надзор;
- разгърната всеобхватна система от обучения в областта на защитата на личните данни, мероприятия и инициативи за повишаване на осведомеността на обществото;
- реализирана устойчивост на административните услуги, предоставяни на гражданите и АЛД;
- приложен проактивен подход в международното сътрудничеството;

– разгърната система от инициативи за повишаване на професионалната квалификация на КЗЛД и нейната администрация;

– усъвършенствани процеси по откритост и прозрачност.

– За изпълнението на стратегическите цели КЗЛД е утвърдила набор от политики, които отговарят на европейските стандарти и добри практики:

– политика на европейска свързаност;

– политика по управление на качеството;

– политика на превенция;

– политика на контрол и отчетност;

– политика на партньорство;

– политика на публичност и приобщаване;

– политика на достъпност;

– политика на мониторинг;

– политика на устойчиво развитие и управление на промяната.

Стратегията съдържа в себе си механизъм за мониторинг и оценка на изпълнението, който има за цел предприемане на коригиращи действия за най-ефективно постигане на очакваните резултати и стратегически цели.

В изпълнение на Стратегията през 2018 г. при изготвянето на индивидуалните работни планове на служителите от администрацията за отчетния период са отчетени стратегическите цели и конкретните цели, заложи в годишните работни планове на административните звена, които кореспондират с поставените задачи в Плана за действие и прилагане на стратегията, включващ конкретни дейности, индикатори и отговорни служители за изпълнението им.

Пълният текст на Стратегия „Хоризонт 2020“, както и на Плана за нейното изпълнение са достъпни на интернет страницата на КЗЛД.

III. ДЕЙНОСТИ НА КЗЛД, ОТПАДНАЛИ СЛЕД НАЧАЛОТО НА ПРИЛАГАНЕТО НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/679, СЧИТАНО ОТ 25 МАЙ 2018 Г.

1. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри с лични данни.

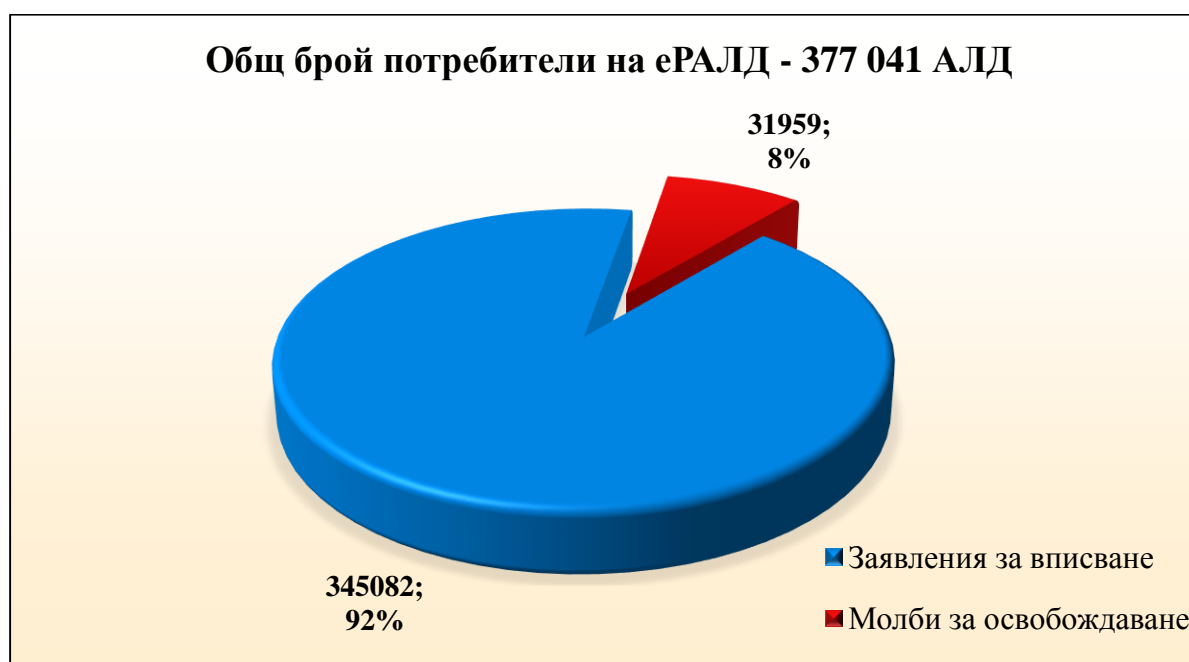
С прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 отпада основанието за регистрация на администраторите на лични данни (АЛД). В тази връзка, считано от 25.05.2018 г., КЗЛД прекрати всички образувани и незавършени производства по глава 3 от ЗЗЛД като:

- вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД на АЛД;
- освобождаване от задължение за регистрация;
- заличаване на АЛД от регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД,

включително и всички назначени и незавършени предварителни проверки по чл. 176 от ЗЗЛД.

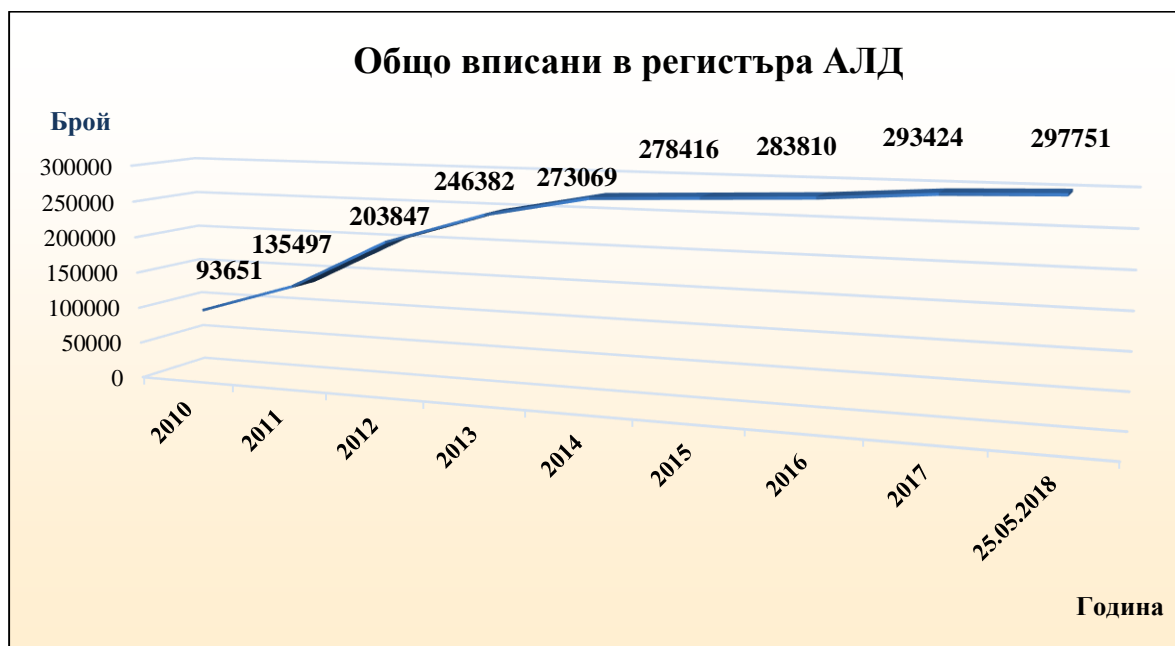
За периода от 1.01.2018 г. до 25.05.2018 г. в електронната система за регистрация на АЛД (еРАЛД) са създадени нови 5997 потребителски профила на АЛД. От тях 5767 са на АЛД за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и 230 - на АЛД, желаещи да бъдат освободени от задължението за вписване в този регистър.

От началото на въвеждането в експлоатация на еРАЛД през 2009 г. към 25.05.2018 г. общият брой на потребителите на системата е 377 041, като 345 082 от тях са подали заявление за регистрация като АЛД, а 31 959 – молба за освобождаване от задължение за регистрация (фиг. 1).

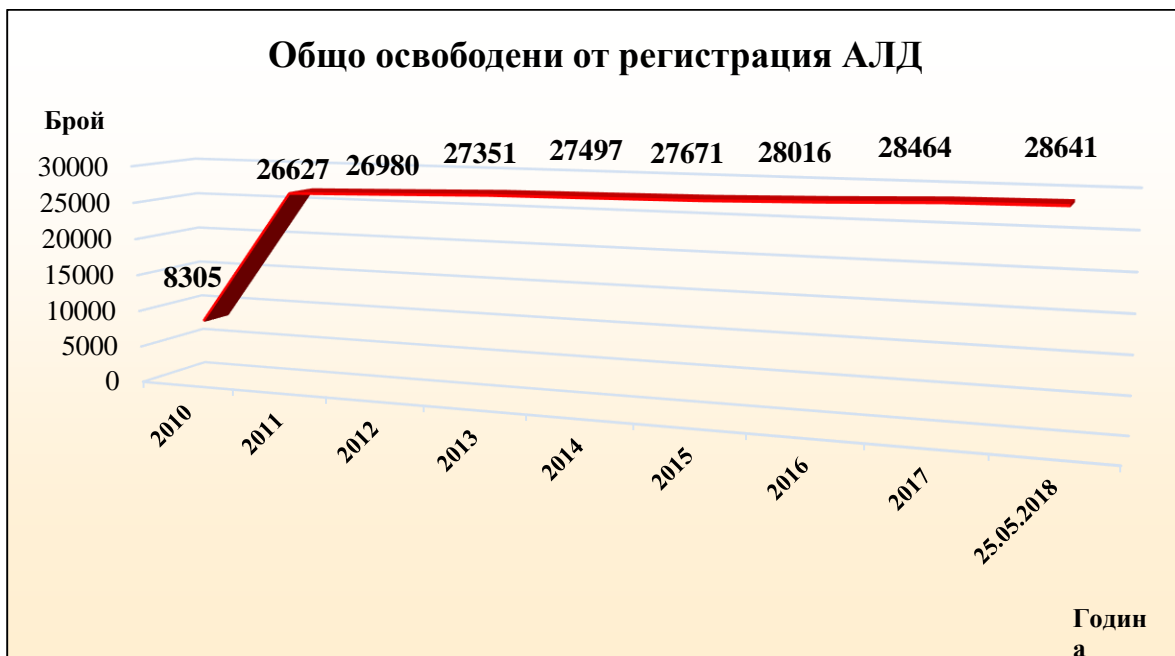
Фиг. 1

През периода от 1.01.2018 г. до 25.05.2018 г. КЗЛД вписва нови 4327 АД. С тях общият брой на вписаните АД в регистъра става 297 751 (фиг. 2).

Фиг. 2

През отчетния период КЗЛД освобождава от задължение за регистрация 177 АД, с което общият им брой към 25.05.2018 г. е 28 641 (фиг. 3).

Фиг. 3

От 1.01.2018 г. до 25.05.2018 г. КЗЛД заличава от регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД 27 АД, с което общият им брой е 466.

В случаите, когато АДД заявява обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица, КЗЛД задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра съгласно чл. 176 от ЗЗЛД. За периода от 1.01.2018 г. до 25.05.2018 г. броят на АДД, подадени за предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, е 279.

2. Предоставяне на лични данни в трети държави – обща информация и статистика към 25 май 2018 г.

До 25.05.2018 г. КЗЛД се е произнесла по общо **3** уведомления на основата на стандартни договорни клаузи за предоставянето на лични данни в трети държави.

Позицията на КЗЛД в случаите на осъществяване на трансфер на лични данни на основание чл. 36а, ал. 5, т. 2 от ЗЗЛД е, че АДД не следва да подават искане за разрешаване на трансфер, а уведомление до КЗЛД за предстоящия трансфер, като приложат доказателства относно наличието на сключени стандартни договорни клаузи.

При разглеждането на уведомленията КЗЛД следи за изпълнението и представянето на доказателства по отношение на това дали споразумението за трансфер възпроизвежда в цялост текста на стандартните договорни клаузи, дали са спазени изискванията, визирани в чл. 19 и чл. 20 на ЗЗЛД, приложимото правно основание за трансфер на данни по чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД.

IV. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ

1. Производства по разглеждане на жалби и искания. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби и искания.

Едно от правомощията на КЗЛД като част от осъществяването на цялостна контролна дейност в областта на защитата на личните данни е разглеждането на жалби, подадени от физически лица срещу АД, за нарушения на правата им, предвидени в ЗЗЛД. Жалбите и исканията за защита на нарушени права могат да се подават в едногодишен срок от узнаване на нарушението от страна на искателя, но не по-късно от пет години от извършването му. Пропускането на посочените срокове води до невъзможност за упражняване на правомощията на КЗЛД и обуславя подадените жалби като недопустими.

Съгласно изискванията на Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА) жалба може да се подаде лично, на хартиен носител; с писмо, адресирано до административния адрес на КЗЛД; по факс; по електронен път на имейла на КЗЛД, като жалбата трябва да бъде оформена като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП); или чрез сайта на КЗЛД с помощта на електронна бланка, като и в този случай жалбата трябва да бъде оформена като електронен документ, подписан с КЕП.

КЗЛД е създала организация за обезпечаване на възможността физическите лица да подават жалби пред нея по пет различни начина, като изискванията по отношение съдържанието на жалбата са тя да съдържа данни за жалбоподателя – имена, адрес, телефон за връзка, електронен адрес (при наличие); естество на жалбата или твърденията за конкретни нарушения на правата на жалбоподателя; друга информация и документи, които физическото лице смята за относими към жалбата; дата и подпис (за електронните документи – електронен, за хартиените документи – собственоръчен). Липсата на някои от реквизитите на жалбата води до нейната нередовност. Нужно е да се посочи, че при постъпване на жалба е необходима точната идентификация на жалбоподателя, доколкото съществува на производството касе нарушения по отношение на личните данни на жалбоподателя.

Производството по жалба е по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и е предвидено в чл. 38 от ЗЗЛД. То приключва с административен акт на КЗЛД, който има характер на индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол.

С решението си по същество на жалба КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не са установени нарушения на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба КЗЛД може да даде задължителни предписания, да определи срок за отстраняване на нарушението или да наложи административно наказание.

При постъпване на искания, които не съдържат данни за нарушени права на искателя, а се съобщава за нарушени права на трето лице или за други нарушения при обработване на лични данни, може да бъде извършена проверка по реда на чл. 12 от ЗЗЛД.

Следва да се посочи и възможността физическо лице да сезира и съответния компетентен съд, но посоченото право не може да бъде упражнено, ако има висящо производство пред КЗЛД за същото нарушение или нейно решение относно същото нарушение е обжалвано и няма влязло в сила решение на съда.

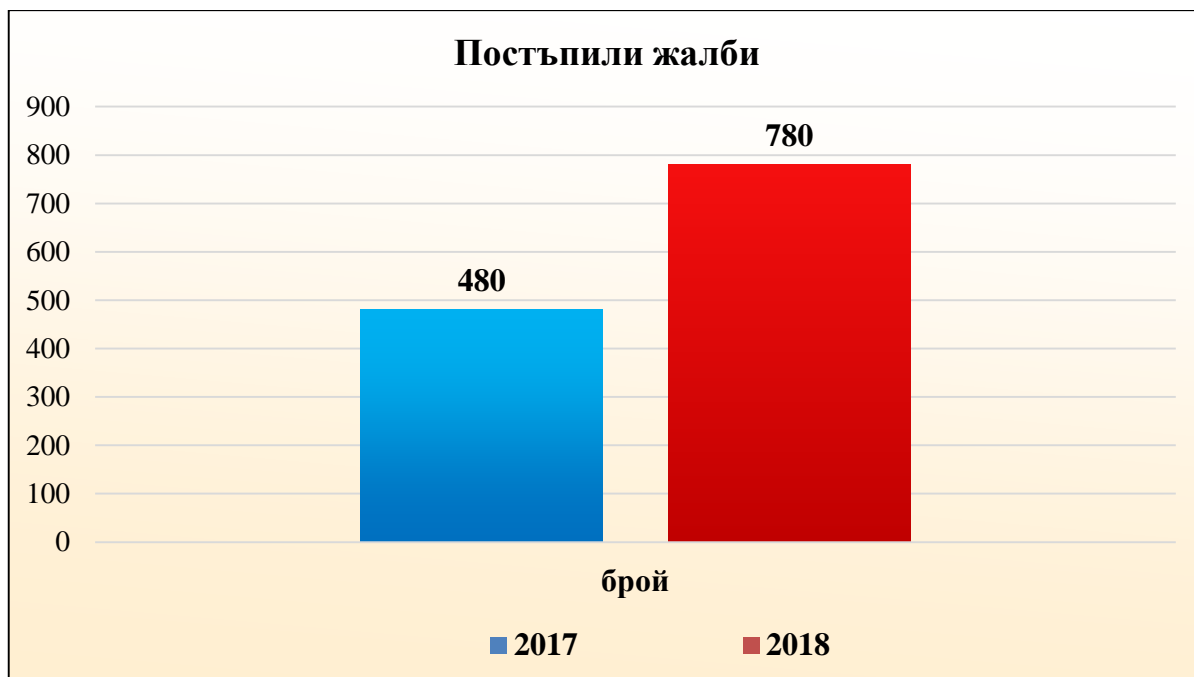
Нужно е да се посочи, че доколкото възможността да се сезира КЗЛД е ограничена в сроковете до една година от узнаване, но не по-късно от пет години от извършването на твърдяното нарушение, то компетентният съд може да бъде сезиран в 14-дневен срок от узнаване на нарушението. В допълнение по производствата за разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита на правата, предвидени в ЗЗЛД, е достъпна за всяко физическо лице.

От 25 май 2018 г., датата, от която се прилага Регламент (ЕС) 2016/679, КЗЛД разполага със задачите и правомощията по чл. 57 и 58 от Регламента при разглеждане на постъпилите жалби. Посочените норми разширяват възможностите за административна намеса при установяване на нарушени права на субекта на данни или за въздействие върху АЛД при възможно нарушение. При налагане на имуществени санкции КЗЛД се съобразява с изискванията на чл. 83 от Регламент (ЕС) 2016/679, който въвежда по-детайлна преценка при определяне на размера на административната санкция.

2. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби.

През 2018 г. КЗЛД е сезирана с над 784 жалби, подадени от физически лица с твърдения за нарушения на правата им при обработване на личните им данни. За сравнение е нужно да се посочи, че за цялата отминала 2017 г. постъпилите жалби са били не повече от 480 броя.

Съотношението между подадените през 2018 и 2017 г. жалби е дадено в следната графика:

Фиг. 4

Забелязва се повишаване на броя на постъпилите жалби след 25 май 2018 г., откогато се прилага Общият регламент относно защита на личните данни. След тази дата са постъпили над 531 броя жалби.

Повишаването на активността на гражданите за подаване на жалби обаче не може да се обвърже и с повишаване на броя на нарушенията при обработване на лични данни. Подобна статистика може да бъде направена едва след приключване на производствата, които са образувани пред КЗЛД по повод постъпилите жалби. Комисията счита, че активността на гражданите относно опазване на правата им при обработване на лични данни се дължи на присъствието на множество коментари, анализи, интервюта и други журналистически материали в медийната среда. Нужно е да се посочи, че чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на КЗЛД към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията са, както следва:

1. по основателност на жалби – 176 решения;
2. за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 4 решения;
3. по недопустимост на жалби – 71 решения;

4. по нередовност на жалби и искания – 40 решения.

От административните производства, които са приключили поради недопустимост на жалбите, при 12 е постъпил отказ от жалбоподателя, с което КЗЛД на практика е била десезирана.

КЗЛД е приела за неоснователни 89 броя жалби поради неустановяване на нарушение на правилата за обработване на личните данни и липса на нарушени права на жалбоподателите.

За основателни КЗЛД е приела 87 броя жалби. От тях по 36 жалби КЗЛД се произнеса преди влизане в сила на Общия регламент относно защита на данните, а 51 жалби – след 25 май 2018 г. Приключилите с налагане на административно наказание – имуществена санкция/глоба, производства са 37, за които са наложени имуществени санкции и глоби в размер на 365 300 лв. Издадени са 12 задължителни предписания.

Нужно е да се посочи, че след влизане в сила на Общия регламент относно защитата на данните КЗЛД разполага с правомощия да отправя предупреждения или да разпорежда при нарушение при обработване на лични данни или засягане на правата на субектите на данни.

В тази връзка КЗЛД е упражнила горните правомощия по 42 основателни жалби.

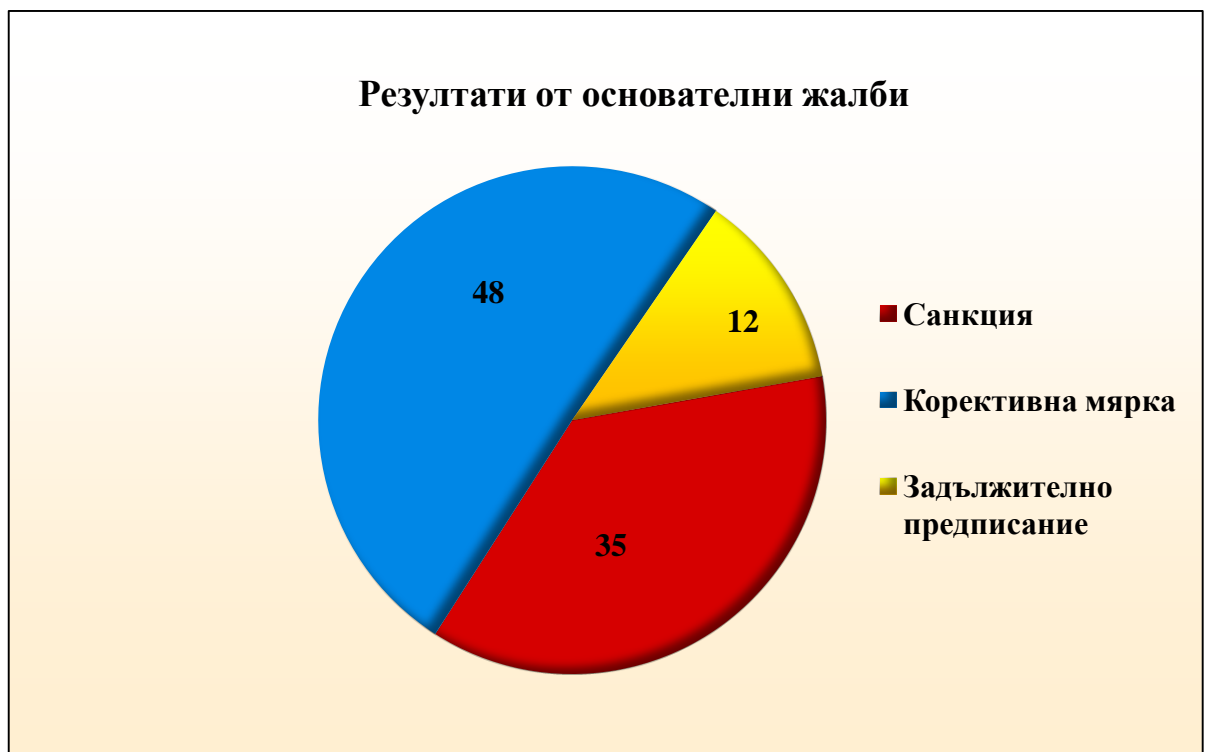
Съотношението основателни/неоснователни жалби е дадено в следващата графика (фиг. 5):

Фиг. 5

Необходимо е да се посочи, че през 2018 г. практиката на КЗЛД относно произнасянето ѝ по основателни жалби се промени с оглед прилагането на чл. 58, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, който допуска прилагане на корективни мерки при нарушаване на правата на субект на данни от АЛД. В тази връзка в 20% от случаите на основателни жалби КЗЛД е приложила спрямо АЛД корективна мярка.

Съотношението на приложените корективни мерки спрямо издаваните до 25 май 2018 г. задължителни предписания и наложените административни наказания е дадено в следващата графика (фиг. 6)

Фиг. 6

Установените нарушения, извършени от АЛД, могат да се причислят към следните групи нарушения:

– обработване на лични данни, без да е налице законоустановено условие за допустимост на обработването на личните данни (чл. 4 от ЗЗЛД) – 9 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 95 600 лв.;

– обработване на лични данни, без да са предприети от АЛД технически и организационни мерки за защита на данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други

незаконни форми на обработване (чл. 23 от ЗЗЛД) – 18 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 22 700 лв.;

– за отказ на АЛД да окаже съдействие на КЗЛД при упражняване на контролните ѝ правомощия (чл. 22, ал. 5 от ЗЗЛД) – едно нарушение, за което е наложена имуществена санкция в размер на 1000 лв.;

– за нарушение на правото на достъп до лични данни КЗЛД е констатирала едно нарушение, за което е наложена имуществена санкция в размер на 1000 лв.

След влизане в сила на Регламент (ЕС) 2016/679 по реда на разглеждане на жалби са приложени 37 броя корективни правомощия, както следва:

– отправени са 25 броя официални предупреждения до АЛД поради установени нарушения на разпоредбите на Регламента в резултат на операции по обработване на лични данни – чл. 58, пар. 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679;

– в един случай е разпоредено на АЛД да изпълни исканията на субект на данни по повод упражняване на правата на субекта на данни съгласно Регламента – чл. 58, пар. 2, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679;

– в 15 случая е разпоредено на АЛД да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на Регламента – чл. 58, пар. 2, б. „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679;

– в един случай е разпоредено на АЛД коригирането на лични данни или ограничаването на обработването им съгласно чл. 16, 17 и 18 от Регламента - чл. 58, пар. 2, б. „ж“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

Наложени са имуществени санкции в размер на обща стойност 246 500 лв. за установени 13 нарушения при обработване на лични данни.

3. Сравнителен анализ на жалбите.

Според вида на АЛД и относно предмета на постъпилите в КЗЛД жалби срещу тях се обособяват следните основни сектори:

• Телекомуникации. Въпреки че в сравнение с 2016 г. през 2017 г. постъпват по-малко по брой жалби (91 броя), през 2018 г. се наблюдава тенденция към повишаване броя на жалбите. Към настоящия момент КЗЛД е сезирана с над 135 жалби, подадени срещу дружества от телекомуникационния сектор. Жалбите са насочени срещу предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори за електронни съобщения. В тези

случаи личните данни се предоставят въз основа на сключен договор за възлагане събирането на задължения или в резултат на договор за цесия. Тревожи обстоятелството, че постъпват жалби на физически лица с твърдения за регистрирани без тяхно съгласие на предплатени СИМ карти, които впоследствие са използвани за извършване на престъпления – телефонни измами.

- Видеонаблюдение. Този сектор запазва тенденцията си от няколко години за увеличаване на броя на жалбите. За 2017 г. жалбите, подадени в КЗЛД с твърдение за неправомерно обработване на лични данни чрез системи за видеонаблюдение, са били 32 броя, докато за 2018 г. броят им се доближава до 84 жалби. С оглед предмета на жалбите пред КЗЛД с твърдения за незаконосъобразно обработване на личните данни на физически лица чрез видеонаблюдение могат да бъдат разграничени следните две фактически обстановки: видеонаблюдение, извършвано в режим на етажна собственост, и видеонаблюдение, извършвано от физическо лице за лични и домашни дейности.

- Банки и кредитни институции. На следващо място са жалбите, насочени срещу банки и дружества, предлагащи кредитни услуги. В тази категория жалби попадат освен твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни за събиране на задължения от физическите лица и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани. От 23 жалби, постъпили през 2017 г., броят им през 2018 г. расте до 67.

- Електронни медии. През 2018 г. в КЗЛД са постъпили 35 жалби на физически лица с твърдение за разпространение на личните им данни чрез медии. За сравнение през 2017 г. жалбите в този сектор са 12 броя. Осведомяването на обществеността за важни и значими събития и въпроси се дължи и на електронните медии, които чрез своята достъпност достигат до изключително широк кръг потребители. Посоченото обстоятелство допринася за повишаването на чувствителността на физическите лица относно информацията, която се разпространява чрез електронните медии, в частност и на личните им данни. Нужно е да се посочи, че обработваните лични данни е необходимо да бъдат съотнесими, свързани със и ненадхвърлящи целите, за които се обработват. В практиката на КЗЛД се установява разпространение на лични данни чрез публикуване на копия на документи.

- Образование. Този сектор винаги е бил предмет на специално наблюдение от страна на КЗЛД, доколкото администраторите на лични данни обработват предимно лични данни на деца. Впечатление прави обстоятелството, че ако през 2017 г. жалбите по отношение на сектора са били 6 (шест) броя, то през настоящата година са постъпили 23 жалби. Увеличаването на броя на жалбите се дължи на въвеждане от образователните заведения на

т.нар. „декларации за съгласие“ за обработване на лични данни. Наблюдава се и обратна хипотеза – откриване на банкови сметки на ученици за превеждане на стипендии или други плащания, без да е искано съгласие на родител или друго лице, представляващо детето.

Следва да се посочи, че за установени нарушения най-много санкции са наложени на АЛД от телекомуникационния сектор, както и на администратори, предоставящи комунални услуги и банки.

Основно нарушенията са за обработване на лични данни без наличие на основание за обработване на лични данни като липса на договор или съгласие.

Секторите на дейност на АЛД, срещу които най-често са постъпвали през 2017 г. жалби от физически лица, са следните:

Телекомуникации	135	жалби
Осъществяване на видеонаблюдение	84	жалби
Банки и кредитни институции	67	жалби
Изпълнителна власт	41	жалби
Медии	35	жалби
Трудови и осигурителни услуги	25	жалби
Образование	23	жалби
Съдебна власт	16	жалби
Органи на местната власт	4	жалби

4. Практика по жалби.

Що се касае за специфични казуси по жалби, постъпили или разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

1. КЗЛД е сезирана за нарушени права на непълнолетно физическо лице – ученик, във връзка с предоставяне на личните му данни от учебното заведение, в което се обучава, на кредитна институция за разкриване на банкова сметка за превеждане на стипендии за постигнат висок успех. От събраните в административното производство доказателства се установява липсата на предприети от страна на АЛД ясни и конкретни организационни мерки относно събирането, употребата и предоставянето на копие от лични карти на правоимащите ученици за получаване на стипендии от учебното заведение, което е довело до неправомерно

обработване на личните данни на лицето, сезирало КЗЛД в хипотезата на предоставяне на копие от личната му карта от учебното заведение на банка за откриване на банкова сметка без декларирано от негова страна информирано съгласие за това и съгласие от законен представител на лицето предвид обстоятелството, че то е непълнолетно. Ангажирана е административнонаказателната отговорност на учебното заведение и на същото е наложена санкция в минимален размер.

Безспорно установено в производството е и неправомерно обработване на личните данни на ученика и от страна на банката за откриване на сметка и за издаване на специална дебитна карта без наличие на договорни отношения между страните и липса на съгласието – изрично и информирано волеизявление, на ученика за обработване на личните му данни за целите на откриване на банкова сметка, респективно съгласие от страна на родител или попечител на лицето. Ангажирана е административнонаказателната отговорност на кредитната институция, на която е наложена имуществена санкция.

2. КЗЛД е сезирана с жалба с изложени твърдения за неправомерно обработване на лични данни на физическо лице от страна на мобилен оператор за целите на регистрирани на негово име десет предплатени карти, същите използвани за извършване на престъпления - телефонни измами. От събраните по преписката доказателства е установено, че администраторът не съхранява регистрационни форми за регистриране на предплатените карти, респективно не може да докаже наличието на договорни отношения с лицето и съгласие от същото за обработване на личните му данни за посочените цели. Предвид обстоятелството, че данните на лицето, сезирало КЗЛД, се обработват незаконосъобразно – без наличие на условие за допустимост на обработването, и с оглед високата степен на обществена опасност на деянието и пасивното поведение на администратора, по отношение на които нарушението не е първо, а поредно, на същия е наложена санкция, размерът на която съответства на констатираното нарушение.

3. КЗЛД е сезирана от физическо лице, упражняващо лекарска професия, с жалба за неправомерно обработване на личните му данни от общинско лечебно заведение във връзка с регистриран в НАП договор и подадена от дружеството декларация за социално осигуряване на лицето за юни 2017 г. Предмет на жалбата са и твърденията за неправомерно обработване на личните данни на лицето в хипотезата на предоставянето им от частно лечебно заведение на общинско такова за целите на договора.

От събраните по преписката доказателства се установява, че жалбоподателят е бил в трудови правоотношения с частното лечебно заведение в периода 5.01.2016 г. – 25.05.2017 г., във връзка с които е предоставил на лечебното заведение личните си данни – имена, ЕГН, адрес, както и копие на документи, свързани със спецификата на изпълняваната от него длъжност, а именно диплома за завършено висше образование по специалност „Медицина“, свидетелство за призната специалност по гастроентерология и удостоверение за членство в Българския лекарски съюз.

Установено е, че лечебното заведение е предоставило на общинско лечебно заведение по електронен път копие на издадени на жалбоподателя документи, съдържащи личните му данни, а именно - диплома за завършено висше образование по специалност „Медицина“, свидетелство за призната специалност по гастроентерология и удостоверение за членство в Българския лекарски съюз, както и копие на личната карта на жалбоподателя. Дружеството е санкционирано за нарушение на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД, а именно обработване на лични данни, без АЛД да е предприел технически и организационни мерки за защита на личните данни на жалбоподателя, в резултат на което са нарушени правата на лицето, сезирало КЗЛД.

В хода на производството е установено и друго нарушение на разпоредбите на ЗЗЛД от страна на частното лечебно заведение, а именно съхранение на копие от документ за самоличност на жалбоподателя във връзка с трудовоправните отношения между страните. Последното е в нарушение на принципите, на които следва да се основава обработването на лични данни, и в частност на принципа на пропорционалност на данните, съгласно които обработваните данни следва да са съотнесими, свързани и ненадхвърлящи целите, за които се обработват. В тази връзка КЗЛД по целесъобразност е указала на дружеството, че следва да унищожи съхраняваното копие на лична карта на жалбоподателя предвид обстоятелството, че събирането от страна на работодателя и съхранението на копие от документ за самоличност в трудовото досие на работниците и служителите е несъотнесимо и надхвърля целите, за които се обработват данните на работника, а именно във връзка с трудовоправните отношения между тях.

От събраните по преписката доказателства е установено и нарушение на правата на жалбоподателя и от страна на общинското лечебно заведение. Личните данни на жалбоподателя в обем от три имена, ЕГН, адрес и номер на лична карта са обработени за съставянето на граждански договор между страните: възложител – общинското лечебно заведение, и изпълнител – жалбоподателят с предмет „консултации като гастроентеролог“, който не е подписан от лицето. Не е спорно също, че във връзка с договора на 7.08.2017 г.

дружеството е предоставило в НАП лични данни – имена и единен граждански номер, за осигуряване на жалбоподателя във връзка с договора. КЗЛД е приела, че обработването на лични данни на жалбоподателя в посочената по-горе хипотеза – употреба за съставяне на граждански договор, съхранение и предоставяне в НАП, са в нарушение на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД – извършени са без съгласието на жалбоподателя и без да е налице нито едно от останалите условия за допустимост на обработването посочени в чл. 4, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6 и 7 от ЗЗЛД.

Предвид обстоятелството, че нарушението е първо за АЛД, както и предвид факта, че данните са предоставени на държавен орган НАП, който вече разполага с тях във връзка с други регистрирани с лицето договори, КЗЛД по целесъобразност е издала задължително предписание на общинското лечебно заведение.

4. Страните в административното производство, в частност АЛД, дължат съдействие на КЗЛД при упражняване на правомощията, предоставени ѝ със ЗЗЛД и Общия регламент относно защитата на данните. Законодателят е предвидил възможността за ангажиране на административнонаказателната отговорност на задължените субекти за отказа от съдействие, респективно неизпълнение на дадени от КЗЛД указания и разпореждания във връзка с производството, непредоставяне на достъп до лични данни и информация, както и непредоставяне на достъп до помещения, включително до всяко оборудване и средство за обработване на данни.

Именно за такива нарушения през 2018 г. по реда на чл. 83, пар. 5, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679 са санкционирани два АЛД, които въпреки получени разпореждания за съдействие на надзорния орган и предоставяне на относими изрично посочени доказателства не са оказали съдействие на КЗЛД при упражняване на правомощията, предоставени ѝ със Закона, и за изясняване от фактическа страна на случаите, с които е сезиран надзорният орган.

5. Съдебна практика по оспорвани решения на КЗЛД.

През 2018 г. в Административен съд – София-град (АССГ), са образувани 44 дела по оспорване на административни актове - решения, издадени от КЗЛД. Четиридесет и две (42) са делата пред Върховния административен съд (ВАС) като касационна инстанция, като 16 са образувани през 2016 г. и съответно 20 – през 2017 г.

От разгледаните пред АССГ дела 27 са приключили със съдебно решение, а по 17 се очаква произнасянето на съответния състав. В допълнение през 2018 г. са съобщени на КЗЛД

решенията по 9 съдебни дела, обявени за решаване през предходната година. От наличната информация може да се посочи, че с 21 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, с един съдебен акт решението на КЗЛД е частично отменено, а с 14 съдебни решения издадените от КЗЛД актове са отменени.

На графиката (фиг. 7) е изобразен броят на потвърдените и отменените от АССГ решения на КЗЛД:

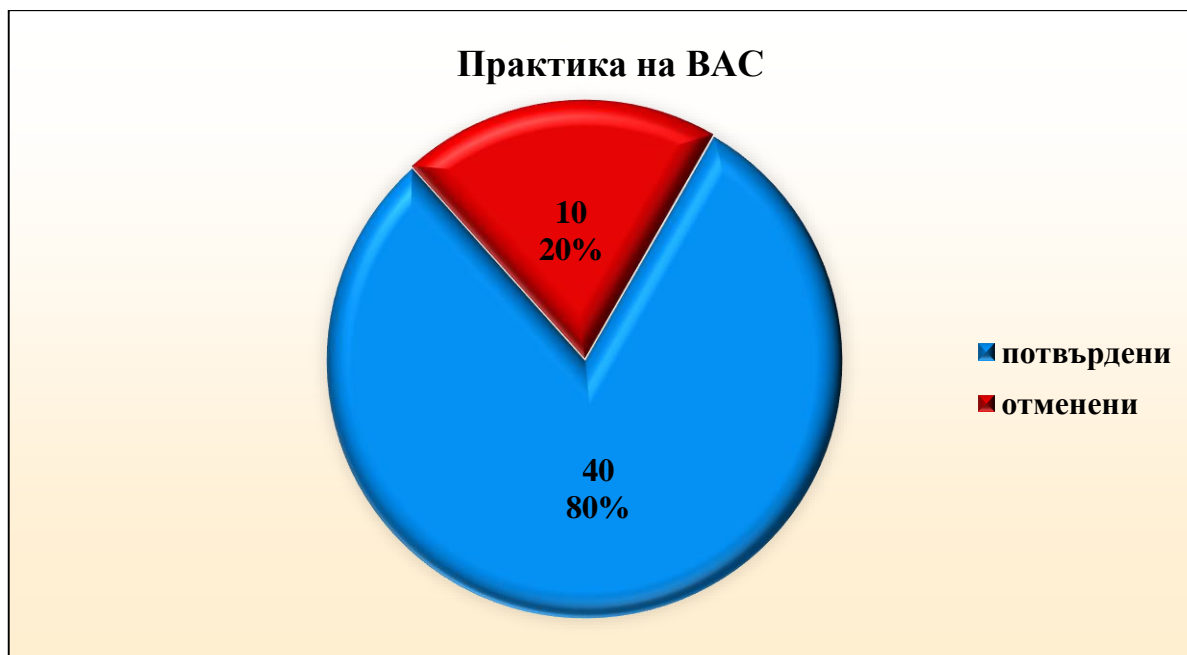

Фиг. 7

Пред ВАС през 2018 г. са проведени заседания по 42 дела, като **19** дела са образувани през 2016 г., 21 - през 2017 г., а 2 – през 2018 г. През 2018 г. на КЗЛД са съобщени решенията по 50 дела, като 12 от тях са обявени за решаване през предходната година.

ВАС е потвърдил 37 решения на АССГ, с които е оставен в сила актът на КЗЛД, и е отменил 4 решения на АССГ, като е потвърдил съответния акт на КЗЛД. С 4 решения ВАС отменя решението на АССГ, като в два от случаите отменя и решението на КЗЛД, а в останалите – връща на АССГ за ново разглеждане на делото. С 5 решения ВАС потвърждава съответно решение на АССГ, с което е отменено решението на КЗЛД. В заключение може да се обобщи, че след проведен двуинстанционен съдебен контрол по 50 дела, свързани с оспорване на решения на КЗЛД, 40 решения на КЗЛД са влезли в сила, а 10 са отменени.

С оглед крайния резултат по отношение на актовете на КЗЛД практиката на ВАС може да се изобрази с графиката, дадена по-долу (фиг. 8):

Фиг. 8

6. Статистика на наложените и събрани публични вземания, произтичащи от решения на КЗЛД.

Размерът на наложените наказания от КЗЛД с постановените от нея за 2018 г. административни актове са в размер на 365 300 лв. Събраните през 2018 г. суми по постановени решения на КЗЛД са в размер на 165 200 лв., като 74 500 лв. от тях са събрани принудително от НАП.

7. Консултации на граждани.

7.1. Статистика и обобщена информация по различни въпроси, имащи отношение към обработването и защитата на личните данни, по постъпили запитвания на граждани и предоставена информация и консултации по тях.

Въпросите, постъпили в КЗЛД през 2018 г., са много и разнообразни. С приемането и действието на Общия регламент относно защитата на данните от 25 май 2018 г. се въвежда разширен кръг от права на физическите лица и се вменяват допълнителни задължения на администраторите на лични данни. В резултат на това обстоятелство гражданите започват активно да търсят съдействие и разяснение относно прилагането на новата правна рамка. За това говори и статистическият анализ на постъпилите запитвания в КЗЛД след 25 май 2018 г.,

а именно над 2000 броя. По-долу са разгледани някои принципни въпроси или въпроси от обществен интерес, поставени на вниманието на КЗЛД през отчетния период.

7.1.1. Обработване на лични данни от органите на МВР.

През отчетния период пред КЗЛД са поставяни редица въпроси относно предоставянето на лични данни (лична карта) и дали то представлява обработване на лични данни. Принципните отговори са, че съгласно разпоредбите на чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 обработването на лични данни е законосъобразно, когато е необходимо за спазване на законово задължение, което се прилага спрямо АЛД. Като пример може да се посочи Законът за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР), където са определени основните задачи и основните дейности на органите на Министерството на вътрешните работи и в чл. 7 са предвидени придобиване, анализиране и съхраняване на информация, включително обработване на лични данни, и предоставянето ѝ в предвидените със закон случаи.

С Общия регламент относно защитата на данните се определят правилата по отношение на защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни, както и правилата по отношение на свободното движение на личните данни, също така се защитават основни права и свободи на физическите лица, и по-специално, тяхното право на защита на личните данни. Съгласно чл. 2, пар. 2, б. „г“ от Регламента – същият не се прилага за обработване на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнение на наложените наказания, включително предпазването и предотвратяването на заплахи за обществената сигурност. Именно тези цели, изброени в Регламента, се препокриват с основните задачи на органите на МВР. Следователно органите на полицията имат право да обработват (под формата на записване) личните данни на гражданите.

7.1.2. Копиране на документи с лични данни (лични карти, шофьорски книжки, паспорти, нотариални актове и др.) от копирни центрове.

В тези случаи чрез копиране, сканиране и изпращане на документите за самоличност не се обработват личните данни на физическото лице, а е обработван техният носител. Не са налице съхраняване и обработване на лични данни съгласно разпоредбите на Общия регламент относно защитата на данните чрез извършване на тези действия. Затова КЗЛД приема, че копирните центрове не се явяват АЛД, но трябва да полагат необходимите грижи и да предприемат подходящи технически и организационни мерки, за да защитят данните от

случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

7.1.3. Обработване на лични данни от куриерски фирми.

Поради многократни запитвания от страна на граждани между КЗЛД и различни куриерски фирми през отчетния период протича засилена кореспонденция. Лични данни (три имена и ЕГН) се изискват в определени случаи от служителите на куриерската фирма, а именно при изплащане на пощенски паричен превод и при изплащане на наложен платеж по пратка, където се издават първични счетоводни документи (разписка; РКО) въз основа на чл. 6 и чл. 7 от Закона за счетоводството на Република България и чл. 84 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Това е регламентирано в Инструкцията за изплащане и отчитане на наложени платежи и Инструкцията за изплащане на пощенски паричен превод.

Действията по отношение предоставянето на куриерската фирма на име, ЕГН и номер на лична карта при получаване на наложен платеж, а също така и сравняването от страна на куриера с личната карта на лицето представляват „обработване на лични данни” от страна на АД (съответната куриерска фирма). Действията по изплащане на наложен платеж са описани подробно в инструкциите. При изплащане на наложения платеж служителят разпечатва от системата РКО (разходен касов ордер), след което прави сверка с личните документи на получателя (упълномощения) на наложения платеж, и **служителят предоставя на клиента РКО за собственооръчно вписване на ЕГН, трите имена и подпис.** Служителят собственооръчно изписва трите си имена (не е необходимо, ако са автоматично отпечатани от системата) и също се подписва на РКО в полето „броил сумата”. Служителят заснема изцяло попълнения РКО и качва дигиталното изображение в системата за съхранение. Хартиената бланка РКО служителят изпраща в съответното седалище на фирмата.

7.1.4. Лични данни, обработвани от „Български пощи“.

Многократно изразявана позиция по повод запитвания, свързани с обработването на данни от „Български пощи“ ЕАД, е, че последното има право и законово задължение да обработва лични данни. Съгласно разпоредбите обемът от лични данни, които са в състояние да идентифицират физически лица – издатели и получатели на счетоводен документ, за целите на счетоводната отчетност и данъчното облагане, са име, адрес и ЕГН. Следва да се има предвид, че пощенските оператори са задължени лица по смисъла на Закона за мерките срещу изпиране на пари и съгласно неговите разпоредби също следва да събират данни за индивидуализиране на подателите и получателите, вкл. ЕГН.

7.1.5. Длъжностно лице по защита на данните. Необходимост, изисквания.

Новият Регламент относно защитата на данните въвежда фигурата на т.нар. „Длъжностно лице по защита на данните“ (ДЛЗД). Това е служител на АЛД или външно за организацията на администратора физическо лице, натоварено с консултативни функции в областта на защитата на личните данни, надзор по спазването на Регламента в организацията на администратора и повишаването на осведомеността и обучението на персонала.

ДЛЗД може да бъде част от персонала, но може и да е външен субект, който изпълнява своите задължения въз основа на сключен граждански договор. Затова АЛД нямат задължение да назначават специално такъв служител, а само имат задължение да определят лице, което да изпълнява функциите на служител по защита на данните. Няма пречка служителят, определен за ДЛЗД, да изпълнява и други функции в рамките на организацията, но те не следва да водят до конфликт на интереси. Условието, при които се определя или назначава ДЛЗД, са изцяло в преценката на АЛД.

Позицията на КЗЛД остава, че решението дали ще бъде назначено ДЛЗД се взема от АЛД след преценка на неговата дейност и обработваните лични данни на физически лица. При вземането на това решение следва да се имат предвид условията, разписани в чл. 37 от Общия регламент относно защитата на данните. По принцип е желателно да се извърши преценка относно обема на данните, техния характер, съответно риска за лицата при настъпили нарушения в сигурността на данните, средствата, с които ще се събират и обработват, и поставените цели.

От полза за АЛД могат да бъдат насоките на Работната група по чл. 29, която от 25 май 2018 г. се преобразува в Европейски комитет за защита на данните, относно ДЛЗД. Освен в правнорегламентираните случаи назначаването на ДЛЗД може да се извършва доброволно от АЛД, което ще се счита за добра практика.

ДЛЗД може да бъде назначено на трудов или граждански договор, да е служител от администрацията (без да е в конфликт на интереси) или да е външен експерт. Също така може да се назначи едно ДЛЗД за няколко АЛД, стига дейността им да е в една и съща сфера. Изчерпателна информация относно ДЛЗД може да бъде намерена на сайта на КЗЛД.

7.2. Анализ на характера на запитванията, постъпили чрез Центъра за информация и контакти, поддържан до 1. 08. 2018 г.

Като важен комуникационен канал за пряка връзка с гражданите и подобряване на качеството на обслужване е Центърът за информация и контакти (call център) в КЗЛД,

поддържан до 1. 08. 2018 г. Целта е постигане на удовлетвореност на запитванията с предоставяне на максимално пълна информация още с първото обаждане. Сред най-често задаваните въпроси се открояват тези за регистрацията на АЛД – актуални до 25 май 2018 г., както и въпроси, свързани с подаване на жалби при злоупотреба с лични данни на граждани и жалби за злоупотреба с лични данни от социални мрежи, държавни институции и т.нар. колекторски фирми. След влизане в сила на новата европейска правна рамка, считано от 25 май 2018 г., зачестяват въпросите, свързани с обучения в областта на защитата на личните данни във връзка с новите изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679.

Най-често задаваните въпроси произтичат от факта, че често АЛД трудно определят обхвата на регистрите с лични данни, които обработват, респ. техния брой и нормативното основание за тяхното поддържане. Заявителите обикновено не са запознати с нормативната база в областта на защитата на личните данни, поради което се налага да получават подкрепа от операторите на call центъра.

Много от въпросите при регистрация на фирми с онлайн електронна търговия са свързани с предоставяне на лични данни в страни извън ЕС и ЕИП. В тези случаи запитванията се насочват по компетентност към експерти от специализираната администрация на КЗЛД.

В Центъра за информация и контакти постъпват обаждания, свързани със затруднения при изготвяне на инструкция на АЛД по чл. 23, ал. 5 от ЗЗЛД. АЛД срещат затруднения и по отношение критериите, приложими при определяне на различните нива на защита на личните данни.

Жалби/сигнали и въпроси постъпват и чрез предоставените форми за подаване през интернет страницата на КЗЛД. Осигурен е достъп до стандартизирани форми за комуникация и взаимодействие с институцията, разписани са ясни насоки за физическите лица относно това как могат да упражняват правата си в процедура по жалване, в случай че смятат, че АЛД не са изпълнили своите задължения.

Жалбите и въпросите са многобройни и различни по своето естество, като преобладаващи са тези, в които се съобщава за злоупотреба с лични данни в социалните мрежи, фирми за бързо кредитиране и държавни институции.

Остава постоянна тенденцията към увеличаване на нарушенията при неправомерно използване на лични данни от страна на мобилни оператори и фирми за бързо кредитиране и

предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, както и злоупотреба с лични данни на служители, които са с прекратени трудови правоотношения, от страна на работодатели.

Много от сигналите на гражданите са свързани с поставяне на видеокамери в жилищните сгради без съгласието на живущите в тях съгласно Закона за управление на етажната собственост, както и неправилното им насочване за следене на обекти и пространства извън тяхното предназначение.

Изключително голям е броят на въпросите, свързани с новия Регламент (ЕС) 2016/679, степента на прилагането му и планирани обучения от страна на КЗЛД.

Чрез формата за подаване на въпроси през интернет страницата на КЗЛД постъпват запитвания от чуждестранни физически лица относно тълкуване на новия Регламент (ЕС) 2016/679, както и въпроси, свързани с шенгенската виза и данъчни задължения на български граждани, живеещи в чужбина.

Многобройни са исканията за срещи във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, както и постъпилите въпроси, свързани с обучения на АД, запитвания за семинари и сертифициране на фирми, попадащи в обсега на Регламент (ЕС) 2016/679. Заявки за обучения постъпват от банки, мобилни оператори, юридически кантори. Част от въпросите са свързани с новите задължения за АД и ОЛД за определяне на ДЛЗД съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

Постъпват въпроси, касаещи дефиниране на понятието „широкомащабно“ обработване на данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, и искания за разяснения относно 10-те практически стъпки за прилагане на Регламента, публикувани на интернет страницата на КЗЛД с цел повишаване на информираността на обществото.

Интерес за АД представляват промените, които ще настъпят в ЗЗЛД в отговор на Регламент (ЕС) 2016/679, както и ще бъдат ли приети образци на кодекси на поведение.

Изключително голям е броят на въпросите, свързани с новия Регламент (ЕС) 2016/679, степента на подробности по прилагането му, тълкуване на отделни съображения и отделните негови разпоредби.

Значителна част от въпросите се отнасят до предстоящи планирани обучения от страна на КЗЛД във връзка с прилагане на Общия регламент относно защитата на данните.

Новите изисквания на Регламент (ЕС) 2016/679 са свързани с правните основания за обработване на лични данни, включително въз основа на съгласие на лицата, какъв е срокът за съхраняване на съгласието, както и правото да бъдеш забравен, което е един нов акцент във взаимоотношенията между субекта и АЛД.

Чести са въпросите, свързани със сертифициране на АЛД, с издаване на сертификат ISO 27001:2013, който е органът по сертифициране в Република България, какви са нормативните изисквания, които АЛД трябва да покрият, за да получат сертификат.

Голяма група въпроси са свързани с това, че куриерските фирми изискват информация за ЕГН при изпращане/получаване на стоки с наложен платеж.

През 2018 г. постъпват също така жалби и въпроси, които не са от компетентността на КЗЛД, които се пренасочват към съответните държавни институции по компетентност.

V. КОНТРОЛНА И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1. Контролна дейност преди 25 май 2018 г.

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност на КЗЛД се уреждат с разпоредбите на ЗЗЛД, ПДКЗЛДНА, Наредба №1 от 30.01.2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност, Методиката за извършване на секторна проверка и други вътрешноведомствени актове.

КЗЛД развива контролна дейност в следните направления:

- осъществява пряк контрол спрямо АЛД в публичния и частния сектор;
- подпомага АЛД с консултации и указания по спазване на нормативните актове и по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- анализира текущо дейността на АЛД за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- установява нарушения и налага наказания на основание и по реда на ЗЗЛД и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Контролът, предвиден в разпоредбите на чл. 12 от ЗЗЛД, се осъществява пряко от председателя и членовете на КЗЛД и от упълномощените за целта служители от специализираната администрация – отдел „Контрол и административнонаказателни производства”, дирекция „Правни производства и надзор”. При необходимост в зависимост от предмета и задачите на съответната проверка допълнително се упълномощават и участват служители от други отдели/дирекции на КЗЛД. Дейността по този вид контрол обхваща извършването на проверки на АЛД за изясняване на факти и обстоятелства и събирането на необходимите доказателства.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;
- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;
- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на посочените в чл. 12 от ЗЗЛД три вида проверки - предварителни, текущи и последващи проверки. За изясняване на факти и обстоятелства във връзка с подадени жалби, сигнали и в изпълнение на решения на КЗЛД се извършват проверки на място, което в повечето случаи е свързано с командировки на проверяващи екипи в страната и по-рядко в чужбина.

Форма на контрол е и дейността по разглеждане на различни искания, за които не се налага извършване на проверки по смисъла на ЗЗЛД. Тази дейност включва запознаване с относимата нормативна уредба, искане на писмени отговори и/или становища от съответните АЛД, указване на определени действия, консултации и др., както и задължително уведомяване на подателя на съответното искане.

Проверките приключват с изготвяне на констативен акт, като в зависимост от констатациите с него може да се направи и предложение за издаване на задължително предписание. При установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД се образува административнонаказателно производство по реда на ЗАНН.

От началото на 2018 г. до 25 май 2018 г. са назначени 316 проверки, от които:

- предварителни – 291;
- текущи – 7;
- последващи – 18.

Общият брой извършени проверки от началото на 2018 г. до 25 май 2018 г. е 243 (фиг. 9), в т.ч. и назначени през 2017 г., от които:

- предварителни – 204;
- текущи – 14;
- последващи – 25.

През същия период са постъпили 159 искания и са приключени 189, в т.ч. и назначени през 2017 г.

Фиг. 9

В резултат на контролната дейност се съставят 239 констативни акта, издават се 4 задължителни предписания и се съставят 7 акта за установяване на административни нарушения.

От сравнителната статистика е видно, че е налице значително намаление на всички видове проверки. Това се дължи първо на по-малкия отчетен период (почти 5 месеца), както и на отпадане на един от видовете проверки – предварителни.

Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, се прави диференцирано разграничение. В изпълнение на своята дейност през първите 5 месеца на 2018 г. КЗЛД извършва най-голям брой проверки в следните сектори и направления:

- здравеопазване – 115 бр.;
- образование и обучение – 30 бр.;
- видеонаблюдение – 20 бр.;
- търговия и услуги – 20 бр. и
- юридически лица с нестопанска цел – 12 бр.

1.1. Предварителни проверки.

Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗЗЛД този вид проверки задължително се извършват преди вписване на АЛД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато АЛД е заявил обработване на специално защитени данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД (които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива организации) или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от АЛД технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

Предварителните проверки приключват с вписване на АЛД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, с издаване на задължително предписание относно условията за обработване на лични данни и воденето на регистър на лични данни или с отказ от вписване.

От началото на 2018 г. до 25 май 2018 г. се извършват общо 204 предварителни проверки, в т.ч. 3 проверки от предходни години с отказ за вписване в регистъра на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри.

Основен проблем при извършване на този вид проверки, както и в предходни години, остава осъществяването на кореспонденция с АЛД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и неизпращане на изискваните документи след надлежно получено писмо.

Като друг важен проблем при тези проверки може да се посочи често срещаното ниско качество на инструкциите за защита на личните данни, които АЛД трябва да са приели в съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 4 от ЗЗЛД и чл. 19, т. 2 от Наредбата. Това се дължи на недостатъчно или липса на познаване на относимото законодателство и проблематиката по защита на личните данни в дейността им.

1.2. Текущи проверки.

Макар и значително по-малко на брой в сравнение с предварителните проверки, но с по-голяма фактическа и правна сложност, са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД.

Съгласно ЗЗЛД тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на КЗЛД въз основа на приет от нея план за контролна дейност за съответната година.

През разглеждания период се извършват 14 текущи проверки (фиг. 9), в резултат на които се съставят 2 акта за установяване на административни нарушения (АУАН) и се издават 3 задължителни предписания (ЗП).

Текущи проверки с по-значим обществен интерес, продължаващи от 2017 г., представляват проверките във връзка с постъпили в КЗЛД запитвания от Агенцията по вписванията дали искатели – юридическо лице (ЮЛ) и физическо лице (ФЛ), отговарят на изискванията за предприети технически и организационни мерки за „високо ниво на въздействие – високо ниво на защита” по смисъла на Наредба №1 от 30.01.2013 г. на КЗЛД. Целта на запитванията е сключване на договор за предоставяне срещу заплащане на цялата база данни на Търговския регистър и Националната база данни на регистър БУЛСТАТ с актуализация на данните. При извършването на тези проверки и в контекста на издадено становище на КЗЛД от 2015 г. се установява предприети ли са необходимите технически и организационни мерки, отговарящи на „високо ниво на защита”, в съответствие с чл. 17, т. 3 от Наредбата в дейността на съответното ЮЛ или ФЛ. За резултата се уведомяват Агенцията по вписванията и искателят на услугата за последващи действия по компетентност.

За 2018 г. в КЗЛД постъпват 14 такива искания. През периода са извършени 2 проверки на АЛД за установяване наличие на мерки за „високо ниво на защита”, а останалите са прекратени поради прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г. от 25 май 2018 г. и отмяната на Наредба №1 от 30 януари 2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни. В случая правните основания, а именно за извършване на проверки и наличие на мерки за „високо ниво на въздействие – високо ниво на защита” по смисъла на отменените разпоредби и на които се е базирало първоначалното становището на КЗЛД, са отпаднали, поради което, считано от 25 май 2018 г., КЗЛД не може и не следва да извършва действия и да удостоверява тези обстоятелства.

1.3. Последващи проверки.

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През първите 5 месеца на 2018 г. се извършват 25 последващи проверки (фиг. 9). Този вид проверки имат идентичен предмет и методика на извършване с описаните по-горе текущи проверки, като се различават само по своето основание за извършване. В резултат на тези проверки се съставят 2 АУАН и се издава 1 задължително предписание.

Със значим обществен интерес са извършените след решение на КЗЛД 16 последващи проверки във връзка с осъществяване на видеонаблюдение. Най-често срещани са случаите с постъпили жалби за инсталиране на системи за видеонаблюдение в сгради в режим на етажна собственост и в съседни имоти в ниско строителство. Основната цел на тези проверки е установяване законосъобразността на инсталираните системи за видеонаблюдение, месторазположението на инсталираните камери и ъгъла на заснемането, броя камери, резолюцията на изображенията и качеството им, специалните функции на камерата, съхраняването на записи/изображения и сроковете за тяхното изтриване, информирането на физическите лица и др.

1.4. Разглеждане на искания.

Съгласно чл. 36, ал. 2 от ПДКЗЛДНА, когато едно искане не съдържа данни за нарушени права на искателя, може да се предприемат действия по чл. 10, ал. 1, т. 3, т. 5, т. 6 и чл. 43 от ЗЗЛД. От началото на 2018 г. до 25 май 2018 г. постъпват 159 искания от физически лица, включително различни запитвания по актуални въпроси, свързани със защита на личните данни. Както и през 2017 г., с подадените сигнали КЗЛД е сезирана за неправомерни действия, най-често свързани със:

- публикуване на лични данни на интернет сайтове и възможност за нерегламентиран достъп до тях;
- създаване на фалшиви профили в интернет сайтове;
- сигнали срещу мобилни оператори;
- получаване на непоискани електронни съобщения и обаждания по телефон;
- обработване на лични данни с цел директен маркетинг, без да е искано съгласие на физическото лице.

В първите 5 месеца на 2018 г. са разгледани 189 искания, като се съставят 3 акта за установяване на административни нарушения. На съответните физически лица са изпратени отговори за предприетите от КЗЛД действия.

Фиг. 10

Сравнителната статистика с предходната година (фиг. 9 и фиг. 10) и анализът на всички видове проверки, в т.ч. сигнали и различни питання до 25 май 2018 г., и започване прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета, показват значително процентно увеличение както по размер, така и в качествено отношение и срочност. Тези резултати са постигнати благодарение на правилната организация на дейността и усилията на служителите, като се отчита и силно намалелият по обективни причини през отчетния период състав на отдел „Контрол и административнонаказателни производства“.

2. Административнонаказателна дейност преди 25 май 2018 г.

2.1. Задължителни предписания.

На основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД и във връзка с осъществяване на контролна дейност по чл. 12, ал. 1 от ЗЗЛД КЗЛД издава задължителни предписания (ЗП) на АЛД във връзка със защитата на личните данни при тяхното обработване.

Предписанията имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита съгласно ЗЗЛД и Наредбата. С предписанията АЛД се задължава да извърши или преустанови конкретно определено

действие/я, което се основава на констатирани при проверка пропуски, имащи характер на нарушения на разпоредби от ЗЗЛД. В таблицата по-долу е представена сравнителна информация относно издадените предписания през първите 5 месеца на 2018 г. и миналия отчетен период – 2017 г.

Фиг. 11

Всички издадени от КЗЛД през 2018 г. задължителни предписания са изпълнени в определените срокове. Издадените задължителни предписания са във връзка със:

- обработване на документи с лични данни, в които се изисква по-голям обем от необходимия за идентификацията на физическото лице, което се явява непропорционално спрямо целта на обработването на лични данни;
- определяне на срокове за съхранение и предприемане на съответни действия след постигане на целите на обработване на личните данни в съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗЗЛД;
- предоставяне на информация на физическите лица относно обработването на личните им данни;
- предприемане на конкретни технически и организационни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни.

2.2. Административнонаказателни производства.

До влизането в законна сила на новия ЗИДЗЗЛД правните основания за установяване на нарушенията и образуване на административнонаказателни производства, издаването, обжалването и изпълнението на наказателни постановления (НП) се извършват по реда на ЗАНН съгласно разпоредбите на чл. 43 от ЗЗЛД. Актовете за установяване на административни нарушения (АУАН) на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на КЗЛД или от упълномощени от КЗЛД длъжностни лица, а НП се издават от председателя на КЗЛД. Тези основания и ред се запазват и в новата правна рамка.

За установените нарушения на различни разпоредби от ЗЗЛД през 2018 г. се съставят 7 АУАН, въз основа на които председателят на КЗЛД издава 4 НП. С оглед измененията в нормативната база и директно прилагане от 25 май 2018 г. на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. и изменената правната регулация по отношение задължителната регистрация на АДД след преценка на събраните доказателства административнонаказващият орган е сметнал, че не следва да се издават наказателни постановления, тъй като посоченото деяние вече не се явява нарушение и производства са прекратени като недопустими по реда на чл. 54 от ЗАНН. На това основание са прекратени 2 (два) бр. АУАН от съставените през 2018 г. Поради неоткриване на нарушителя на основание чл. 43, ал. 6 от ЗАНН е спрял 1 бр. АУАН.

Както през предходни години, така и през 2018 г. се наблюдава устойчива тенденция на затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. Най-често общините не спазват законоустановения срок от 7 дни за предявяване, подписване и връщане на производството в КЗЛД, което понякога се обяснява с обективни причини - липса на достатъчно персонал, голям обем производства и др. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт или не се подписва разписката, с която АДД удостоверява, че е уведомен за правото си в 3-дневен срок да представи възражения срещу акта, или не са връчени писмените доказателства. Тези пропуски налагат връщането за ново изпълнение, което забавя приключване на производства. С оглед щателно издирване и връчване на АУАН и НП КЗЛД иска и получава съдействие от органите на МВР в страната. Процентното съотношение на издаваните НП в зависимост от вида на нарушението е посочено в следващата графика (фиг. 12).

Фиг. 12

Издадени са 2 наказателни постановления за нарушение на разпоредбите на чл. 23 от ЗЗЛД, като един от нарушителите е банка, а другият – търговско дружество. За нарушение на разпоредбите на чл. 17, ал. 3 от ЗЗЛД за обработване на лични данни преди подадено заявление за регистрация е издадено 1 НП. За нарушения на разпоредбите за допустимост на обработваните лични данни по чл. 4, ал. 1–7 от ЗЗЛД е издадено едно НП на частен съдебен изпълнител.

Малкият брой на административнонаказателни производства за този вид нарушения се дължи и на факта, че често те са предмет на друг вид производства, които се образуват по жалби на физически лица и се разглеждат от КЗЛД като колегиален орган.

Наложените наказания за 2018 г. са в размер на 12 000 (дванадесет хиляди) лв. С най-голяма имуществена санкция – глоба от 10 000 (десет хиляди) лв., е санкциониран частен съдебен изпълнител от Бургас за обработване на лични данни без правно основание. Събраните приходи по НП през годината са общо в размер на 20 992,98 лв., в т.ч. 17 592,98 лв. събрани от НАП.

В съдебна фаза са 8 НП издадени, през предходни години.

За събиране на вземанията по влезли в законна сила НП се прилага Данъчно-осигурителният процесуален кодекс (ДОПК). Ако по влязло в законна сила наказателно

постановление/съдебно решение нарушителят не извърши плащане в срок, преписките се изпращат в НАП.

Важно е да се отбележи, че, считано от 31.03.2019 г., НАП ще преустанови приемане на изпълнителни основания по други канали извън електронната услуга „Приемане на актове, от които произтича публично вземане”, въведена в реална среда от 3.12.2018 г. По този начин изключително ще се облекчи дейността на публичните взискатели, както е и КЗЛД. Това налага съвместно с НАП и по техни указания да се извършат съответни действия по заявяване и регистрация за ползване на услугата, както и обучение на съответните длъжностни лица от КЗЛД за работа с нея.

От анализа на съдебните решения, включително от предходни години, се потвърждава изводът за наличие на разнородна съдебна практика по еднотипни казуси.

По продължаващите и през 2018 г. съдебни производства от издадените 30 НП срещу политически субекти, регистрирани в ЦИК за участие в изборите за членове на Европейския парламент от Република България на 25 май 2014 г., през 2018 г. е отменено 1 НП, издадено срещу коалиция от политически партии, а 5 НП все още са в съдебна фаза, като в момента за събиране на вземанията в НАП се намират 2 НП.

Съгласно обичайната практика всички съдебни решения и техните мотиви, особено с които се отменят НП, се анализират задълбочено с оглед законосъобразното им прилагане при осъществяване на контролната дейност и най-вече за отстраняване на допуснати слабости и пропуски в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН. За това спомага и въведената добра практика всички съдебни решения да се изпращат своевременно по електронна поща и на председателя и членовете на КЗЛД. Като резултат може да се посочи повишаване нивото на правна компетентност на служителите, упълномощени да съставят АУАН, проекти на НП и процесуално представителство. Потвърждава се констатацията за прекомерно големия период на разглеждане на делата в съдебна фаза, считано от образуването на съдебните производства до приключването им с влязъл в законна сила съдебен акт. По този начин се намалява както санкционният, така и възпитателният ефект от наложеното с НП наказание за нарушение на ЗЗЛД.

Приоритет в административнонаказателната дейност е запазване на устойчива тенденция за трайно поддържане на високо качество и точно съответствие със закона на изготвяните АУАН и сравнително по-нисък процент на отменени от съда НП.

От анализа на съдебните решения за последните две години е видно, че за двете най-често срещани в практиката ни нарушения на чл. 17, ал. 1 и чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД отменените от съдилищата НП бележат ръст, като с иницираните законодателни промени и с оглед прилагането на новата правна рамка в областта на защитата на личните данни ще отпаднат и затрудненията при практическото им приложение.

3. Контролна дейност след 25 май 2018 г.

Както вече се посочи, от 25 май 2018 г. в Европейския съюз започна прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО. Другият основен документ, който се прилага от 6 май 2018 г., е Директива (ЕС) 2016/680 на ЕП и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни.

Тези два документа налагат извършването на необходимите законодателни промени за въвеждане на новата правна рамка в националното законодателство. След приемането на ЗИДЗЗЛД задължително предстои издаване на нови и/или актуализиране на съществуващи вътрешни подзаконови актове на КЗЛД, касаещи реда и методите за осъществяване на контролната дейност на Комисията, каквито са ПДКЗЛДНА, Инструкцията за контролната дейност, Методиката за извършване на секторна проверка и др.

Във връзка с новите разпоредби на Регламент (ЕС) 2016/679, които въвеждат т.нар. принцип на отчетност, със свое решение КЗЛД отмени Наредба №1 от 30 януари 2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни, приета на основание чл. 23, ал. 5 от ЗЗЛД (отм.), считано от 25 май 2018 г. (ДВ бр. 43 от 25.05.2018 г.). Следва да се отбележи, че много преди влизането в сила и прилагането на Регламента в нея са дефинирани идентични институти и процеси във връзка със защитата и сигурността на личните данни като например „оценка и нива на въздействие”, „нива на защита“ и задължението за предприемане на съответните технически и организационни мерки на защита на личните данни и др. Освен високата оценка за нея и признанието ѝ на европейско ниво през периода на нейното действие тя се доказва като особено важна и полезна в

практиката както за упражняване за контролната дейност на КЗЛД, така и за изпълнение на задължения по закона на АЛД и ОЛД. Ето защо е целесъобразно след съответното ѝ адаптиране и запазване под форма на препоръки да продължи използването ѝ, което ще е изключително полезно за практическото прилагане на ЗЗЛД и Регламент (ЕС) 2016/679.

За осъществяване на контролната дейност на КЗЛД в чл. 58, пар. 1 от Регламента са посочени различните правомощия за разследване, включително и под формата на проверки (одити) във връзка със защитата на данните за изясняване на факти и обстоятелства във връзка с подадени жалби, сигнали и в изпълнение на решения на КЗЛД.

Целта на разследванията е установяване на основанията и целите за обработване на данни, реда за обработване на данните, спазване на принципите, свързани с обработване на данните, както и съответствието на предприетите мерки за защита на данните с рисковете за правата и свободите на физическите лица.

В зависимост от констатациите на разследванията и за постигане целите на закона в чл. 58, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 са предвидени корективни правомощия на КЗЛД, които надзорният орган може да упражни и приложи спрямо обектите на контрол. В зависимост от обстоятелствата във всеки конкретен случай КЗЛД може да отправи „Предупреждение“, съответно „Официално предупреждение“, както и различни разпореждания до АЛД или ОЛД, във връзка с определени операции по обработване на лични данни, включително да наложи, вместо или в допълнение към тези мерки, административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

От 25 май 2018 г. до края на годината са назначени 611 разследвания, от които:

- проверки – 77 и
- сигнали – 534.

През същия период са приключени 552 разследвания, в т.ч. и назначени преди 25 май 2018 г., от които:

- проверки – 60 и
- сигнали – 492.

Фиг. 13

В резултат на проведени разследвания се съставят 58 констативни акта, отправят се 9 официални предупреждения, издават се 5 разпоредения до АЛД за съобразяване на операции по обработване на данните с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 и се съставя 1 акт за установяване на административно нарушение. В 509 случая не са установени нарушения на разпоредбите на Регламента и на съответните физически лица са изпратени отговори или съответните сигнали са препратени на компетентни органи.

От сравнителната статистика е видно, че е налице значително намаление на проверките, което е резултат от отпадане на предварителните проверки. Забелязва се значително увеличение на получените в КЗЛД сигнали за нарушени разпоредби на Регламента и запитвания във връзка с прилагането му.

3.1. Разследвания във връзка със защитата на данните по чл. 58, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

- **Проверки/Одити**

След 25 май 2018 г. се провеждат разследвания под формата на проверки (одити) във връзка със защитата на данните след постъпил сигнал за нарушения на разпоредбите на Регламента или след решение на КЗЛД като например взето по повод разглеждане на жалба или самосезиране.

През разглеждания период се извършват общо 60 проверки, от които 32 в резултат на постъпил сигнал за нарушени разпоредби на Регламента и 28 в резултат на решение на КЗЛД. В продължение на практиката най-голям (36 бр.) е броят на проверките във връзка с осъществяване на видеонаблюдение и инсталиране на системи за видеонаблюдение в сгради в режим на етажна собственост и в съседни имоти в ниско строителство.

В резултат на извършените проверки и констатирани нарушения на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 извън тези от образуваните производства по разглеждане на жалби в съответствие с корективните си правомощия по чл. 58, пар. 2 от същия Регламент е съставен 1 акт за установяване на административно нарушение, отправя се 1 официално предупреждение, издават се 5 разпореждания до съответните АЛД да съобразят операции по обработване на данни със съответните разпоредби.

- **Разглеждане на искания**

След започване прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 до края на 2018 г. постъпват 534 искания от физически лица, включително и запитвания по актуални въпроси, свързани със защитата на личните данни. Най-често подадените сигнали са свързани с неправомерни действия във връзка с:

- получаване на непоискани търговски съобщения по електронна поща и обаждания по телефон;
- обработване на лични данни с цел директен маркетинг, без да е предоставено съгласие на физическото лице;
- създаване на фалшиви профили в социалните мрежи;
- публикуване на лични данни на интернет сайтове и възможност за нерегламентиран достъп до тях и др.

В края на отчетния период са разгледани 492 искания, като в резултат на установени нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 са отправени 8 официални предупреждения до съответните АЛД, а в останалите случаи на всички физически лица са изпратени отговори за предприетите от КЗЛД действия.

3.2. Корективни мерки по чл. 58, пар. 2 от Регламента (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

Съгласно разпоредбата на чл. 58, пар. 2 от Регламента и при установяване на нарушения надзорният орган може да упражни и да приложи различни корективни правомощия спрямо обектите на контрол. В зависимост от обстоятелствата във всеки конкретен случай КЗЛД може да отправи „Предупреждение”, „Официално предупреждение”, както и различни „Разпореждания“ във връзка с определени операции по обработване на лични данни до АЛД или ОЛД. Тези корективни правомощия подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. КЗЛД може да наложи, вместо или в допълнение към тези мерки, административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция”, при което се образува административнонаказателно производство по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

През 2018 г. след проведени разследвания и установени нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 КЗЛД отправя 9 официални предупреждения, издава 5 разпореждания до АЛД за съобразяване на операции по обработване на данните с разпоредбите на Регламента и е съставен 1 акт за установяване на административно нарушение.

Към момента няма обжалвани официални предупреждения и разпореждания.

Друг важен елемент в дейността на КЗЛД е свързан с изпълнение на задължението на АЛД по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 да уведомяват КЗЛД, респ. и физическите лица, субекти на данни, за настъпили нарушения на сигурността на данните. Към края на отчетния период са постъпили 33 бр. такива уведомления от различни АЛД, локализирани на територията на РБългария, страни - членки на ЕС, както и страни извън ЕС. Същите са заведени в специален регистър.

От техния анализ е видно, че инцидентите могат да се обособят в две основни групи - причинени от човешки фактор и от природни бедствия.

Най-голям брой инциденти са свързани с разкриването на данни пред трети лица вследствие на неволни технически грешки, предизвикани от човешки фактор вътре в организациите, възникване на технически проблеми в информационните системи. Друга установена причина е неправомерен достъп на неизвестни лица, външни за организацията, посредством злонамерени атаки към системите на АЛД, представляващи различни по вид киберпрестъпления, включително кражби на документи, съдържащи и лични данни, за което са уведомени и съответните правоохранителни органи. КЗЛД е уведомена и за възникнали събития, свързани със сигурността на данните в платформите Facebook и Google.

Друга част от инцидентите са свързани с нарушения на физическата сигурност вследствие на природни бедствия и стихии, например възникване на пожар в сгради, помещения и системи на администратори, в които се обработват и лични данни. Вследствие на тези събития частично и/или изцяло са унищожени документи, съдържащи лични данни на физически лица и са нанесени значителни материални щети.

До приемане на новия ПДКЗЛДНА, в проекта на който има разпределение и разписани роли и отговорности по дирекции и отдели, както и за действия със системата ИМІ, имайки предвид „Методология за действията на КЗЛД при получени уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Общия регламент относно защитата на данните”, към края на 2018 г. в отдел КАНП са извършени регистрация, преглед и анализ на получените уведомления, като се очакват разпореждания към съответните изпълнители за последващи действия, където се налагат.

Като необходимост се налага да бъде изготвена и да се приеме Методология за управление на риска и/или въпросник за проверки в тези случаи, вкл. стандартен формуляр за уведомления за нарушения на сигурността. Това е особено важно, тъй като всички последващи действия, които трябва да се извършат и са разписани в посочената по-горе методология, са съобразно и в зависимост от нивото на риск, определено от АЛД. Верността на така определеното ниво трябва да може бъде проверена по безспорен и категоричен начин от КЗЛД, базирайки се на ясно разписани правила, а не на субективна преценка на определен служител.

VI. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

През 2018 г. Комисията за защита на личните данни е изразила официални становища на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД до 25.05.2018 г., както и по чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Общия регламент относно защитата на данните, след влизане в сила на същия по 36 искания.

1. Становища по въпроси, свързани със защитата на личните данни.

През изтеклата година се наблюдава тенденция за сезиране на КЗЛД с искания за становища на различни теми от обществения живот и от разнообразни администратори. Анализът, който може да се направи по отношение на предмета на становищата и заявилите ги администратори, е, че темата за защита на личните данни става все по-актуална във всички области на съвременното общество, особено след навлизане на новите правила относно защитата на личните данни, както и вменените допълнителни задължения на администраторите. От 25 май 2018 г. с хармонизирането на правилата за защита на личните данни в Европейския съюз, както и модернизиранието им, с оглед на новите технологии на лицата се дава по-голям контрол върху личните им данни в дигиталния свят, повече яснота и правна сигурност и по-малко бюрократична тежест за бизнеса. Все повече физически лица, субекти на данни, се обръщат към КЗЛД с различни искания във връзка със защитата на личните им данни. АДД след отпадане на задължението за регистрация в електронния регистър на АДД, поддържан от КЗЛД, отправят към Комисията различни запитвания и консултации относно подготовката за прилагането на Общия регламент относно защитата на данните.

1.1. Становища, свързани със задължението за деклариране на имущество и приходи по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ).

1.1.1. През 2018 г. КЗЛД е сезирана от Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) с въпроси относно приложението на Общия регламент относно защитата на данните при изпълнение на разпоредбите на новия ЗПКОНПИ, касаещи задължението за публикуване на декларациите на задължените лица, съдържащи лични данни.

КЗЛД изразява становище, че поддържането на публичен регистър в интернет на подадените декларации представлява изпълнение на законоустановено задължение за АДД (арг. чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Общия регламент относно защитата на данните).

Публикуваните декларации на първата категория задължени субекти – лица, заемащи висши публични длъжности по смисъла на чл. 6 от ЗПКОНПИ, не следва да съдържат посочените данни: ЕГН, номер на документ за самоличност, адрес, подпис на декларатора, номера на банкови сметки и банкови карти. По отношение на третите лица на публикуване подлежат само изрично предвидените в нормата на закона лични данни.

При публикуване на декларациите на втората категория задължени субекти – служители по §2, ал. 1 от ДР на ЗПКОНПИ, личните данни, които може да се оповестяват в интернет, са: три имена на декларатора, месторабота, длъжност, контролното число на декларацията, както и публичната част за интересите по силата на §2, ал. 3 от ДР на ЗПКОНПИ.

Поради липса на нормативно определен срок за достъп до публикуваните в интернет декларации следва да се приложи принципът за „ограничение на съхранението“, визиран в чл. 5, пар. 1, б. „д“ от Общия регламент относно защитата на данните, съгласно който данните не трябва да се съхраняват за период, по-дълъг от необходимия за постигане на целите на обработка.

Посоченото в края на декларацията съгласие за обработване и разкриване на лични данни пред трети лица е в противоречие с нормите на Общия регламент относно защитата на данните поради факта, че няма доброволен характер, тъй като се поставя като условие за валидиране на декларацията. В тази връзка непредоставянето на визираното съгласие води до невъзможност за изпълнение на законовото задължение за подаване на декларация, чието неизпълнение би довело до реализиране на административнонаказателна отговорност по реда на ЗПКОНПИ.

1.1.2. Искане от Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) относно приложението на Регламент (ЕС) 2016/679 при изпълнение на разпоредбите на Закона за съдебната власт (ЗСВ) в частта за публикуване на декларациите за имущество и интереси на магистратите.

След анализ на поставените въпроси КЗЛД застъпва становището, че публикуването на имената на съпруга/та на декларатора – съдия, прокурор или следовател, или друго лице, заемащо висша публична длъжност, представлява изпълнение на законоустановено задължение за АДД и не противоречи на принципите на Регламент (ЕС) 2016/679.

Имената на лицето, с което деклараторът се намира във фактическо съжителство на съпружески начала, следва да се публикуват, в случай че не е подадена декларация за отказ по реда на чл. 175б, ал. 7 от ЗСВ.

Публикуването на имената на ненавършилите пълнолетие деца на декларатора е прекомерно и не отговаря на принципното изискване за завишена защита на правата и интересите на децата.

Балансът между обществения интерес за публичност и прозрачност и защитата на личната неприкосновеност и личните данни на физическите лица, посочени от декларатора във връзка с обстоятелствата за имущество и доходи, както и на физическите лица, към дейността на които деклараторът е посочил, че има частен интерес, може да бъде постигнат чрез публикуване на минимизирана лична информация под формата на инициали на въпросните лица, тъй като частният интерес се установява от административния ръководител на съответния орган на съдебната власт, който разполага с пълния обем от информация.

1.1.3. Друго становище на КЗЛД, изразено през 2018 г., е по молба за предоставяне на директен достъп до Национална база данни „Население“ (НБД „Население“) от КПКОНПИ.

В молбата се цитира, че в изпълнение на правомощията си органите на КПКОНПИ могат да искат съдействие, сведения и документи, включително в електронен вид, от държавните и общинските органи, търговците, кредитните институции, от нотариуси и съдебни изпълнители, както и от други физически или юридически лица.

До влизане в сила на ЗПКОНПИ отношенията, свързани с достъпа до НБД „Население“, са били уреждани посредством Споразумения за достъп, осигуряван от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). МРРБ уведомява КПКОНПИ, че за предоставянето на достъп до личните данни на проверяваните от последната лица е необходимо разрешение на КЗЛД по реда на чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) .

Във връзка с горното КПКОНПИ моли КЗЛД да издаде разрешение за предоставяне на директен достъп до НБД „Население“ на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД и във връзка с чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗГР.

При разглеждане на искането за становище КЗЛД отчита обстоятелството, че ЗПКОНПИ урежда обществените отношения, свързани с противодействие на корупцията, както и реда и условията за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. Целите на закона са свързани със защитата на интересите на обществото, която се осъществява чрез противодействие на корупцията и предотвратяване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него.

С оглед постигането на посочените цели на компетентния държавен орган – КПКОНПИ, са предоставени три основни групи от правомощия:

– проверка на информацията от декларациите за имущество и интереси на лицата, заемащи висши публични длъжности, относно достоверността на декларираните факти по реда на чл. 43 и сл. от ЗПКОНПИ;

– противодействие на корупцията чрез разкриване на прояви на лица, заемащи висши публични длъжности, по реда на чл. 82 и сл. от ЗПКОНПИ, включително чрез извършване на оперативно-издирвателна дейност;

– установяване на незаконно придобито имущество, включително извършване на проверки по реда на чл. 114 от ЗПКОНПИ.

Функциите и задачите на КПКОНПИ са взаимосвързани. Така например проверка за установяване и отнемане на незаконно придобито имущество може да бъде започната при установено несъответствие или неподаване в срок на декларация от лице, заемащо висша публична длъжност, както и при установен с влязъл в сила акт конфликт на интереси. В същото време ЗПКОНПИ не е последователен относно достъпа до различни бази данни при изпълнение на правомощията на институцията.

Предвид горното, на основание чл. 106, ал. 1, т. 3, предложение трето от ЗГР, във връзка с чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗГР, КЗЛД разрешава на КПКОНПИ да бъде предоставен директен достъп до НБД „Население“ по отношение на посочения в искането обем от данни с цел изпълнение на законово установените ѝ правомощия по чл. 43, чл. 82 и чл. 114 от ЗПКОНПИ.

1.2. Становища, свързани с изпълнението на задълженията за защита на правата на физическите лица при обработване на лични данни в съдебната система.

1.2.1. Искане от Комисията по правни и институционални въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС) във връзка с приложението на Общия регламент относно защитата на данните в съдебната власт.

По поставените от Пленума на Висшия съдебен съвет въпроси КЗЛД изразява становище, че Регламент (ЕС) 2016/679 предвижда специфичен правен режим за съдилищата, който се характеризира с изразен дуализъм в качеството им на АЛД. От една страна, те обработват лични данни при изпълнение на съдебните си функции, а от друга, като „обикновени“ АЛД.

Правният дуализъм намира отражение и в надзорния механизъм по прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679. КЗЛД е органът, който наблюдава и осигурява прилагането на правилата за обработване на лични данни от съдилищата в качеството им на „обикновени“

администратори (т.нар. общ надзор). В ЗИДЗЗЛД, който предстои да бъде разгледан на второ четене от Народното събрание, е предвидено Инспекторатът към ВСС да осъществява надзор върху обработването на лични данни от съдилищата, прокуратурата и следствените органи, когато действат при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт, включително да разглежда жалби на физически лица във връзка с обработването на личните им данни (т.нар. особен надзор).

При определянето на сроковете за съхранение на лични данни е приложим принципът за „ограничение на съхранението”, визиран в чл. 5, пар. 1, б. „д“ от Регламента, а именно, доколкото сроковете не са нормативно определени, личните данни следва да се съхраняват за период, не по-дълъг от необходимото за целите, за които се обработват.

1.2.2. Искане от ВСС относно издаване на методически указания до органите на съдебната власт с оглед точното и еднакво прилагане на ЗЗЛД, Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, в частност при публикуване на актовете на органите на съдебната власт и информация за дейността им на официалните им интернет страници.

Като отчита, че Регламент (ЕС) 2016/679 изключва от надзора на КЗЛД дейността по обработване на лични данни от съдилищата при изпълнение на съдебните им функции, във връзка с постъпилото искане за становище КЗЛД изразява следната позиция:

Член 55, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 очертава компетентността на КЗЛД да изпълнява задачите и да упражнява правомощията, възложени ѝ в съответствие с Регламента, на територията на страната. Едновременно с посоченото, пар. 3 от чл. 55 от Регламента въвежда дерогация, съгласно която националните надзорни органи не са компетентни да осъществяват надзор на дейностите по обработване, извършвани от съдилищата при изпълнение на съдебните им функции. Аналогични разпоредби са въведени и в чл. 45, пар. 2 от Директивата за защита на личните данни в полицейската и наказателната дейност (Директива (ЕС) 2016/680).

Компетентността на КЗЛД не следва да обхваща обработването на лични данни, когато съдилищата действат при изпълнение на своите съдебни функции, за да се гарантира независимостта на съдебната власт при изпълнението на съдебните ѝ задължения, включително вземането на решения (арг. съобр. 20 от Регламент (ЕС) 2016/679).

По искането от страна на ВСС за издаване на задължителни предписания на КЗЛД на основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД следва да се отбележи, че задължителните предписания на КЗЛД представляват принудителна административна мярка, която има правнообвързващ ефект и изпълнението ѝ е скрепено с държавна принуда. По своята същност предписанията са проява на субординация, на отношения на власт и подчинение, характеризиращи

административните правоотношения, поради което обвързват АДД с дължимостта на конкретно, възприето от КЗЛД за правомерно, поведение. Предвид посоченото задължителните предписания на КЗЛД притежават обективен белег от понятието за административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК - той да поражда задължения, респ. да засяга правомощията на визираните субекти. В конкретния случай по отношение на съдебната дейност не е налице правоотношение, което да предпоставя издаване на задължително предписание по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД, тъй като касае оперативната дейност и независимост на съдебната система, изрично изключена от приложението на Регламент (ЕС) 2016/679.

По отношение въпроса за обработване на личните данни на служителите в съдебната система същите следва да се подчиняват на общите правила, разписани в новата правна рамка в областта на защитата на личните данни. Това обработване се извършва в контекста на трудовите/служебните правоотношения, за които КЗЛД разполага с компетенции и правомощия за надзор.

1.2.3. Искане от Софийския адвокатски съвет по ограничаване на възможността за достъп чрез електронен портал до електронни дела с цел извършване на справки по дела по критерии за търсене „ЕГН“ и „име“ на физическо лице, което е страна по дело.

За да се произнесе, КЗЛД взема предвид, че обработването на данните чрез предоставяне на справки по дела не се извършва в рамките на същинските правораздавателни функции на съда, а в хода на съпътстващи деловодни и информационни дейности, следователно КЗЛД е компетентна да упражни надзор и да излезе със становище относно спазването на принципите и правилата по Регламент (ЕС) 2016/679.

Достъпът до информация по съдебните производства е уреден в съответните процесуални закони, както и в Правилника за администрация в съдилищата (ПАС), обн. ДВ. бр. 68 от 22 август 2017 г., и е приет на основание чл. 342, ал. 1 от Закона за съдебната власт с решение на Пленума на ВСС. Разпоредбата на чл. 77, ал. 1 от ПАС въвежда общо задължение за съдебната администрация да осигурява „откритост, достоверност и пълнота на информацията, събирана и съхранявана от съдилищата“. Алинея 5 от същия член допуска справки по движението на делата да се дават и чрез средства за отдалечен достъп. Отчита се и обстоятелството, че в чл. 77, ал. 3 от ПАС е предвиден облекчен ред за достъп до информация по делата от адвокатите съгласно чл. 31 от Закона за адвокатурата, като същите имат право на свободен достъп и могат да правят справки и без пълномощно по конкретното дело, само въз основа на качеството си на адвокат, което удостоверяват чрез представяне на адвокатска карта.

Изведено е заключението, че предоставянето на възможност за извършването на справки в регистри на съдебни органи, в т.ч. в азбучни указатели, по три имена или ЕГН на физическо лице е допустимо и законосъобразно, след като потребителят се е идентифицирал със съответните за информационната система средства за идентификация.

1.2.4. Становище относно обработване на лични данни от Прокуратурата на Република България (ПРБ) при публикуване на прессъобщения и предоставяне на информация за журналистически цели. КЗЛД приема, че за да е законосъобразно обработването, администраторът, в случая ПРБ, следва да има самостоятелно правно основание по чл. 6 от Общия регламент относно защитата на данните, респективно по чл. 9 от Регламента, ако се касае за специални категории (чувствителни) лични данни. В тези случаи следва да се има предвид и разпоредбата на чл. 85 от Общия регламент относно защитата на данните, по силата на която държавите - членки на ЕС, имат задължение да съгласуват правото на защита на личните данни с правото на свобода на изразяване и информация, включително обработването за журналистически цели. Въпросните права са равнопоставени и следователно при тяхното упражняване и защита следва да се търси правилен, разумен и пропорционален баланс.

Прокуратурата и другите органи на съдебната система с оглед законово определената им компетентност не обработват лични данни за журналистически цели, съответно спрямо тях не важат особените правила, приложими за медиите. Независимо от това публикуването на информация от досъдебните производства, включително лични данни, в определени случаи би могло да се разглежда като необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „д“ от Общия регламент относно защитата на данните. Общественият интерес би могъл да бъде обоснован от различни фактори, които следва да бъдат преценявани от ПРБ.

Публикуването на лични данни на обвиняеми лица в досъдебното производство на интернет страниците на прокуратурите, както и предоставянето им на медиите за журналистически цели е законосъобразно, когато има законово задължение или е налице надделяващ обществен интерес. В случаите, когато с оглед на общественополезната цел е невъзможно или нецелесъобразно информацията да бъде публикувана в анонимизиран или псевдонимизиран вид, тогава посочването на името, длъжността или местоработата на обвиняемия биха били достатъчни за постигане на обществена осведоменост, докато публикуването на ЕГН, адрес, връзки с трети лица извън процеса и пр. би било прекомерно.

По правило не бива да се публикуват или разкриват по друг начин лични данни на други участници в досъдебното производство като свидетели, вещи лица или свързани с тези категории трети лица и др., доколкото по отношение на тях не е налице законово задължение

или надделяващ обществен интерес. Изключение би могло да има по отношение на лица, заемащи висши публични длъжности по смисъла на чл. 6 от ЗПКОНПИ, или друго лице, което поради естеството на своята дейност има влияние върху обществото, или когато публикуването на информацията защитава жизненоважни интереси на субекта на данните.

1.3. Искания за становища във връзка с точното определяне на фигурите „администратор“ и „обработващ лични данни“.

1.3.1. Искане от Българската асоциация по клинични проучвания (БАКП), касаещо определяне на фигурите „администратор“ и „обработващ“ на лични данни на лицата, участващи в провеждането на клинични проучвания.

БАКП поставя въпрос относно ролята на лечебното заведение и на изследователя по отношение на обработването на лични данни при провеждане на конкретно клинично изпитване. КЗЛД застъпва позицията, че възложителят на клинично проучване има качеството на АЛД, тъй като определя целите и средствата за обработването им. Ролята на ОЛД се определя от АЛД и поначало останалите три фигури, а именно договорно изследователската организация, лечебните заведения и медицинските специалисти – изследователи, следва да имат качеството на ОЛД.

Важно е да се отбележи, че съгласно чл. 82, пар. 4 от Общия регламент относно защитата на данните АЛД и ОЛД носят солидарна отговорност за вреди, причинени от незаконосъобразно обработване на лични данни.

1.3.2. В КЗЛД е постъпило искане за становище от „Спиди“ АД относно това в какво качество „Спиди“ АД обработва личните данни на подателя или получателя на универсалната пощенска услуга – като АЛД или ОЛД.

В рамките на мотивационната част на становището е направен подробен анализ на разпределението на ролите и отговорностите между АЛД и ОЛД и тяхната основна цел, а именно да се гарантира, че обработването на лични данни протича в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно осигурява защита на правата на физическите лица – субекти на данни.

Становището на КЗЛД е, че по в общия случай дружествата, които предоставят услуги при условията на строга и изчерпателна законова регламентация въз основа на лицензия или аналогично индивидуално разрешение от държавата и под контрола на изрично определени публични органи, принципно не биха могли да се разглеждат като ОЛД, а като самостоятелни АЛД. Примери за такива АЛД са пощенските оператори, банките и застрахователните дружества.

В допълнение предвид многообразието от обществени отношения и в съответствие с принципа за отчетност, регламентиран в чл. 5, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, участниците в търговския и гражданския оборот следва сами да определят във всеки отделен случай какви са техните правоотношения във връзка с обработваните от тях лични данни – самостоятелни администратори, администратор и обработващ или съвместни администратори. Техният избор не следва да е формален и трябва да гарантира в най-голяма степен съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и ефективна защита на правата на субектите на данни.

Идентично становище е изразено по искане на „Български пощи“ ЕАД.

1.3.3. КЗЛД изразява становище по въпроси, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните при предоставяне на фирмени карти за спорт на служителите.

В КЗЛД постъпват множество сходни запитвания относно предоставянето на фирмени карти за спорт на служителите. От съществено значение е определянето на правоотношенията между участниците, както и основанията за обработване на личните данни на служителите, ползватели на услугата. Във връзка с това КЗЛД изразява следното становище по въпроси, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните при предоставяне на този вид услуги:

1. Дружество работодател в качеството си на АЛД може да предостави лични данни на свои служители на фирма, предлагаща услугата Multisport карта, при наличие на изрично изразено съгласие от тяхна страна по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „а“ вр. с чл. 4, т. 11 от Регламент (ЕС) 2016/679.

2. Допустимо е ползватели на услугата да бъдат и трети лица, напр. съпрузи и деца на служителя, като по отношение на техните лични данни също следва да се прилага съгласието като основание за законосъобразност на обработването.

3. Доколкото дружество работодател и фирмата, предлагаща Multisport услугата, обработват личните данни за различни цели, съхраняват ги за различни срокове, предават ги на различни получатели, прилагат различни технически и организационни мерки за защита и т.н., същите се явяват самостоятелни АЛД, съответно не попадат в хипотезата на отношения АЛД – ОЛД по смисъла на чл. 28 от Общия регламент относно защитата на данните.

4. При обработване на личните данни и двете дружества следва стриктно да спазват задължението си за предоставяне на информация по реда на чл. 13 и чл. 14 в съответствие с изискванията на чл. 12 от Регламент (ЕС) 2016/679.

1.3.4. КЗЛД се произнася със становище по въпроси, свързани с определянето на качествата „администратор“ и „обработващ лични данни“, при взаимоотношенията между застрахователни дружества и лечебни заведения.

Становището има за цел да даде насоки при определяне на фигурите „администратор“ и „обработващ лични данни“ по смисъла на Общия регламент относно защитата на данните в случаите на договорни правоотношения между застрахователни дружества и лечебни заведения в контекста на приложимото специално законодателство в сферата на здравеопазването:

1. Дейността по обработване на лични данни във връзка с извършване на прегледи и изследвания не би могла да се извърши от името на застрахователя (администратор) поради факта, че същите не могат да бъдат реализирани от него, а само от организация, имаща качеството „лечебно заведение“ по смисъла на Закона за лечебните заведения.

2. Специалното законодателство в сферата на здравеопазването (законово и подзаконово) предвижда редица задължения, мерки, механизми, ред и условия за защита на здравната информация, съдържаща лични данни, които не могат да бъдат дерогирани с договор по смисъла на чл. 28 от Общия регламент относно защитата на данните.

3. Участниците в търговския и гражданския оборот, вземайки предвид своята дейност, както и приложимото спрямо нея законодателство, следва сами да определят какви са техните правоотношения във връзка с обработваните от тях лични данни – самостоятелни администратори, администратор и обработващ по смисъла на чл. 28 или съвместни администратори по чл. 26 от Общия регламент относно защитата на данните. Техният избор следва да гарантира не само формално, но и по същество в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и съответно ефективна защита на правата на субектите на данни. Също така следва да се има предвид, че предоставянето на услуги, при които обичайно се обменят лични данни между възложителя и изпълнителя, не води автоматично до възникване на правоотношение между АД и ОЛД по смисъла на чл. 28 от Регламента.

1.4. Становища във връзка с осъществяване на видеонаблюдение.

1.4.1. Искане от Министерството на образованието и науката (МОН) относно изпълнение на дейности по контрол на организацията, провеждането и оценяването на държавните зрелостни изпити (ДЗИ), в частност осъществяването на видеоконтрол в изпитните зали по време на провеждане на ДЗИ.

С искането за становище се поставя въпросът относно законосъобразността на извършваното видеонаблюдение. Становището на КЗЛД е, че от гледна точка защитата на

личните данни извършването на видеонаблюдение при провеждане на ДЗИ представлява действие по обработване на лични данни и като такова може да се извършва законосъобразно на основание „изпълнение на задача от обществен интерес“ по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД и при спазване на принципите, визирани в чл. 2, ал. 2 от закона.

С цел създаване на правна сигурност след стартиране на прилагането на Общия регламент относно защитата на данните от 25 май 2018 г. е препоръчително да бъдат предприети изменения и допълнения в Наредба №11 от 1.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадена от министъра на образованието и науката, в която изрично да се посочи, че при провеждане на ДЗИ може да се извършва видеонаблюдение като една от мерките за превенция на лошите практики в защита на обществения интерес.

1.4.2. Едно от най-важните становища за 2018 г. КЗЛД е във връзка с постъпилото искане, породено от големия обществен отзвук и обществен интерес, от председателя на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) по въпроси, касаещи въвеждането на видеонаблюдението в детските заведения (детски ясли, детски градини), както и училищата.

КЗЛД изразява становище в следния смисъл:

От гледна точка защита на личните данни въвеждането на видеонаблюдение в ясли, детски градини и училища е допустимо с оглед подобряване на сигурността и прозрачността на грижите, както и решаване на възникнали конфликти при отглеждането на децата в детските заведения, а също и в училищата, както и с цел защита живота и здравето на най-уязвимата категория от обществото като цяло – децата и непълнолетните български граждани.

Едновременно с посоченото следва да се вземе предвид и общественият интерес от въвеждане на прозрачност в грижите за децата и подрастващите, тъй като въпросът за сигурността, живота и здравето на българските деца и ученици е от първостепенна важност за обществото като цяло.

В конкретния казус като нормативна законосъобразна предпоставка следва да се приложат разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679, приложим от 25 май 2018 г., както и националната уредба, действаща до 25.05.2018 г., разписана в ЗЗЛД. В случая приложение може да намерят две от алтернативно изброените предпоставки за законосъобразност на обработването, разписани в чл. 6 от Регламент (ЕС) 2016/679, а именно: чл. 6, пар. 1, б. „г“ – обработването е необходимо, за да бъдат защитени жизненоважни интереси на субекта на данните или на друго физическо лице, както и чл. 6, пар. 1, б. „д“, предл. първо - обработването е необходимо за изпълнение на задача от обществен интерес. В действащия ЗЗЛД са валидни разпоредбите на чл. 4, ал. 1, т. 4 и т. 5.

С оглед на защита на правата на децата и учениците е недопустимо извършването на видеонаблюдение в помещения за сън, в санитарните помещения, в помещенията за почивка и лична хигиена на децата, тъй като с наличните устройства в тези помещения не се дава право на децата на уединение и запазване на личното им достойнство, както и представлява нарушение на правото на неприкосновеност на личността.

Допустимо е извършването на видеонаблюдение в общите помещения и дворните пространства, което да гарантира безопасността на децата и учениците при игри, занимания и в свободното им време. Такова наблюдение е допустимо единствено да бъде приложено за местата на заниманията, ако са отделени от местата за сън и почивка, и в общите части на сградата.

АЛД е необходимо да отчетат задълженията и отговорностите си, произтичащи от разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679, както и да съобразят действията по обработване на данните чрез видеонаблюдение с новите стандарти за защита на личните данни, въведени с разпоредбите на Регламента.

АЛД задължително следва да уведомят родителите/настойниците на децата и малолетните ученици, както и непълнолетните ученици чрез информационни табели, поставени на видно място, за използването на технически средства за видеонаблюдение и контрол. По този начин действията на АЛД ще бъдат съобразени и с разпоредбите на чл. 32, ал. 2, предл. първо от Конституцията на Република България.

1 4.3. В КЗЛД постъпва искане за становище за монтиране на входно-изходни камери за лицево разпознаване, свързани с електронния дневник на професионална гимназия. Искането е въз основа на издадени препоръки на териториално компетентно Регионално управление на образованието и е подкрепено с аргументи относно необходимостта от ефективен контрол на посещаемостта на учениците в учебни часове, защита на здравето на учениците, предотвратяване на риска от ранно отпадане на учениците от образователната система и социално изключване, недопускане неправомерно разходване на финансов ресурс, в това число и справедливо разпределение и използване на социални продукти и др., всички те базирани на отделни законови основания.

Становището на КЗЛД е, че определени категории лични данни по своето естество са особено чувствителни от гледна точка на основните права и свободи на лицата и за тях е предвидена специална защита. Към тях спадат и „биометричните данни”, които по силата на чл. 4, т. 14 от Общия регламент са лични данни, получени в резултат на специфично техническо обработване, които са свързани с физическите, физиологичните или поведенческите характеристики на дадено физическо лице и които позволяват или

потвърждават уникалната идентификация на това физическо лице като лицеви изображения или дактилоскопични данни

Общият регламент относно защитата на данните забранява обработването на специални категории лични данни, сред които са и „биометрични данни”, освен в случаите, когато е налице някое от изрично посочените изключения по чл. 9, пар. 2 от Регламента. Евентуално приложима хипотеза в разглеждания казус би могла да бъде тази по чл. 9, пар. 2, б. „ж“ - обработването е необходимо по причини от важен обществен интерес на основание правото на Съюза или правото на държава членка, което е пропорционално на преследваната цел, зачита същността на правото на защита на данните и предвижда подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интересите на субекта на данните. Прагът за обосноваване на пропорционалността на обработване на чувствителни данни е още по-висок, когато субектите на данни са деца, какъвто е и конкретният случай.

С оглед на изложената аргументация КЗЛД приема, че без да се отрича или омаловажава обществената значимост на преследваните образователни и социални цели, същите не са пропорционални на предлаганото изключително интрузивно обработване на чувствителни лични данни. Поради тези причини използването на камери за лицево разпознаване в училище не отговаря за задължителните изисквания на Общия регламент относно защитата на данните за законосъобразност и пропорционалност на обработването на лични данни.

1.5. Становища във връзка с обработването на лични данни от работодател.

1.5.1 Въпроси, свързани с обработване на лични данни от работодател при извършване на тестове за алкохол и други упойващи вещества на служители/работници.

Във връзка с поставените в искането за становище въпроси КЗЛД изразява разбирането, че доколкото употребата на алкохол и упойващи вещества оказва влияние върху функционалността на човешкия организъм, то резултатите от тези тестове могат да бъдат квалифицирани като „данни за здравословното състояние“ (арг. чл. 4, т. 15 от Регламент (ЕС) 2016/679), респективно специални („чувствителни“) категории лични данни по смисъла на чл. 9, пар. 1 от Регламента.

Резултатите от проведените тестове могат да бъдат обработвани на основание чл. 9, пар. 2, б. „б“ във връзка с разпоредбите от Кодекса на труда, касаещи задължението на работника/служителя да се явява на работа в състояние, което му позволява да изпълнява възложените задачи, и да не употребява през работното време алкохол или друго упойващо вещество. На това задължение при обосновано съмнение кореспондира правото на работодателя да събере доказателства за евентуално неправомерно поведение от страна на

работника/служителя с оглед предприемане на стъпки по реализиране на неговата дисциплинарна отговорност.

Работодателят следва да спази задължението за информиране на служителите за предвиденото обработване по реда на чл. 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и да предприеме подходящи технически и организационни мерки с оглед високата чувствителност на данните от тестовете за алкохол и други упойващи вещества.

Резултатите от проведените тестове следва да се обработват при спазване на принципа за „ограничение на съхранението”, а именно да се съхраняват за период, не по-дълъг от необходимото за постигане на целите, за които се обработват данните (арг. чл. 5, пар. 1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679). В конкретния случай приложение могат да намерят заложените в Кодекса на труда преклузивни и давностни срокове за защита на права и интереси по съдебен ред.

В допълнение резултатите от тестовете трябва да се протоколират надлежно, посочвайки правното основание за извършването им, обясненията на служителя, причините, както и информация за свидетелите, в случай че протоколът се подписва от тях.

1.5.2. През 2018 г. в КЗЛД е депозирано искане от омбудсмана на Република България за становище по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с удостоверяването на временна неработоспособност пред работодател. То е по повод постъпилата до омбудсмана жалба във връзка със съществуващия ред за удостоверяване на временна неработоспособност пред работодател. Според гражданина, изпратил жалбата, посочването на конкретното заболяване в болничния лист противоречи на защитата на информацията относно здравословното състояние на гражданите по Закона за здравето (ЗЗдр), както и Регламент (ЕС) 2016/679.

Разсъжденията на КЗЛД са в посока, че ЗЗдр е нормативният акт, уреждащ обществените отношения, свързани с опазването на здравето на гражданите. Издаването на болничен лист е част от медицинската експертиза на работоспособността. Тя включва експертиза на временната неработоспособност и експертиза на трайно намалената работоспособност.

От друга страна, Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) определя критериите, принципите и реда за извършването на медицинска експертиза. Тя включва и експертиза на временната неработоспособност, която се извършва от лекуващия лекар/лекар по дентална медицина, от лекарските консултативни комисии, от териториалните експертни лекарски комисии и от Националната лекарска консултативна комисия.

Наредбата за реда за представяне в НОИ на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им (приета с ПМС №241 от 4.08.2014 г.) определя реда за

представяне от органите на медицинската експертиза в НОИ на данните, съдържащи се в издадените болнични листове и в решенията по обжалването им. Данните, които се съдържат в болничните листове, се представят на НОИ от лекарите/лекарите по дентална медицина или лекарските консултативни комисии. Съгласно чл. 13 от Наредбата при издаване на болничен лист за временна неработоспособност данните се въвеждат от горепосочените субекти, преминават през формален и логически контрол и се съхраняват, след което болничният лист се отпечатва, подписва и подпечатва с печата на лечебното заведение и се връчва на лицето. Приложение №3 е образец на болничен лист. Един от задължителните реквизити е диагноза на заболяването.

КЗЛД е приела, че посочването на конкретното заболяване в болничния лист при удостоверяването на временна неработоспособност пред работодателя не противоречи на нормите на Регламент (ЕС) 2016/679. Налице е нормативно основание за обработване на данните съгласно чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Общия регламент относно защитата на данните, респективно условие по чл. 9, пар. 2, б. „б“ от Регламента, във връзка с чл. 13 от Наредбата за реда за представяне в НОИ на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им.

1.6. Становища относно обработването на данни на починали лица.

През 2018 г. КЗЛД няколкократно е сезирана със запитвания относно личните данни на починалите лица. По един от въпросите, по които е сезирана, свързани с предоставянето от страна на една община на лични данни на починали лица във връзка с отчетността към Регионалната здравноосигурителна каса, КЗЛД изразява следното становище:

В разпоредбите на преамбюла на Регламент (ЕС) 2016/679, а именно в съображение 27 е отразено, че **Регламентът не следва да се прилага за личните данни на починали лица**, като държавите членки могат да предвидят правила във връзка с обработването на лични данни на починали лица. В конкретния случай общинската администрация може ежемесечно да предоставя на медицинския център, обслужващ населените места от общината, исканата информация като имена и единни граждански номера на починалите лица, жители на община Брезово, във връзка с отчетността към Регионалната здравноосигурителна каса с цел предотвратяване на злоупотреби с данни на починали лица.

Администраторът (съответната община) следва да предприеме подходящи мерки за недопускане неблагоприятно засягане на правата и свободите на други лица и/или на обществен интерес. В тези случаи администраторът може да предоставя данните само при наличие на правно основание за това.

1.7. Становища във връзка с обработването на данни във връзка с изпълнение на задължения на администратори по Закона за достъп до обществена информация.

1.7.1. През 2018 г. се увеличават запитванията до КЗЛД за изразяване на становища, касаещи предоставянето на информация, съдържаща лични данни, изискани на основание Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ). По аналогичен въпрос, касаещ конкретно прием на деца в детски градини, КЗЛД изразява становище, че протоколите на ЛКК, предоставени от родителите на деца със специални образователни потребности (СОП), съдържат лични данни за здравословното състояние на децата, които представляват специални категории лични данни по смисъла на чл. 4, т. 15 и чл. 9, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и Съвета. В случая не е налице нито едно от условията за допустимост на обработването на данни от тези документи (под формата на разкриване чрез предаване на трета страна, разпространяване или друг начин, чрез който данните стават достъпни), поради което администраторът не следва да предоставя копия от протоколите на ЛКК на заявителя на информацията по ЗДОИ. Дори заличаването на имената на децата от копията на протоколите на ЛКК може да доведе до идентифициране на конкретно дете поради ограничения брой деца в детската градина, които имат СОП, и възможността поради тази причина те лесно да бъдат идентифицирани, вкл. по външни белези.

1.7.2. Друго интересно искане за становище по въпроси, касаещи предоставянето на информация, съдържаща лични данни, изискани на основание ЗДОИ, засяга администратор от публичния сектор – Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС). Поводът за искането на становище е постъпило при администратора заявление за достъп до обществена информация с искане за представяне на „списък с трите имена на всички съветници на министрите на транспорта, информационните технологии и съобщенията за периода 1.01.2008–3.09.2018 г. и информация за периода, в който описаните лица са били съветници в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията“.

На вниманието на КЗЛД е поставен въпросът дали предоставянето на исканата информация е в съответствие с Общия регламент относно защитата на данните. Становището на КЗЛД по този въпрос е, че списъкът с трите имена на всички съветници на министрите на транспорта, информационните технологии и съобщенията за периода 1.01.2008–3.09.2018 г. и информация за периода, в който описаните лица са били съветници в МТИТС, следва да се разглежда като обществена информация, която не представлява лични данни, защитени по реда на Общия регламент относно защитата на данните.

1.7.3. КЗЛД се произнася със становище по въпрос на народен представител в рамките на процедура по парламентарен контрол, касаещ предоставяне на информация за изплатени/начислени през 2018 г. допълнителни възнаграждения в Министерството на външните работи (МВнР) и други министерства.

Поставя се въпрос за евентуалното нарушение разпоредбите за защита на личните данни, в случай че министрите отговорят в пълен обем на поставения от народния представител въпрос. КЗЛД изразява следното становище:

Изисканата информация за изплатени/начислени през 2018 г. допълнителни възнаграждения в МВнР чрез поставения от народния представител въпрос при упражняване на парламентарен контрол върху изпълнителната власт по реда на чл. 90 от Конституцията на Република България не представлява лични данни и като такава не попада в обхвата на действащото законодателство в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността на личността.

1.8. Становища във връзка с изпълнението на нови задължения за АДД и ОЛД, произтичащи от новата правна рамка по защита на данните.

1.8.1. Във връзка с новото задължение на АДД за назначаване на ДЛЗД през отчетния период е установена трайна практика за администраторите на лични данни да се допитват до КЗЛД във връзка с това свое задължение. Едно от запитванията е от страна на Министерството на отбраната, което поставя въпрос относно определянето на ДЛЗД в структурите на Министерството на отбраната. Поставен е също така и въпрос възможно ли е в Министерството на отбраната да се създаде централизирана структура на пряко подчинение на администратора на лични данни, определен за Министерството, която да отговаря за прилагане изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 за МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Становището на КЗЛД е, че в съответствие с разпоредбата на чл. 37, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 няма законова пречка да се създаде централизирана структура, която да отговаря за прилагане изискванията на Регламента от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и от Българската армия, в рамките на която да бъде определено едно общо ДЛЗД.

1.8.2. Искане за становище относно това дали е допустимо съвместни администратори да разчитат на едно волеизявление за предоставяне на съгласие от страна на субекта, чиито данни обработват, с цел предлагане на директен маркетинг. КЗЛД изразява позиция, че няма нормативна пречка съвместни администратори да използват „едно съгласие“ от страна на

субекта, чиито данни обработват с цел предлагане на директен маркетинг, при условие че са спазени специфичните изисквания по отношение на съгласието по чл. 4, т. 11 и чл. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и задължението за прозрачност на обработването по силата на чл. 5, пар. 1, б. „а“, чл. 13 и чл. 26, пар. 1 от Общия регламент относно защитата на данните.

1.9. Становища във връзка с обработването на специални категории лични данни.

1.9.1. Интересно е искането за становище, отправено от Българския лекарски съюз, с което се поставят на обсъждане следните два въпроса:

1. Контролните органи по чл. 72, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) имат ли правомощие да изискват предоставяне на оригинални здравни досиета на пациенти за нуждите на проверката, които да бъдат изнасяни извън територията на съответното лечебно заведение, като се вземе предвид изключението по чл. 6, ал. 1, б. „в“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

2. Контролните органи по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО имат ли правомощие да изискват предоставяне на заверени копия на здравни досиета на пациенти за нуждите на проверката, които да бъдат изнесени извън съответното лечебно заведение, отчитайки изключението по чл. 6, ал. 1, б. „в“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

ЗЗО урежда обществените отношения, свързани със здравното осигуряване на Република България. По своята същност това е дейност, свързана с набирането на здравноосигурителни вноски и премии, управлението на набраните средства и тяхното разходване за закупуване на здравни дейности, услуги и заплащане на стоки. Следва да се отбележи, че тази дейност е строго нормативно регламентирана. Цялостният контрол върху дейността по задължителното здравно осигуряване се осъществява от управителя на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Съгласно чл. 72, ал. 2 от ЗЗО контролът по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска и/или дентална помощ се осъществява чрез проверки.

Вземат се предвид разпоредбите на Националния рамков договор за медицински дейности (НРД) между НЗОК и Българския лекарски съюз за 2018 г., който определя здравно-икономическите, финансовите, медицинските, организационно-управленските, информационните и правно-деонтологичните рамки, в съответствие с които се сключват договорите между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ (ИМП). Член 387 от НРД е свързан с откриване на проверката от компетентните органи на НЗОК/РЗОК. В ал. 4 е нормативно закрепено правилото, че до приключването на проверката изпълнителите на

медицинска помощ са длъжни да предоставят на контролните органи **заверени с подпис и печат копия** от необходимите за извършването на проверката документи.

Становището, изразено от КЗЛД, е, че контролните органи по чл. 72, ал. 10 от ЗЗО могат да изискват само заверено копие на необходимите документи на пациенти за целите на извършването на проверка на медицинската дейност на основание чл. 387, ал. 4 от Националния рамков договор за 2018 г.

1.9.2. Друго интересно искане, постъпило в КЗЛД през отчетния период, е от директор на психиатрична болница по повод на постъпило искане от частен съдебен изпълнител за разкриване на информация по отношение на физическо лице, срещу което е образувано изпълнително производство. Според ЧСИ информацията ще спомогне за установяване със сигурност дали длъжникът е поставен под запрещение.

Законът за частните съдебни изпълнители (ЗЧСИ) урежда организацията и правното положение на частните съдебни изпълнители. Съгласно чл. 16, ал. 1 от същия нормативен акт той има право на достъп до лични данни на длъжника, когато това е необходимо за целите на изпълнението. От друга страна, Гражданският процесуален кодекс регламентира правомощията на частните съдебни изпълнители по изискване на документи и осъществяване на справки от трети лица в чл. 431.

Съдебният изпълнител има право на достъп до информация в съдебните и административните служби, в това число органите на Националната агенция за приходите, подразделенията на Националния осигурителен институт, на Централния депозитар, на лицата, водещи регистър на държавни ценни книжа, на контролните органи по Закона за движението по пътищата и на други лица, *които водят регистри за имущество или разполагат с данни за неговото имущество*. Той може да прави справки и да получава сведения във връзка с изпълнението, както и да иска копия и извлечения от документи. Цитираната разпоредба касае достъп до информация, която е релевантна единствено и само за **имущественото състояние** на даден длъжник. Данните за потенциално заболяване, съдържащи се в медицинската документация, поддържана от болницата, не биха били относими към неговото имуществено състояние, следователно не би могло да бъде направено позоваване на тази норма от страна на частния съдебен изпълнител.

Наредба №РД-02-20-9 от 21 май 2012 г. за функциониране на единната система за гражданска регистрация, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, урежда реда и начина за създаване и поддържане на регистъра на населението, както и реда за предоставяне на достъп и на данни от регистрите на актовете за гражданско състояние, Националния електронен регистър на актове за гражданско състояние

и регистъра на населението. Нормата на чл. 100 от горесцитираната наредба е, че в електронния личен регистрационен картон се съдържат данни за вида на **правното ограничение** (ако лицето има такава), който може да бъде **пълно запрещение, ограничено запрещение**, лишен от родителски права, ограничени родителски права. Горепосочените данни се поддържат чрез обработване на актуализационен документ „Съобщение за правни ограничения“. Актуализационният документ се обработва от длъжностното лице в общинската администрация по постоянен адрес на лицето.

КЗЛД се произнася със становище, че не е налице правно основание директорът на държавна психиатрична болница да предостави данните на частния съдебен изпълнител. Частният съдебен изпълнител може да се снабди с исканата информация, необходима за целите на принудителното изпълнение, като извърши справка в регистъра на населението.

1.9.3. Агенцията за социално подпомагане (АСП) сезира КЗЛД с искане за становище по въпроси, касаещи публикуване на електронната страница на Агенцията на лични данни, вкл. медицинска информация, с оглед прилагането на специални мерки за осиновяване на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години.

Съгласно Наредба №РД-07-7 от 5.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване АСП предприема специални мерки за дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години. Специалните мерки се предприемат въз основа на мотивирано решение на Съвета по осиновяване (СО) към съответната Регионална дирекция за социално подпомагане (РДСП), когато в 6-месечния срок от вписването на детето в регистъра на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване, СО не е определил подходящ осиновяващ или никой от определените не по-малко от трима осиновяващи не е подал молба за осиновяване за конкретното дете, или когато въпреки положените усилия не е възможно да бъде определен подходящ осиновяващ. Информация за профила на детето се изпраща от РДСП в АСП и се обновява веднъж месечно от 15-о до 20-о число, и съдържа профил на съответното дете, който включва: възраст, пол, специални нужди - информацията за трайното увреждане и възможност за социална адаптация. В информацията се посочва СО, взел решението за предприемане на специални мерки.

По повод поставените въпроси КЗЛД изразява следното становище:

1. Информацията в проекта на профил на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години, която ще се публикува на интернет страницата на АСП на основание чл. 21, ал. 1 от Наредба №РД-07-7 от 5.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване, не би могла да доведе до

идентифициране на съответното дете, следователно нейното публикуване в предложения вид и обем не противоречи на Регламент (ЕС) 2016/679.

2. Поставените диагнози на децата със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години съдържат „здравна информация“ по смисъла на чл. 27 и сл. от ЗЗдр и са обект на специална регламентация и защита. В тази връзка от гледна точка на пропорционалността информацията за поставените диагнози на детето не следва да се публикува, а да се предоставя като част от допълнителната информация по чл. 22, ал. 2 от Наредба №РД-07-7 от 5. 10. 2010 г.

3. Допълнителната информация по чл. 22, ал. 2 от Наредба №РД-07-7 от 5.10.2010 г. позволява пряка или непряка идентификация на детето и при нейното обработване, в т.ч. предоставяне на потенциални осиновители, следва да се прилагат както специалните изисквания на чл. 22 от Наредбата, така и общите правила на Регламент (ЕС) 2016/679.

4. Становище по искане на Банка ДСК във връзка с внедряване на гласова биометрия като възможност за идентификация на клиенти. В изпратеното писмо е отбелязано желанието на Банка ДСК да въведе система за идентифициране на клиентите чрез гласова биометрия - Voice Biometrics, която следва да бъде внедрена в Контактния център за идентификация при нужда от подпомагане на клиентите на банката за продуктите и услугите, които ползват, като ще се използва и телефонното позвъняване в комбинация с разпознаването, както и при получаване на информация за салдо и движение по сметката - ще се използва комбинация от три метода за идентификация на клиентите - телефон, Voice biometrics и последните четири цифри на активна банкова карта.

Използването на гласово разпознаване като система за идентификация на физически лица не е изрично регламентирано в българското законодателство. Предложеният от банката метод на идентификация включва използването на гласов отпечатък, който се явява цифрово представяне на уникалните характеристики на гласа на човек и следователно попада в определението за „биометрични данни“ по чл. 4, т. 14 от Регламент (ЕС) 2016/679. Доколкото в конкретния случай биометричните данни ще бъдат използвани от АЛД за целите единствено на идентифицирането на физическо лице, тогава те се явяват **специална категория лични данни** по чл. 9 от Общия регламент относно защитата на данните и изискват засилена защита на правата и свободите на съответните субекти на данни.

Освен задължителното условие за изразяване на съгласие АЛД следва да предостави на клиента на банката право на избор да се възползва от алтернативни методи за идентификация, които не включват обработване на биометрични данни, съответно възможност за последващ отказ, без това да поражда негативни последици за него. Същевременно с оглед на завишения

риск за субектите на данни АЛД следва да обърне специално внимание на задължителните изисквания, свързани с „ограничение на целите”, както и „ограничение на съхранението”.

Становището е, че въвеждането на описаната система за идентификация на клиенти е допустимо при наличие на изрично съгласие на клиентите на банката в писмена форма, след като същите са били подробно информирани за целите, начините и рисковете при обработката на личните им данни с въведената система; и при осигуряване на право на избор на алтернативни методи за идентификация, които не включват обработване на биометрични данни, съответно възможност за отказ от услугата, без това да поражда негативни последици за физическите лица – клиенти на банката.

Приема се, че администраторът Банка ДСК следва задължително да извърши оценка на въздействието на предвидените операции по обработването върху защитата на личните данни по чл. 35 от Регламент (ЕС) 2016/679 при въвеждането на системата за идентифициране на клиентите чрез гласова биометрия Voice Biometrics, доколкото същата представлява нова технология, която поради своето естество, обхват, контекст и цели на обработването може да породи висок риск за правата и свободите на физическите лица.

2. Участие в процедури по съгласуване на проекти на нормативни актове, имащи отношение към въпроси, свързани със защита на личните данни.

През 2018 г. представители на КЗЛД участват в различни експертни работни групи, свързани с промяна на законодателството. Наред с това в КЗЛД постъпват искания за съгласуване на проекти на нормативни актове, които съответно КЗЛД съгласува без бележки или съгласува с бележки и коментари, които следва да бъдат отразени в съответния нормативен акт. Долуизброените са неизчерпателен списък на проекти на актове, които са били предоставени на вниманието на КЗЛД за съгласуване по компетентност:

1. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №4 от 2003 г. за условията и реда за вписване в регистъра и изискванията към дейността на обменните бюра, проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №7 от 2003 г. за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна и осъществяване дейност като оператор и мотиви към тях.

2. Проект на Концепция за централизиран регистър на административнонаказателните производства на електронен носител.

3. Проект на Закона за преброяване на населението и жилищния фонд на Република България през 2021 г.

4. Проект на правилник (за организацията) на дейността на Смесената междуправителствена комисия „България–Баден–Вюртемберг“.

3. Становища по проекти на кодекси за поведение.

Кодекс за поведение по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г. е доброволен инструмент, който има за цел да улесни ефективното прилагане на Регламента, както и да спомогне за доказването на факта на спазване на нормативните изисквания в съответствие с принципа за отчетност, като се отчитат особеностите на обработването на данни в определени сектори или професии. Той се изготвя за отделна категория АЛД/ОЛД, и по-специално, ако същите принадлежат към един и същ сектор или бранш.

Кодексът за поведение има добавена стойност само тогава, когато е изготвен специално за конкретен сектор или бранш, отразява неговите особености и съществуващите практики при обработването на лични данни като например специфичните рискове за правата и свободите на субектите на данните и подходящите технически и организационни мерки за тяхното ограничаване. Това логично означава, че съответният сектор, бранш или категория АЛД/ОЛД следва да имат достатъчно добро ниво на самоорганизираност и ефективни механизми за вътрешна координация и контрол.

Инициативата за изготвяне на кодекс за поведение следва да произлиза от съответния сектор или бранш. Когато изготвят, изменят или допълват кодекс на поведение, сдруженията (асоциациите, камарите) и другите структури, представляващи категорията АЛД/ОЛД, следва да се консултират със съответните заинтересовани страни, включително със субектите на данни (публична консултация), когато това е осъществимо, и да вземат под внимание становищата, изразени писмено и устно в рамките на тези консултации.

Кодексите за поведение следва да са написани на достъпен и разбираем език и да отчитат националните особености и практики. Всеки кодекс следва да е съобразен с разпоредбата на чл. 40 от Регламент (ЕС) 2016/679 относно защитата на данните, която дава правната рамка по отношение на съдържанието му. В кодекса следва да бъде уточнено приложението на изискванията на Регламента в конкретния сектор/бранш/отрасъл. Затова е недопустимо използването на декларативни изявления, без същите да представят подходящи гаранции за правата и свободите на субектите на данни при обработването на техни лични данни, както и преписването (копирането) на текстове от Регламента.

Общият регламент относно защита на данните вменява на надзорните органи задължението да насърчават съставянето на кодекси за поведение, чиято цел е да се улесни ефективното прилагане на Регламента, като се вземат предвид особеностите на обработването на данни в определени сектори и специфичните потребности на микропредприятията и малките и средните предприятия. Задължение на КЗЛД е да даде становище дали проект за кодекс, негово изменение или допълнение съответства на Регламента и да одобри този проект на кодекс, негово изменение или допълнение, ако установи, че той осигурява достатъчно подходящи гаранции. Одобрените кодекси за поведение, които нямат отношение към дейности по обработване в няколко държави членки, подлежат на регистриране и публикуване от КЗЛД. Едновременно с това КЗЛД има правомощието да акредитира орган за наблюдение на кодекс за поведение, както и задължението да изготви и публикува критериите за акредитация на органите за наблюдение на одобрените кодекси за поведение.

Независимо от прякото действие на Регламент (ЕС) 2016/679 с цел създаване на улеснение при изготвянето на кодексите за поведение през юли 2018 г. КЗЛД приема критерии и процедури по одобряване на кодекси за поведение. Целта на приетите критерии и процедури е да уточнят някои параметри на Регламента, за да се подпомогнат еднаквото разбиране и прилагане на неговите изисквания при изготвяне на кодекси за поведение. В допълнение на институционалния сайт е създаден специален раздел, в който да бъде публикувана и поддържана информацията, свързана с кодексите. През 2018 г. в този раздел са публикувани „Критерии и процедури по одобряване, изменение или допълнение на кодекс за поведение“ и „Указания относно изготвянето и предлагането на кодекс за поведение в съответствие с чл. 40 от Регламент (ЕС) 2016/679“. Критериите и процедурите, които се отнасят до акредитирането на орган за наблюдение на кодекс за поведение, подлежат на съгласуване с ЕКЗД, поради което одобряването и публикуването им ще бъдат на по-късен етап.

Целта на приетите и публикувани „Критерии и процедури за одобряване на кодекси за поведение“ е да се подпомогнат еднаквото разбиране и прилагане на изискванията на Регламента при изготвяне на кодекси за поведение. Оценяването на кодекс за поведение се извършва в съответствие с характеристиките, заложи в чл. 40 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и съобразно приетите от КЗЛД критерии.

През 2018 г. в КЗЛД постъпват 11 проекта на кодекси за поведение. На вносителите на 5 проекта за кодекс за поведение КЗЛД връща отговор единствено с писма, без да ги разглежда по същество, поради явното им несъответствие с правните характеристики, заложи в чл. 40, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2016/679, както и с издадените от КЗЛД критерии и процедури. По 5

проекта КЗЛД се произнася със становища, в които мотивира отказа си за одобряване на предложени кодери за поведение. В края на отчетния период един проект на кодекс за поведение е в процедура по изготвяне на становище с цел внасянето му на заседание на КЗЛД за произнасяне за наличие или липса на съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

В резултат на натрупаните в процеса на оценяването впечатления се констатира редица принципи недостатъци и пропуски на предложените проекти на кодекси за поведение, някои от които са:

1. Недостатъчно доказателства за представителна власт на вносителя на кодекса по отношение на АЛД/ОЛД от сектора/бранша/отрасъла.

2. Липса на доказателство за извършени консултации със съответните заинтересовани страни, включително субектите на данни, когато това е осъществимо.

3. Преписване (копиране) на текстове от Регламента и използването на декларативни изявления, без да бъде уточнено тяхното прилагане в конкретния сектор/бранш/отрасъл и без същите да представят подходящи гаранции за правата и свободите на субектите на данни при обработването на техни лични данни.

4. Вменяване на органа по наблюдение на кодекса на функции по неговото прилагане.

5. Необходимост от прецизиране на терминологията в съответствие с Регламента.

6. Липса на информация дали дейностите по обработване имат отношение към няколко държави членки.

VII. ПОДГОТОВКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НОВАТА ПРАВНА РАМКА НА ЕС В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ: ОБЩ РЕГЛАМЕНТ ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА ДАННИТЕ И ДИРЕКТИВА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

1. Изменения и допълнения в Закона за защита на личните данни.

От юни 2016 г. в КЗЛД е създадена организация по подготовка на необходимите дейности в национален план за прилагане на новата европейска правна рамка за защита на личните данни. Важен елемент от тази подготовка е формулирането на изменения и допълнения в ЗЗЛД, които да осигурят мерки по изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/679 и да транспонират Директива (ЕС) 2016/680 относно обработването на лични данни в полицейската и наказателната дейност. Подготвеният в края на 2017 г. от КЗЛД в сътрудничество с МВР проект на ЗИДЗЗЛД е предоставен на вниманието на МВР за предприемане на действия по компетентност за инициране на предложените законодателни промени.

Въпреки че по правило Регламентът има пряко действие и не се налага въвеждане на нормите му в националното законодателство, Регламент (ЕС) 2016/679 има и елементи на директива. Затова с проекта на закон в частта, с която се въвеждат мерки по изпълнение на Регламента, се регламентират както въпросите, по които той е оставил свобода на държавите членки да преценят дали и до каква степен да уредят определен въпрос, така и въпросите, които изискват изрично въвеждане на законодателни мерки на национално ниво.

В структурно отношение законопроектът:

- отменя редица текстове от досега действащия ЗЗЛД, които вече имат изрична уредба в Общия регламент относно защитата на данните и тази уредба се прилага пряко (принципи, права на физическите лица, задължения на АДЛ, трансфери на лични данни в трети държави);
- изменя и актуализира норми в съответствие с философията и духа на Общия регламент относно защитата на данните (задачи и правомощия на КЗЛД в качеството ѝ на надзорен орган, упражняването на правата на субектите на данни, средства за правна защита);
- разписва нови текстове, необходимостта от които произтича от Регламент (ЕС) 2016/679 (намирането на баланс между защитата на личните данни и свободата на изразяване и на информация, обработване на ЕГН, обработване на лични данни в трудовия контекст, обработване за целите на архивирането в обществен интерес, научни, исторически изследвания или за статистически цели, опазване на професионална тайна);
- предлага норми, с които разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/680 да бъдат въведени в националното законодателство (глава 8 от законопроекта).

Проектът на ЗИДЗЗЛД е съгласуван неформално в предварителен порядък с Европейската комисия, като нейните коментари и бележки са отразени в окончателната му редакция. Освен това депозираният в НС проект отразява бележките и коментарите, получени в хода на обществената консултация, проведена през периода 30 април–30 май 2018 г. с две групи заинтересовани страни:

1. с министрите и други държавни органи, чиято дейност се засяга от проекта на законови изменения и допълнения (съгласуване на проекта на закон по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация);

2. с гражданите и юридическите лица (обществена консултация на основание чл. 26 от Закона за нормативните актове).

В резултат на тези консултации в окончателната редакция на законопроекта са отчетени следните принципни съображения:

- отпаднали са минималните размери на административните наказания;
- регламентирана е защита на професионалната тайна, както и забрана упражняването на правомощията на КЗЛД по разследване да води до разкриване или нарушаване на такава тайна, както и на източниците на журналистическа информация;
- забрана за обработване на ЕГН като единствен идентификатор при предоставяне на публични услуги по електронен път чрез отдалечен достъп;
- дерогации от правата на субектите на данни и задълженията на АЛД в случаите, в които Регламент (ЕС) 2016/679 допуска това (напр. за целите на националната сигурност, отбраната, обществения ред и сигурност, разследването на престъпления или изпълнението на наказания, други важни цели от широк обществен интерес, и по-специално, важен икономически или финансов интерес, включително паричните, бюджетните и данъчните въпроси, общественото здраве и социалната сигурност, защитата на независимостта на съдебната власт и съдебните производства, защитата на субекта на данните или на правата и свободите на други лица, изпълнението по гражданскоправни иски);
- правна регламентация на хипотезите на обработване на лични данни за целите на архивирането в обществен интерес, научни и исторически изследвания, статистически цели, за журналистически цели, за хуманитарни цели и случаи на бедствия.

При подготовката на измененията и допълненията на ЗЗЛД е свършена огромна по обем работа от екипа юристи на КЗЛД. В хода на общественото обсъждане финалният документ с бележките и предложенията на граждани, организации и институции и съответно коментарите

на КЗЛД по тях е с обем от 400 страници. Няма нито едно становище по законопроекта, което да не е детайлно анализирано и обсъдено.

Актуализираният проект на ЗИДЗЗЛД е одобрен с решение на Министерския съвет №503 от 18 юли 2018 г. и е депозиран в Народното събрание на същата дата. След приемане на законопроекта на първо четене от НС към водещата комисия – Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред, е сформирана работна група. В състава на работната група са включени редица заинтересовани страни, които съвместно с представители на КЗЛД, МВР и парламента коментират насоките на предлаганите законодателни промени с цел прецизиране на окончателната редакция на разпоредбите на закона и намиране на консенсус по неговите текстове. Очаква се в началото на 2019 г. проектът на ЗИДЗЗЛД да бъде гласуван на второ четене от Народното събрание.

2. Публикуване и разпространение на практически насоки и разяснения на КЗЛД от Общия регламент.

Във връзка с подпомагането на практическото прилагане на Общия регламент относно защитата на данните КЗЛД публикува на своята интернет страница документ, съдържащ в себе си десет практически стъпки за прилагане на Общия регламент. Той е чисто информационен, няма задължителен характер и не претендира за изчерпателност. Целта му е да синтезира на разбираем език стъпките, които всеки АЛД трябва да предприеме, за да приведе дейностите си по обработването на лични данни в съответствие с изискванията на новата правна рамка в тази област. В допълнение към достъпа до информационната брошура, осигурен чрез сайта на КЗЛД, през отчетния период Комисията е разпространила повече от 14 000 хартиени брошури с практически съвети и насоки по прилагане на Общия регламент относно защитата на данните.

3. Провеждане на национална информационно-разяснителна кампания на КЗЛД по новата правна рамка.

Общият регламент относно защита на данните променя начина, по който работят АЛД и ОЛД на територията на Европейския съюз, както и всички организации, които обработват лични данни на европейски граждани. Въвеждат се по-строги правила за обработване на лични данни и се доразвиват правата на гражданите. Новите правилата оказват сериозен ефект върху различните видове администратори.

Прякото прилагане на Общия регламент относно защитата на данните започва на 25 май 2018 г., а за да избегнат значителните глоби от евентуални нарушения, АЛД и ОЛД трябва да

предприемат конкретни действия. Като национален надзорен орган по защита на личните данни, КЗЛД има отговорност, вменена от Общия регламент относно защитата на данните, по достъпен начин да разясни на обществото основните положения на реформата в ЕС в областта на личните данни и новата правна рамка, която създава Регламентът. Едновременно с това КЗЛД като надзорен орган се стреми да насърчи обществена информираност и разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването на лични данни във всички сфери на обществения живот от разнообразни администратори.

В началото на отчетния период КЗЛД инициира провеждането на широкомащабна информационно-разяснителна кампания. За да отговори на обществения интерес към разяснителни събития с непосредствен контакт (срещи, семинари, конференции и т.н.), КЗЛД организира в месеците от февруари до май 2018 г. разяснителна кампания в 5 областни града – Пловдив, Велико Търново, Варна, Бургас и Стара Загора. Събитията имат за цел постигане на широка обществена осведоменост по всички въпроси, свързани с реформата в ЕС в областта на личните данни и новата правна рамка. Те са насочени към широката публика, АЛД от всички сфери на обществения живот и икономиката и към всички заинтересовани лица. Целта на КЗЛД е да представи основните моменти в новата правна рамка и необходимите практически стъпки за АЛД с цел въвеждане в дейността им на новоприетите стандарти за защита и обработване на личните данни.

В края на януари с новина на интернет страницата на КЗЛД е обявен графикът за провеждане на събитията в първите четири града, както и създадената организация за извършване на предварителна регистрация. За целите на разяснителната кампания на интернет страницата на КЗЛД е създаден специален подраздел „Информационна кампания“ в раздел „Съобщения“, където са публикувани съобщенията за регионалните събития с участие на представители на КЗЛД, както и създадената организация за участие.

Поради големия брой желаещи да се регистрират за участие е въведено ограничение за присъствие на определен брой представители от всеки АЛД. За организацията на регионалните събития съществена роля изиграват органите на местното самоуправление и местната администрация, които осигуряват логистична организация и поддръжка на събитията и предоставят информация на регионалните медии. Обявените събития се посрещат с изключителен интерес поради възможността на гражданите и администраторите да зададат непосредствено конкретни въпроси относно прилагането на новите изисквания.

Поради засиления интерес от страна на АЛД към осъвременената правна рамка за защита на личните данни през май 2018 г. КЗЛД взема решение да разшири информационно-разяснителната си кампания. Целта е да се предоставят допълнителни разяснения по

философията на Общия регламент относно защитата на данните, основните му понятия, новите задължения на АЛД, правата на субектите на данните, функциите на длъжностните лица по защита на данните и изискванията към тях, както и да се отговори на въпроси, които са поставени в първоначалния етап от разяснителната кампания на КЗЛД. Във връзка с ограничения си човешки и финансов ресурс Комисията насочва усилията си в разяснителната кампания към представителните организации на АЛД на секторен принцип с цел постигане на мултиплициращ ефект.

През отчетния период в двата етапа на информационно-разяснителната кампания общо са организирани над 60 отделни събития с над 6000 участници от публичния и частния сектор, академичните среди и неправителствения сектор.

4. Получени в КЗЛД уведомления за АЛД и ОЛД, определили ДЛЗД.

С прилагането на Общия регламент относно защитата на данните АЛД и ОЛД са задължени да определят ДЛЗД при всички случаи, когато:

- обработването се извършва от публичен орган или структура, освен когато става въпрос за съдилища при изпълнение на съдебните им функции;

- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни;

- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в мащабно обработване на специалните категории данни съгласно чл. 9 и на лични данни, свързани с присъди и нарушения, по чл. 10 от Общия регламент относно защитата на данните.

Извън гореизброените хипотези, при които определянето на ДЛЗД е задължително, всеки един АЛД или ОЛД може по своя преценка също да определи такъв служител.

АЛД или ОЛД са задължени да публикуват данните за контакт с ДЛЗД и да ги съобщят на КЗЛД. През отчетния период 3222 АЛД или ОЛД са уведомили КЗЛД за определено ДЛЗД.

VIII. УЧАСТИЕ НА КЗЛД В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕС

1. Участие в заседанията на Европейския комитет по защита на личните данни и на експертните подгрупи към него.

Европейският комитет по защита на личните данни (ЕКЗД, EDPB) е нов орган на ЕС, създаден с Регламент (ЕС) 2016/679 и от 25 май 2018 г., който отговаря за еднаквото прилагане на Регламента във всички държави - членки на ЕС. Съставен е от ръководителите на всички органи за защита на данните на страните - членки на ЕС, и Европейския надзорен орган по защита на данните или от техни представители. Европейската комисия участва в заседанията на Комитета без право на глас. ЕКЗД е правоприменник на Работна група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО за защита на личността при обработка на лични данни и за свободно движение на тези данни (отменена със започване на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679).

Първото заседание на ЕКЗД се провежда на 25 май 2018 г. **Председателят на българския надзорен орган за защита на личните данни Венцислав Караджов е избран единодушно за негов заместник-председател.** Изборът на г-н Караджов е признание на европейско ниво за активното участие на КЗЛД в изготвянето на новата европейска правна рамка по защита на личните данни и подготовката за нейното прилагане.

Отчетният период е изключително интензивен за всички наднационални форми на сътрудничество в сектора на защита на личните данни. Във връзка със започване на функционирането на ЕКЗД и всички въпроси, които Общият регламент относно защитата на данните оставя на държавите членки да решат самостоятелно или чрез сътрудничество, през цялата 2018 г. експертните подгрупи на Работна група по чл. 29, съответно на ЕКЗД, реализират значителен по обем от работа.

Сред най-натоварените подгрупи, в които участват представители на КЗЛД, е Технологичната подгрупа. През 2018 г. в подгрупата продължава интензивната подготовка на проекти на насоки за сертифицирането и акредитацията по чл. 42 и 43 от Общия регламент относно защитата на данните. След множество дискусии през годината е подготвен компромисен текст на Насоките за сертифициране, които към края на отчетния период са във фаза на обществено обсъждане. Работата и по двата документа и техните анекси ще продължи и през 2019 г.

Експертите в Технологичната подгрупа работят усилено и по подготовка на Насоки за видеонаблюдението. Предвид разликите в отделните държави по отношение регулирането на този сектор обсъжданията ще продължат и през 2019 г.

В края на отчетния период приключва подготвителният (организационен) етап и започва същинската работа по разработване на Насоки за поверителност при проектиране и по подразбиране. Също както тези насоки, така и бъдещата работа по насоки относно Блокчейн технологията ще намерят своето развитие през следващия отчетен период.

През 2018 г. са разгледани 28 списъци на видовете операции по обработване, за които се изисква оценка на въздействието върху защитата на данните във връзка с чл. 35, пар. 4 от Общия регламент относно защитата на данните. Подгрупата прави оценка на всички предложени критерии, изработва и прилага единен подход за анализ и оценка и ги представя на заседание на ЕКЗД за одобрение. Работата на подгрупата е приета единодушно от ръководителите на националните надзорни органи по време на заседанието на ЕКЗД.

Продължава текущото оповестяване на уведомленията за нарушаване на сигурността на данните, получени в националните надзорни органи, като в следващите отчетни периоди тази информация ще послужи за осъществяването на задълбочен анализ и предложение за конкретни мерки, които следва да бъдат предприети на национално ниво и в сътрудничество между органите по защита на данните на държавите - членки на ЕС.

През отчетния период подгрупата започва работа и по разработването на насоки за регулиране на обработването на **лични данни в сферата на електронносвързаните превозни средства и изкуствения интелект.**

През 2018 г. се провеждат активни дискусии с участието на представители на КЗЛД и в експертните подгрупи „Международни трансфери“ (ITS) и „Граници, пътуване, правоприлагане“ (BTLE).

2. Обмен на информация през информационната система на вътрешния пазар.

Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП) е сигурно, многоезично средство за онлайн обмен на информация.

Тя е разработена, за да улесни обмена на информация между публичните администрации в рамките на ЕИЗ и на европейските институции и органи, които вземат практическо участие в прилагането на законодателството на Европейския съюз. В нея се публикуват информация и документи по случаи, които имат трансграничен характер, т.е. може да бъдат засегнати граждани в няколко държави - членки на ЕС.

Движението на документи и информация в ИСВП по отношение на защитата на личните данни се извършва въз основа на Общия регламент относно защитата на данните и правилата на ЕКЗД.

Към 31.12.2018 г. в регистъра на случаите, поддържан в ИСВП, е имало 255 случая на трансгранично сътрудничество, като:

- 176 са инициирани в резултат на получени жалби;
- 79 други случаи като разследвания и инициативи на национален надзорен орган, правно задължение, медийни доклади и др.

В резултат на гореспоменатите случаи са започнати действия по:

- 397 процедури, свързани с взаимопомощ. Тези процедури в бъдеще може да доведат до сътрудничество, базирано на обслужването от едно гише;
- 43 процедури, базирани на обслужване от едно гише (чл. 60), от които по 2 има изготвено окончателно решение, по 20 има изготвени проекти на решения, един проект на решение е бил преработен и по 20 има проведени неформални консултации;
- 25 искания за разглеждане на случая като национален (местен) по чл. 56, пар. 2;
- процедури за съгласуваност: 30 процедури по чл. 64, като 29 от тях (списъците с дейности по обработване, изискващи оценка на въздействието) са приключени, като са приети окончателни становища.

В допълнение 574 са започнатите процедури за идентифициране на водещ и заинтересовани органи за защита на данните (300 текущи, 274 приключени).

КЗЛД е публикувала информация в системата за 1 случай по линия на чл. 56 с искане да бъде определен друг надзорен орган като водещ по конкретния сигнал въз основа на местоположението на АЛД, което е извън страната. КЗЛД се е присъединила към друг случай като заинтересован орган предвид обстоятелството, че администраторът е осъществил контакт с граждани на няколко страни - членки на ЕС (включително с български граждани).

По линия на механизма за сътрудничество в КЗЛД чрез ИСВП са постъпили искания за предоставяне на информация от унгарския орган за защита на данните (5 бр.) и шведския орган (1 бр.). Основните направления, по които е искана информация, са уведомления за настъпили нарушения на сигурността на данните на АЛД, назначаването на ДЛЗД, използването на средства за видеонаблюдение и определянето на съвместни администратори.

КЗЛД е изготвила и съгласувала списъка с операциите по обработка на лични данни, които ще изискват извършване на оценка на въздействието извън вече посочените ситуации в чл. 35, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679.

IX. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. Участие на КЗЛД в дейността на Българското председателство на Съвета на ЕС през първата половина на 2018 г.

В периода януари–юни 2018 г. Република България за пръв път е ротационен председател на Съвета на Европейския съюз. Българското председателство е част от трио председателства заедно с Естония и Австрия.

През отчетния период КЗЛД участва активно в изпълнението на приоритетите и целите на Председателството, като в областта на защитата на личните данни се ангажира изцяло с тяхното реализиране.

Настоящият раздел от годишния отчет за дейността на КЗЛД представя обобщена информация за постигнатите конкретни резултати от КЗЛД в рамките на Българското председателство на Съвета на ЕС.

Предварителна подготовка и вътрешна организация в КЗЛД

КЗЛД е част от общия процес на подготовка и специализирано обучение на държавната администрация за изпълнение на задачите, произтичащи от Българското председателство. В КЗЛД е сформиран екип, включващ председателя и един член на КЗЛД (г-жа Мария Матева), осем представители на администрацията, както и един външен експерт. Поради естеството на ангажиментите и съвпадането по време на Председателството със заключителния етап от подготовката за прилагане на Общия регламент относно защитата на данните само част от екипа участва пряко в дейностите в Брюксел, докато останалите подпомагат работата от София.

Важно е да се отбележи, че за разлика от министерствата и други самостоятелни ведомства КЗЛД няма представител в Постоянното представителство на Република България към ЕС в Брюксел (ПП–Брюксел), което допълнително усложнява практическото участие в заседанията на работните органи на Съвета в Брюксел и комуникацията с институциите и другите държави - членки на ЕС.

Конкретни ангажименти на КЗЛД във връзка с дейността на Работна група DAPIX

По време на Българското председателство КЗЛД поема изцяло ръководството и организацията на дейността на Работна група „Обмен на информация и защита на данните“ (DAPIX), формат „Защита на данните“ (E.23). В допълнение представители на КЗЛД подпомагат и участват в дискусиите в РГ „Сътрудничество по наказателноправни въпроси“

(COPEN), по-специално, по предложението за Регламент Евроюст, както и на Комитета на постоянните представители (КОРЕПЕР-2).

Във връзка с горното председателят на КЗЛД е номиниран за председател за РГ DAPIX, а г-жа Мария Матева за заместник-председател. В допълнение г-жа Матева е определена за заместник-председател на специализирания формат на работната група на тема „Съхранение на трафични данни”.

В периода януари–юни 2018 г. екипът от КЗЛД организира 8 (осем) редовни заседания в Брюксел и една неформална среща в София на РГ DAPIX, както и участва в едно заседание на КОРЕПЕР и две на РГ COPEN. Не по-малко важни и сложни за подготовка са и проведените три политически триалога с Европейския парламент и Комисията, три технически триалога с Правните служби на Съвета, ЕП и ЕК, както и една подготвителна междуинституционална среща на ниво докладчици. В допълнение председателят и водещият експерт осъществяват серия от неформални работни срещи в Брюксел с всички заинтересовани институции и органи на ЕС, както и с делегациите на практически всички останали 27 държави членки.

С оглед голямата динамика на преговорния процес по откритите досиета в областта на защитата на личните данни, както и споменатото по-горе обстоятелство, че КЗЛД няма представител в ПП–Брюксел, всички редовни заседания на РГ DAPIX са проведени във формат „Приатели на Председателството“, т.е. с работен език английски и без превод.

Разглеждани досиета и постигнати резултати по тях

Регламент относно защитата на физическите лица при обработването на личните им данни от органите и институциите на Съюза (модернизиран Регламент 45/2001)

Предложението за регламент актуализира и модернизира разпоредбите на сега действащия Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни в съответствие с новата правна рамка на ЕС за защита на личните данни, приета през април 2016 г.

Българското председателство приема досието от Естонското председателство напълно блокирано политически поради противоположните позиции на Съвета и ЕП относно обхвата на новия регламент в областта на правосъдието и вътрешните работи, и по-специално, приложението му спрямо оперативните лични данни. Налице са и други открити спорни въпроси, като например възможността с вътрешни актове на институции и органи на ЕС да се ограничават някои права на субектите на данни, процедурата за избор на Европейски надзорен орган по защита на данните и др. Независимо от това екипът от КЗЛД започва да работи още

от първите дни на Председателството за намиране на работещо и устойчиво компромисно решение, което да гарантира високо ниво на защита на правата на субектите на данните, което в същото време да не застрашава ефективността на работата на правоохранителните агенции на ЕС (Европол, Евроюст, Европейската прокуратура и Фронтекс).

Въпреки първоначалната силна съпротива от повечето делегации, включително от Германия, Франция, Великобритания и др., преговарящият екип от КЗЛД успява да промени позициите на всички участници в законодателния процес, вкл. на 28-те държави - членки в Съвета, на политическите групи в ЕП и на ЕК, които на 23 май 2018 г. **единодушно подкрепят** финалния компромис по регламента, предложен и договорен от Българското председателство. Основните елементи на компромиса са следните:

- модернизираният Регламент 45/2001 включва отделна глава с общи правила относно защитата на правата на субектите на данните при обработване на оперативни лични данни от агенциите на Съюза в областта на правосъдието и вътрешните работи. В същото време правните актове за създаване на въпросните агенции могат да предвидят специални норми, които да се отклоняват от общите, когато това е необходимо и обосновано (*lex specialis derogat legi generali*);

- разпоредбите в новата глава за оперативните лични данни са идентични или максимално близки до нормите на Директива 2016/680 (Полицейската директива), което осигурява хармонизация на правилата, приложими за националните правоохранителни органи и агенциите на ЕС;

- разпоредбите за оперативните лични данни ще се приложат незабавно за Евроюст и Фронтекс, а по отношение на Европол и Европейската прокуратура - след 4 години и след предварителен анализ от ЕК.

Регламент относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст)

Независимо че предложението за Регламент Евроюст е разглеждано в друга работна група от екип от Министерството на правосъдието, ЕП го обвързва с намирането на решение относно оперативните лични данни (т.нар. пакет от законодателни досиета). Поради тази причина успешното приключване на преговорите от страна на КЗЛД по модернизирания Регламент 45/2001 се превръща в най-важния фактор за постигане на съгласие на 19 юни 2018 г. и по проекта за Регламент Евроюст.

Модернизиране на Конвенция №108 на Съвета на Европа относно автоматизираната обработка на лични данни

Преговорите за модернизиране на Конвенция №108 на Съвета на Европа са започнали през 2012 г. По време на Българското председателство досието се превръща в приоритетна политическа тема в областта на защитата на личните данни, тъй като документът е единственият международен правен акт в тази област. С модернизацията на конвенцията на практика се промотира и насърчава в глобален план въвеждането на високите стандарти на ЕС за защита на личната неприкосновеност и личните данни.

Въпреки сериозните политически и дипломатически пречки в последния възможен момент ЕК успява да постигне компромис по спорните текстове с Руската федерация, което отваря пътя за подписване на Изменителния протокол на Конвенция №108.

Заключителният открит въпрос по досието, на който екипът от КЗЛД трябва да намери спешно решение, са клаузите за влизане в сила. Правният комитет на Съвета на Европа предлага това да стане чрез класическа ратификация от всички страни, докато ЕС, в лицето на ЕК, държи на по-амбициозен и бърз подход. Самите държави - членки на ЕС, са първоначално разделени между три различни опции. Независимо от това Българското председателство успява да договори **единна позиция на всички държави членки** по компромисно предложение за влизането в сила на Изменителния протокол, което позволява на 18 май 2018 г. модернизираната Конвенция №108 да бъде одобрена и приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа.

Други теми

По време на Председателството екипът на КЗЛД организира дискусии в РГ DAPIX и по други актуални теми в областта на защитата на личните данни, сред които ICANN, клаузите за защита на личните данни в търговските споразумения на ЕС, Решението за адекватност на Япония и др.

2. Подготовка и провеждане на 40-ата международна конференция 2018 г.

След повече от година подготвителни дейности в периода 22–26 октомври 2018 г. съвместно с Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) КЗЛД организира най-значимия международен годишен форум в сферата на защитата на личните данни – Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността (ICDPPC). Конференцията се провежда от 1979 г. и е най-мощното и значимо ежегодно събитие за обмяна на опит, добри практики и анализ на тенденции в сектора на защитата на

личните данни, което обединява 121 акредитирани организации от целия свят. Домакинството на конференцията се поверява на страни с доказан опит и капацитет в сферата на защитата на личните данни и зачитането на човешките права и свободи.

Конференцията включва закрыта сесия за акредитирани членове и наблюдатели и открита сесия и допълнителни събития за всички регистрирани участници – широка аудитория от общността за защита на личните данни и неприкосновеността, индустрията, гражданското общество, академичните среди, правителствени органи и неправителствени организации.

Провеждането на юбилейното издание на конференцията през 2018 г. е специално по ред причини. София е първата столица на Балканския полуостров, а Република България едва втората държава след Полша от Централна и Източна Европа - домакин на провеждания в продължение на близо 40 години форум. За пръв път в историята на конференцията семинарната програма се провежда едновременно на две различни места – в София и Брюксел, и се организира съвместно от национален надзорен орган и европейска институция.

В средата на 2017 г. официално е обявено одобрението на съвместната кандидатура за домакинство на 40-ото издание на конференцията. 2018-а година предоставя възможност на КЗЛД и ЕНОЗД да подчертаят водещата роля на Европейския съюз при формиране на политиките и средствата за защита на личните данни и достъпа до информация в световен мащаб.

40-ата международна конференция допринася за развитието на дискусиата относно етичните измерения при обработване на лични данни в дигиталната ера и се провежда под наслова „Да обсъдим етичната страна: Достойнство и уважение в управлението на данни живот“ (Debating Ethics: Dignity and Respect in Data Driven Life). Конференцията очертава как цифровата ера променя обществото, как влияе върху ценностите и ежедневието на хората, как може да се поддържат достойнство и уважение в ориентирания към технологиите свят на цифровизирани общества и икономики.

Представител на КЗЛД се включва активно в състоялата се на 22 и 23 октомври в Брюксел закрыта сесия, на която присъстват 350 представители на акредитирани членове и наблюдатели. Разгледани са въпроси, свързани с ръководството на форума и неговото бъдеще, препоръки и сценарии за неговото по-нататъшно развиване и значимост. Работните групи правят отчет за извършената работа и бъдещите планове.

Представени, дискутирани и гласувани са декларации и резолюции на 40-ата конференция. Направена е презентация за следващата, 41-ва конференция, която ще се проведе през 2019 г. в Тирана, Албания. Разгледани са възможностите за домакин на 42-рото

издание на Конференцията, което ще се проведе през 2020 г. Официално е обявено, че тя ще се проведе в Мексико. На закритата сесия са обсъдени въпроси, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните и с етиката и защитата на данните в системите с изкуствен интелект.

Програмата в София е насочена към бизнеса, неправителствения сектор и академичните среди. Събитието в София е официално открито с приветствени думи от председателя на КЗЛД Венцислав Караджов и от Росен Желязков – министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Шестте пленарни дискусии, както и съпътстващите събития, са предназначени за над 200 регистрирани участници. Като модератори, лектори и участници в дискусии се включват представители на български, европейски и международни институции и организации – Съвета на Европа, Европейската комисия, Европол, Европейския надзорен орган по защита на данните, Държавна агенция „Електронно управление“, Комисията за регулиране на съобщенията, Министерството на вътрешните работи и др. Присъстват представители на надзорните органи на Испания, Руската федерация и Япония, както и на Международната асоциация на специалистите по защита на личните данни (IAPP). Българските неправителствени организации са представени от „Програма за достъп до информация“, фондация „Право и интернет“ и фондация „ЛИБРе“. Особено сериозно е присъствието на представители на бизнес средите - Nymity, OneTrust, Amatas, AT&T, EY, Inveo Srl, Cisco, Sophia Lab, „Телелинк“, Software Group, Sensika Technologies, Euroins Insurance Group, SAS, CENTION profesioal IT security, Vilivosoft and I&S Vassilev, „Виваком“, Европейска инвестиционна банка, Общинска банка, UnitedLex Corporation/Marshall Dennig и др.

Теми на пленарните дискусии от конферентната програма в София са:

– „Неприкосновеност и лично достойнство: Универсални ценности в свят без граници“, в която е представена модернизираната Конвенция 108 като новата глобална рамка за сигурност и защита на данните, както и решението на Европейската комисия относно адекватното ниво на защита, осигурявано от Япония. За участниците особен интерес представляват позициите по поставените въпроси, изразени от представителите на Япония, Русия, Европейската комисия и др.

– „Балансиране между обществения интерес и правата на субекта на данни“ обединява мненията на наднационални организации, частния бизнес, академичните среди и неправителствения сектор.

– „Интелигентни решения за сигурност и отчетност на данните“ дава възможност на участниците да се запознаят със съвременни решения за осигуряване на съответствие с Общия регламент относно защитата на данните.

– „Дигитална етика в епохата на глобалните комуникации и виртуалната реалност“ - последователните презентации представят решения от двете страни на Атлантика.

– „Защита на неприкосновеността във финансовия сектор: Fintech иновации и традиционно банкиране“ завършва с анонсирането на мащабна иновативна инициатива, наречена Regtech Sandbox, чиято реализация предстои през следващата година. Следва да се отбележи, че подобна идея в сферата на неприкосновеността на личния живот и личните данни все още не е реализирана в Европа.

– „Застраховане в сферата на киберсигурността - изграждане на съответствие с GDPR“ представя възможностите за ползване на застрахователни продукти в сферата на киберсигурността, както и трудностите при формулирането на подобни продукти.

– „Аутсорсинг на данни - Глобални трансфери на данни и облачни услуги“ - разгледани са тенденциите и заплахите при реализиране на глобални бизнес инициативи.

– Темите на самостоятелните събития в София са:

– „Първи сигнали за опасност. Роля на Длъжностните лица по защита на данните“ (Canaries in a coal mine? Data Protection Officers in the data mine!), представено от длъжностното лице по защита на данните на Европол и неговия екип.

– „Дроновете: Етиката в манталитета на поколението на плейстейшъните“ (Drones: Ethics of a PlayStation Mentality), представено от фондация „ЛИБРе“ и Обединено дрон общество.

– „Първите пет месеца на GDPR“, представено от гледната точка на международни частни организации и национален надзорен орган.

– „GDPR - въпроси и отговори“ (относно националното прилагане на Общия регламент относно защитата на данните), представено от надзорния орган по защита на данните в качеството му на домакин, държавна институция и неправителствена организация.

– „Проектите, финансирани от ЕС, като инструмент за партньорство и защита на данните“, представено от българския национален надзорен орган.

В рамките на софийската програма участниците имат възможност да посетят и да се запознаят с дейността на Лаборатория „Изкуствен интелект и САД системи“ и Лаборатория по киберсигурност на територията на София Тех Парк.

Дискусиите от Брюксел се наблюдават от София чрез осъществена целодневна видеоконферентна връзка между двете места на провеждане на събитието. Всички участници

независимо от тяхното местоположение имат възможност да участват пълноценно в дискусиите чрез мобилното приложение на Конференцията. По този начин участниците от София проследяват откритите сесии в Брюксел, чиято централна тема е етиката в цифровия свят. В хода на двата семинарни дни към участниците са представени редица поздравителни адреси и видеообръщения: от Джовани Бутарели - Европейския надзорен орган по защита на данните, Мария Габриел - еврокомисар по цифрова икономика и цифрово общество; Вера Йоурова – еврокомисар по правосъдие, потребители и равнопоставеност между половете; Гуидо Раймонди - председател на Европейския съд по правата на човека в Страсбург (видеоинтервю), Изабел Фалк-Пиеротен - председател на Изпълнителния комитет на Конференцията и председател на френския надзорен орган. Видеообръщения отправят главните изпълнителни директори на две от най-големите технологични компании, Google и Facebook – Сундар Пичай и Марк Зукърбърк.

Участниците в София имат възможност да проследят речта на главния изпълнителен директор на Apple Тим Кук, в която той заявява, че подкрепя налагането на обширно законодателство за защита на личните данни в интернет, подобно на регулацията в Европейския съюз, и че е дошло времето останалата част от света да последва примера на ЕС в създаването на ясна рамка за защита на личните данни на потребителите. В рамките на 5 сесии е проведен интерактивен, мултидисциплинарен и изчерпателен дебат, отразяващ дигиталната революция, нейното въздействие върху обществото и как цифровата етика би могла да помогне в поддържането на достойнство и уважение в движения от технологиите живот.

В първата сесия, озаглавена „Отвъд съответствието: Защо цифрова етика?“ (Beyond Compliance: Why Digital Ethics?) е представено стратегическото значение на дефинирането на глобална цифрова етика. Направен е преглед на начина, по който цифровите технологии доведоха обществото до мястото, в което се намира сега, какви са най-големите технологични тенденции през следващите 20 години, как ще променят живота ни, както и прозрения за това докъде можем да стигнем. Втората сесия, озаглавена „Правилно срещу неправилно“ (Right versus wrong) е посветена изцяло на етиката – какво е етика, какво е мястото ѝ в интернет средата, как етиката взаимодейства със закона, как се реализира в науките за живота, каква роля играе в решаването на общественополитически дилеми. Обект на дискусиите са въпросите за ролята на етиката в човешкото общество, как се е развивала във времето, кой дефинира етичните норми и на кого служат те, откъде произхождат личната свобода, достойнството и взаимното зачитане в различните култури.

Темата за етиката е разширена по отношение на понятията човешко достойнство, икономически интереси, работни взаимоотношения, научен прогрес, здравеопазване, взаимодействие между хората и машините. Третата сесия, „Цифровите придобивки“ (The Digital Divident), е посветена на ползите, които цифровизацията е донесла на хората и обществото. Представено е взаимодействието между технологиите, от една страна, и ценностите и правата на хората и обществото, от друга.

Специален акцент е поставен на децата и най-уязвимите групи. Обсъдени са движението от данни технологии – кой има полза и кой – не, дали наистина технологиите служат на хората. Потърсен е отговор на някои от най-належащите въпроси - как цифровите технологии променят начина, по който се държим и си взаимодействаме; дали цифровите технологии засилват, или отслабват гражданските свободи и хармонията; как понятия като „морал“, „хармония“ и „доверие“ се съчетават с големите данни и изкуствения интелект.

На състоялата се на 25 октомври в Брюксел интерактивна сесия „Творческо кафене“, представители на регулаторните органи, академичните среди, гражданското общество и частния сектор обсъждат темата „Как да преминем към цифрова етика?“. На четвъртата сесия, озаглавена „Към цифрова етика“ (Towards a Digital Ethics), е обсъдено какво означава „защита на данните отвъд съответствието“, кой има право да говори за това и да предприема действия, каква трябва да бъде ролята на органите по защита на данните, какви са предвидимите и непредвидимите последици, които биха могли да имат рамките на цифровата етика. Обсъдена е ролята на независимите органи по защита на данните в управлението на цифровата етика.

Финалната, пета сесия, озаглавена Move Slower and Fix Things, обобщава дискутираните теми и прави заключения за това, което следва да се предприеме. Представени са разсъждения за дигиталния живот и ролята и границите на намеса от страна на регулаторите. 40-ата международна конференция на органите по защита на данните завърши на 25 октомври 2018 г. Тя е закрыта със заключителни думи на ръководителите на институциите домакини – Венцислав Караджов и Джовани Бутарели. Начинът, по който тя е организирана и проведена, показва, че със средствата на съвременните технологии професионалистите в сферата на защитата на личните данни могат да обединят усилията си повече от всякога.

3. Участие в координационни групи по надзор и оценки по Шенген.

През 2018 г. продължава участието на КЗЛД в работата на специално създадените съвместни надзорни органи и координационни групи по надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС. Въпросните колективни органи се ръководят от ЕНОЗД и се състоят от представители на националните органи за защита на личните данни на страните –

членки на ЕС: Комитет за сътрудничество на Европол, Съвместния надзорен орган „Митници“, Координационните надзорни групи на Шенгенската информационна система (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), ЕВРОДАК, Митническата информационна система (МИС) и Информационната система за вътрешния пазар.

През 2018 г. КЗЛД продължава да оказва съдействие в рамките на своята компетентност за пълно присъединяване на Република България към Шенген.

Продължава практиката за участие на представители на КЗЛД в мисиите за оценка по Шенген в областта на защита на данните на други държави членки, като през отчетния период това е Естония.

4. Участие в международни форуми по защита на данните.

В началото на 2018 г. Прищина, Република Косово, е домакин на еднодневна регионална Конференция по киберсигурност и лична неприкосновеност, която протича под мотото „Общият регламент относно защитата на данните и реакция при инциденти“. Присъстват представители на Косово, Чехия, Македония, Албания и България (КЗЛД).

На 8 и 9 октомври 2018 г. председателят на КЗЛД взема участие в международния форум относно технологиите, гарантиращи правото на неприкосновеност, който се проведе в гр. Лондон, Великобритания.

На 7 и 8 ноември 2018 г., в Москва се провежда Международна конференция по защита на личните данни. Събитието е организирано на най-високо ниво от Федералната служба за надзор в сферата на свръзките, информационните технологии и масовите комуникации на Руската федерация. Участие в проведения форум вземат представители на надзорните органи на Република България, Италия, Унгария, Азербайджанската република, Босна и Херцеговина, Република Сърбия, Китайската народна република, Йордания, Южноафриканската република, Мароко и мн.др. Представителят на българския надзорен орган проф. Веселин Целков – член на КЗЛД, изнася презентация на тема „Методология за оценка на съответствието с изискванията на Общия регламент“.

През отчетния период член на КЗЛД взема участие в Европейската конференция на органите по защита на данните. Конференцията има съществен принос в развитието на основното право на защита на личните данни не само в европейски, а и в световен мащаб. Тя е форум за обсъждане на въпроси от общ интерес, обмен на знания, опит и идеи с цел осъществяване на взаимодействие и изработване на унифицирани методи за действие на органите за защита на личните данни. Насловът на събитието през 2018 г. е „Нова рамка за сътрудничество“. В контекста на новоприетите нови европейски правила за защита на данните

естествена и очаквана тема на обсъжданията е свързана с практическите последици, които следват за националните законодатели, органите за защита на данните и администраторите. Изнесени са лекции на теми „Ролята на ръководствата, препоръките и кодекси за добри практики за насърчаване на съгласувано прилагане на Общия регламент относно защитата на данните“, „Механизъмът „едно гише“ съгласно глава VII от Общия регламент относно защитата на данните - предимства и възможни препятствия“, „Взаимодействието между законодателството на Европейския съюз и националните процедури“.

Един от панелите на Конференцията е посветен на взаимодействието и надзора, които трябва да осъществяват органите по защита на данните по отношение на обработването на лични данни от страна на националните органи за сигурност. Отчитайки огромното значение на националната сигурност в днешния несигурен свят, в който постоянно се появяват предизвикателства и заплахи, застрашаващи сигурността на европейските граждани, органите по защита на данните обсъждат своето решаващо значение относно мерките за защита, предизвикателствата и възможностите пред опазване на личната неприкосновеност.

Х. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРОЕКТИ И ПАРТНЬОРСКИ КОНСОРЦИУМИ

В края на 2015 г. е одобрено за финансиране проектно предложение на КЗЛД по програма „Еразъм+“ с наименование „Иновативна програма за следдипломна квалификация: отговаряне на пазарните нужди и въвеждане на нови модели“. Проектът е разработен и подаден в партньорство с органите по защита на данните на Полша и Македония, както и университетите в гр. Лодз, Полша, и гр. Охрид, Република Македония. Общият бюджет на проекта е 329 840,95 лева (168 645 евро). Водещ партньор в проектния консорциум е Университетът за информационни науки и технологии „Св. апостол Павел“ в гр. Охрид.

Целта на проектното предложение е да преодолее липсата на специалисти и експерти в сферата на електронното правителство и цифровия бизнес чрез мултидисциплинарни действия за модернизирание на учебните програми за висше образование. Той има за цел да създаде иновативна програма за следдипломна квалификация, която да бъде достъпна на наднационално ниво чрез онлайн платформа за обучение. Проектът включва изготвяне, апробиране и внедряване на програмата в университетите от проектния консорциум, както и дейности, свързани с осигуряването на устойчивост на резултатите – като обучение на персонала за работа с платформата и повишаване на осведомеността на обществото.

През отчетната година са завършени детайлните програми на учебните предмети, включени в програмата, проведени са две международни координационни срещи на проектните екипи от партньорските организации през май и август 2018 г., краткосрочно обучение за обучители за техните служители, както и 2 събития за разпространение на резултатите на територията на България през юли и август 2018 г. Важно е да се отбележи, че първото събитие популяризира проекта сред представители на академичните институции в България, а второто - сред студенти и заети лица.

Проектът приключва успешно в края на август 2018 г.

В началото на 2017 г. съвместно с органите по защита на данните на Италия, Испания, Полша и Хърватия е подадено проектно предложение със заглавие T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers по програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. Водещ партньор на проектния консорциум е италианската фондация Lelio e Lisli Basso – Onlus. Стойността на проекта е 1 101 339,71 лева (563 106,05 евро). Проектното предложение е одобрено и предложено за финансиране в средата на 2017 г.

Целта на проекта е да осигури подкрепа за предоставяното от страна на надзорните органи за защита на данните обучение за настоящи и бъдещи длъжностни лица по защита на данните в публичните органи. Обучението е свързано с практическото приложение и тълкуване на Общия регламент относно защитата на данните. Проектът обединява богат експертен опит от 5 държави - членки на ЕС. Проектът ще подкрепи органите за защита на личните данни при тълкуването и прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на изискванията за отчетност, приложими към публичните органи и институции, както и в случаите на задължително определяне на длъжностни лица по защита на данните.

През 2018 г. по проекта са подготвени и изпълнени редица дейности. Подготвен и представен е първият работен вариант на Ръководството за организиране и провеждане на обучения за длъжностни лица по защита на данните в публичния сектор. Представители на КЗЛД се включват в две международни координационни срещи по проекта през април и октомври 2018 г. Експерти от администрацията на КЗЛД участват в предвидените по проекта две обучения за обучители през юни и октомври 2018 г. Сред бъдещите дейности по проекта е организирането на серия пилотни електронни обучения за длъжностни лица по защита на данните.

В края на март 2017 г. КЗЛД кандидатства с проектно предложение по програма „Еразъм+“. Предложението е одобрено и предложено за финансиране. Договорът за безвъзмездна помощ е подписан през септември 2017 г. Проектът е със заглавие: „e-OpenSpace – Европейска иновативна отворена платформа за електронен обмен на информация и устойчиво предоставяне на образование за възрастни в сферата на защитата на неприкосновеността и личните данни“. Той обединява усилията на органите по защита на данните на Полша и Хърватия, Ягелонския и Софийския университет и италианската неправителствена организация GVMAS. Стойността на проекта е 357 719,35 лева (182 899 евро). Координатор на проектните усилия и водещ партньор е КЗЛД.

Проектът e-OpenSpace е разработен, за да бъде ефективно решение за стратегическо наднационално сътрудничество за гарантиране на сигурността и свободното движение на лични данни в ЕС. Той си поставя за цел осигуряването на единно облачно пространство за националните органи по защита на данните, за да изпълняват задачите си в областта на обучението в съответствие с новата правна рамка.

Основната цел на проекта е да насърчи неформалното дигитално обучение и осведомеността в областта на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни. Партньорите по проекта ще търсят гъвкави начини за обучение за интегриране на практически и теоретични знания за осигуряване на умения в областта на защитата на данните

и насърчаване на общ подход и синергия между държавите - членки на ЕС, при провеждането на обучения и инициативи за повишаване на осведомеността. Основното практическо средство за постигането на тази цел ще бъде разработването на уеб базирано решение за осигуряване на среда за сътрудничество и открито, иновативно и приобщаващо неформално цифрово обучение.

През отчетния период е осъществена втората международна среща по проекта и започва изпълнението на интелектуални продукти: „Насоките за електронно осъществяване на неформални дигитални обучения в сферата на защитата на личните данни“, „Общият учебен план“, „Отворени образователни ресурси за неформално дигитално обучение по защита на данните“, както и разработването на e-OpenSpace – единната пилотна платформа за осъществяване на разработените обучения и координацията и сътрудничеството между участващите национални органи по защита на данните.

През 2019 г. е планирано завършването на интелектуални продукти по проекта, провеждането на последните две международни партньорски срещи, краткосрочно обучение за обучители за служителите на партньорите по проекта, както и осъществяването на събитията за разпространение на резултатите на територията на държавите - членки на ЕС, където се изпълняват проектни дейности.

Продължителност на изпълнение на планираната дейности е две години, до края на август 2019 г.

В края на 2017 г. в партньорство със Съюза на юристите в България и „Апис Европа“ КЗЛД започва подготовка на проектно предложение, финансирано по поканата за набиране на проектни предложени - „Осигуряване на най-високо ниво на защита на неприкосновеността и личните данни“ (Ensure the highest level of protection of privacy and personal data), на програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. В самото начало на 2018 г. КЗЛД като водещ партньор и кандидатстваща организация, подава проектно предложение, обединяващо усилията на български и италиански партньори. Сред тях освен вече споменатите са ЕУ - България, Италианският орган по защита на данните, университетът Roma Tre и Европейската асоциация на жените юристи – клон България.

Проектното предложение цели предоставянето на практически инструментариум на малките и средните предприятия (МСП) в постигането на съответствие с Общия регламент относно защитата на данните. След реализирането на дейностите по проекта МСП ще разполагат с интегрирани дигитални решения за достъп до богата база данни с практика както на националните надзорни органи, така и на съда на национално и европейско ниво, достъпни чрез мобилно приложение и самообучаващ се алгоритъм. Административните процедури по

подписване на договора за финансова помощ са завършени в началото на декември 2018 г., което дава възможност фактическото изпълнение на проекта да започне още от края на 2018 г.

Общият бюджет на проекта е 1 089 961,92 лева (557 288,68 евро), като е предвидено изпълнението му да приключи в края на ноември 2020 г.

Инициативите за включване в проектни консорциуми, както и реализацията на вече одобрените за финансиране проекти са продължение на политиката на КЗЛД за превенция чрез предоставяне на полезни практически инструменти и модели на АЛД за повишаване на нивото на защитата при обработване на данните.

XI. КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ - НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни.

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на ЗЕС относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбата на чл. 261а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно до 31 май предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

Въз основа на предоставената през 2018 г. информация от 93 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, могат да бъдат обобщени следните статистически данни:

- Общият брой на исканията за достъп до трафични данни е 65 420, който е съизмерим с този за предходната година.
- Случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 250б, ал. 1 и чл. 250в, ал. 4, са общо 65 073, с което се запазва тенденцията да е над 99% от всички искания.
- Времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е основно до 3 (три) месеца - в 63% от случаите (фиг. 14).
- Случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 347, което е значително по-малко в сравнение с всички предходни години.

Фиг. 14

2. Статистика на получените протоколи за унищожени графични данни.

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол.

Статистическата информация относно получените през отчетната година протоколи е представена на фиг. 15.

Фиг. 15

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни през отчетната година, средно е 66 на месец.

ХП. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. ПАРТНЬОРСТВО С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕДИИТЕ И ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1. Сътрудничество с държавни органи и неправителствени организации.

Във връзка с правомощието на КЗЛД да дава задължителни указания до предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги по чл. 261а, ал. 3, т. 2 от ЗЕС, през отчетния период се провеждат серия от срещи с представители на Парламентарната комисия за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по ЗЕС (**Комисията по СРС-НС**), както и с предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги. Целта на срещите е въз основа на натрупания опит да се оптимизират дейностите по отчетността от страна на предприятията, както и контролът, осъществяван от двете комисии в съответствие с техните отговорности и правомощия.

В резултат на срещите с решение от 4.07.2018 г. КЗЛД актуализира издадените задължителни указания по чл. 261а, ал. 3, т. 2 от ЗЕС до предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

Във връзка със задълженията си по ЗЕС КЗЛД поддържа също така редовна комуникация и взаимодействие с Комисията за регулиране на съобщенията (КРС).

Непосредствено след 25 май 2018 г. след проведени срещи на високо ниво между КЗЛД и Министерството на образованието и науката е подписано споразумение за сътрудничество в областта на защитата на личните данни в сферата на образованието и науката. Сътрудничеството и дейностите в рамките на споразумението ще продължат и през следващия отчетен период.

По покана на редица публични органи през 2018 г. КЗЛД провежда множество индивидуални срещи, обучения и разяснения по новата европейска правна рамка за защита на данните. По линия на двустранното сътрудничество надзорният орган дава на тези АЛД и конкретно индивидуализирани становища по Общия регламент относно защитата на данните.

2. Медийна политика и отразяване на събития, свързани с дейността на КЗЛД.

В продължение на политиката си за повишаване на обществената информираност и водена от убеждението си за постоянна гражданска ангажираност по проблеми, свързани със защитата на личните данни на физическите лица, през 2018 г. КЗЛД продължава да инициира срещи, да търси партньорство и да провежда различни принципни инициативи с участието на бизнеса, синдикатите и държавните структури, както и да надгражда стартиралата

информационно-образователната кампания, заложена в плана за 2017 г., чрез открита и пълноценна комуникация с масмедииите в България. Всичко това се извършва при зачитане на легитимните интереси на заинтересованите страни и търсене на прагматични решения, които да са от полза на гражданите и бизнеса.

На 29 януари 2018 г. КЗЛД отбелязва за 12-и пореден път **Европейския ден за защита на личните данни – 28 януари**. Този ден се нарича „европейски“, тъй като идеята за отбелязването му е иницирана от Съвета на Европа. Понастоящем 28 януари се отбелязва в много страни не само в Европа, а и в целия свят.

Основна цел на отбелязването на Европейския ден за защита на личните данни е повишаване на информираността и насърчаване на инициативите и добрите практики за разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването и защитата на личните данни. Създава се среда за диалог на всички заинтересовани страни на този процес, насърчава се спазването на правилата за поверителност на личната информация, стимулира се развитието на технологични инструменти, предоставящи на хората контрол върху техните лични данни. Отбелязването на този ден в международен мащаб създава възможности за сътрудничество между органите за защита на личните данни, правителствата, индустрията, академичните среди, неправителствените организации.

КЗЛД е държавна институция, чиято мисия е подчинена на гражданите и техните права. Затова и през 2018 г. акцент в събитието е диалогът с гражданите и АЛД. По традиция е обявен **„Ден на отворените врати“**, в който служители от администрацията приемат в своите кабинети всички желаещи да се запознаят с тяхната работа и да получат актуална информация по конкретни интересувачи ги въпроси. Едновременно с това в заседателната зала на КЗЛД е открита **Приемна за граждани** и администратори на лични данни.

Всяка година на този ден КЗЛД депозира в Народното събрание **Годишния отчет за дейността ѝ за предходната година**. Специално внимание в отчета за 2017 г. е отделено на дейностите по линия на международното сътрудничество и разгръщането на информационно-разяснителна кампания във връзка с най-важните положения в новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни.

По повод Деня за защита на личните данни г-н Венцислав Караджов, председател на КЗЛД, връчва за втора поредна година **„Награда за журналистика“**. Комисията награждава с грамота и плакет репортера на bTV Новините Габриела Наплатанова за **най-голям журналистически принос през 2017 г.** за популяризиране правата на гражданите за неприкосновеност и защита на личните данни. Институцията изразява благодарност на

репортера и целия екип на bTV Media Group за активното, обективно и добронамерено отразяване на обществено значими теми, свързани с дейността на КЗЛД.

Обявената на 28 януари 2016 г. „Годишна награда за журналистика“ се дава за публикации, предавания и обществено значими прояви на журналист, който е отразявал редовно дейността на институцията през изминалата календарна година. Наградата се присъжда за активно и добронамерено отразяване на събития, по собствена инициатива или по покана от КЗЛД, които представят дейността на Комисията, спазвайки Етичния кодекс в българските медии. Оценяват се общественият интерес и гражданската ангажираност, бързата и точна журналистическа реакция по актуални въпроси в сферата на защита на личните данни, отразяването на събития и инициативи в национален и наднационален мащаб. Журналистическите материали трябва да са безпристрастни, справедливи и с обективна критика. От особено значение е да са от достоверен източник и да не подлежат на съмнение от обществото, както и да бъдат представени на достъпен и разбираем език. Отличието се присъжда за професионална журналистика, която изготвя и публикува информационни материали и журналистически разследвания в печатните медии, електронните медии, медиите от новото поколение и засяга разнообразни аспекти в областта на защитата на личните данни.

На 29 януари 2018 г. се състои най-мащабното събитие в България по повод влизането в сила на Общия регламент относно защитата на данните – **конференция „GDPR София“**, която протича при много голям интерес. Организатори на форума са Дигиталната национална коалиция, със съдействието на Министерството за Българското председателство на Съвета на ЕС и КЗЛД. Конференцията е открита от г-жа Мария Габриел – еврокомисар по цифровата икономика и общество, г-жа Лиляна Павлова – министър на Българското председателство, г-н Венцислав Караджов – председател на КЗЛД, и г-жа Гергана Паси – председател на Дигиталната национална коалиция. Над 300 участници от цялата страна се включват в събитието, включително експерти от Европейската комисия, докладчици от Европейския парламент и представители на някои от най-големите бизнес компании.

През годината се провеждат **редица работни срещи-дискусии** с някои от най-големите АД, обработващи данни на милиони граждани. На 2 март 2018 г. се състои среща на председателя на КЗЛД и експерти от Комисията с представители на трите електроразпределителни дружества в България - CEZ Bulgaria, EVN Bulgaria и Energo-Pro Bulgaria. На 29 март 2018 г. представители на КЗЛД участват в дискусията относно въвеждането на Общия регламент относно защитата на данните в туристическия бранш, проведена в рамките на годишна конференция на бранша. С нарастваща интензивност се състоят множество други подобни срещи – с Националната асоциация на секретарите общини в

България, със съдии от Върховния административен съд и Административен съд София-град, с Българската стопанска камера, Българския съюз за митническо и външнотърговско обслужване, Българската търговско-промишлена палата, Държавната комисия по сигурността на информацията, Асоциацията на индустриалния капитал, Българския лекарски съюз, Българския зъболекарски съюз, Нов български университет, читалища, застрахователни дружества и др.

И през 2018 г. КЗЛД продължава да поддържа инициатива в посока публичност и разпространение на актуална информация относно защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот на гражданите чрез **средствата за масова комуникация**. Поддържането на устойчиви и ползотворни взаимоотношения с представители на медиите от цялата страна води до реализирането на над 150 интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД. Желанието за прозрачност, открит диалог с българското общество и достигане до широката аудитория е реализирано благодарение на подкрепата и създадения персонализиран контакт между масмедииите и КЗЛД. Постигнатото масово осведомяване и по-лесната достъпност до ценна и практична информация е осъществено чрез множество публикации в печатните медии на в. „Труд”, в. „24 часа”, в. „Монитор”, в. „Капитал”, в. „Банкеръ”, в. „Черноморски фар- Бургас”, сп. „Бизнес клуб” и др. Електронните медии на БНТ, БНТ2, bTV, Нова ТВ, телевизия BgOnAir, TV+, Bloomberg TV Bulgaria, както и БНР – програми „София“, „Хоризонт“, „Христо Ботев“, Видин, Кърджали, Бургас, Шумен, Варна, Благоевград; радио „Фокус”; студентско радио „Реакция”; Дарик Радио и др., редовно продължават да отразяват гледната точка на КЗЛД и да предават реализираните интервюта по актуални теми, свързани с личните данни. Отговорите на различни въпроси от медиите и общественото могат да се четат всекидневно и в електронните сайтове на медиите от новото поколение Novini.bg, Economy.bg, Technews.bg, Manager.bg, Lex.bg, Debatl.bg, Clinica.bg и т.н.

С най-голям обществен интерес през отчетния период са **темите**, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните. Вследствие на това друга актуална тема през отчетния период са очакваните изменения и допълнения в Закона за защита на личните данни. В тази връзка председателят и членовете на КЗЛД не спират да дават своето компетентно мнение чрез всички средства за масово осведомяване и като лектори в бизнес конференции с национално и международно значение.

От КЗЛД се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на множество информационни материали и журналистически разследвания, засягащи разнообразни аспекти на защитата на личните

данни. През дългогодишната си работа КЗЛД се стреми непрекъснато да осигури максимална информираност относно своята ежедневна дейност и дългосрочните си проекти.

3. Други информационно-образователни инструменти.

Институционалният сайт на КЗЛД се явява най-същественят и основен инструмент за реализирането на информационната дейност на Комисията. Поддържането на актуална информация на сайта е утвърдено и доказано средство за предоставяне на информация и разяснения както относно дейността на КЗЛД, така и относно процесите и новостите в сферата на защита на данните в национален, европейски и световен мащаб.

По отношение на информационно-разяснителните дейности трябва да се отбележи, че информационната дейност на КЗЛД е с постоянен характер и нейната цел е посланията да достигнат до максимално широк кръг заинтересовани лица – граждани и АЛД.

През 2018 г. КЗЛД има отговорността, в качеството ѝ на надзорен орган по защита на личните данни, по достъпен начин да разясни на обществото основните положения на реформата в ЕС в областта на личните данни и новата правна рамка, която създава **Общия регламент относно защита на данните (Регламент 2016/679)**. **Създаването на готовност за практическото прилагане на новите стандарти в областта на защитата на личните данни е една от основните цели и приоритетна задача за 2018 г.** Изминалата година се характеризира с изключителна наситеност на дейности и събития в света на защитата на личните данни, произтичащи от започването на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, а органът, който следи дали се спазват правилата, е КЗЛД. Във връзка с това на сайта на институцията е създаден специален раздел, посветен на Регламента, в който се публикуват разяснителни материали и препоръки относно неговото прилагане – насоки на КЗЛД, на Европейската комисия, на Работна група по чл. 29 от Директива 95/46 (чийто наследник и правоприемник е създаденият с Регламента Европейски комитет по защита на данните). На сайта редовно се публикуват всички налични информационно-разяснителни материали – брошури, инструкции, насоки. По отношение на Регламент (ЕС) 2016/679 през 2018 г. в този раздел са публикувани следните материали:

1. Нова правна рамка на ЕС за защита на личните данни:

- **Общ регламент относно защита на данните - Регламент (ЕС) 2016/679;**
- **Директива за защита на личните данни в полицейската и наказателната дейност.**

2. Информационно-разяснителни материали по Общия регламент относно защита на данните:

- Насоки на Европейската комисия относно предстоящите нови правила за защита на данните;
- Насоки от Работна група по чл. 29 с оглед на началото на прилагането на Общия регламент относно защита на данните;
- Насоки относно оценката на въздействието върху защитата на данни (ОВЗД) и определяне дали съществува вероятност обработването „да породи висок риск“ за целите на Регламент (ЕС) 2016/679;
 - Насоки относно правото на преносимост на данните;
 - Насоки за длъжностните лица по защита на данните (ДЛЗД);
 - Насоки за определяне на водещ надзорен орган на АЛД или ОЛД;
 - Насоки относно прилагането и определянето на административните наказания „глоба“ или „имуществена санкция“ за целите на Регламент (ЕС) 2016/679;
 - Насоки относно уведомяването за нарушения на сигурността на личните данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679;
 - Насоки относно автоматизираното вземане на индивидуални решения и профилирането за целите на Регламент (ЕС) 2016/679;
 - Насоки относно съгласието в съответствие с Регламент 2016/679;
 - Насоки относно прозрачността съгласно Регламент 2016/679;
 - Позиция на Работната група по чл. 29 относно изключенията от задължението за поддържане на регистри по дейностите по обработване съгласно чл. 30, пар. 5 от Общия регламент за защита на данните;
 - Десет практически стъпки за прилагане на Общия регламент относно защита на данните - съдържание на брошура, отпечатана за разпространение с помощта на публични органи и браншови организации;
 - Практически въпроси на защитата на личните данни след 25 май 2018 г. - съдържание на брошура, отпечатана за разпространение с помощта на публични органи и браншови организации;
 - Разяснения относно практическото приложение на Общия регламент относно защита на данните от органите на местното самоуправление (общините);
 - Задължения на администраторите на лични данни;
 - Длъжностно лице по защита на данните;
 - Права на физическите лица;
 - Съгласието според Общия регламент относно защита на данните.

През 2018 г. на институционалния сайт е създаден раздел, свързан с кодексите за поведение съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, като целта е в него да бъде публикувана и поддържана информацията, свързана с кодексите. Към края на 2018 г. са публикувани:

- Указания относно изготвянето и предлагането на кодекс за поведение в съответствие с чл. 40 от Регламент (ЕС) 2016/679;
- Критерии и процедури по одобряване, изменение или допълнение на кодекс за поведение.

Във връзка с проведената през 2018 г. информационно-разяснителна кампания в различни областни градове КЗЛД своевременно публикува на своя сайт информация за предстоящи събития.

Една от приоритетните задачи през 2018 г. е подготовката и домакинството на юбилейната 40-а международна конференция по защита на личните данни и неприкосновеността. Във връзка с това на сайта е предоставена информация за конференцията, програма на събитията в София и Брюксел, анонс за регистриране за участие (за което е разработен специален Pop-Up прозорец).

В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 през 2018 г. КЗЛД публикува на сайта си своята **Политика за прозрачност при обработване на лични данни** при цялостната работа на институцията в качеството ѝ на администратор на лични данни.

През изминалата година продължава постоянната дейност, свързана с поддържане на информацията на сайта - регулярно публикуване на новини, както и поддържането на основните информационни раздели: „Правна рамка“, „Практика на КЗЛД“, „Бъдете информирани“, „Международно сътрудничество“, „Шенгенско пространство“, „Администратори на лични данни“, „Институцията“, „Административно обслужване“, „Медии“.

В „Правна рамка“ се публикуват основните международни и български нормативни документи в областта на човешките права и защитата на личната неприкосновеност – закони, регламенти, директиви, правилници.

В съответствие със стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност в раздела „Практика“ се отразява практиката на КЗЛД с акцент върху публикуването на становища от обществен интерес, както и анонимизирани решения по жалби, които осигуряват прозрачност относно практиката на КЗЛД при нейното произнасяне по различни казуси.

В „Международно сътрудничество“ се представя дейността на надзорни органи и групи, както и работата на форуми и инициативи в европейски и световен мащаб. През 2018 г. се

изгражда подраздел за създадения с Регламент (ЕС) 2016/679 Европейски комитет по защита на данните, в който е предоставена информация за Комитета и препратка към неговия официален сайт.

Работата на КЗЛД във връзка с постигането на пълноправно членство на България в Шенгенското пространство е приоритетна задача и през 2018 г. Във връзка с това е предоставена изключително подробна и актуална информация за Шенгенското пространство – правна рамка, ръководство за упражняване на правото на достъп до Шенгенската информационна система, каталози с добри практики. Подробно се описват правата на лицата за защита на личните данни в Шенгенското пространство.

В раздела „Администратори на лични данни“ през 2018 г. настъпват съществени промени поради отпадането на задължителната регистрация на АЛД в КЗЛД и поддържането на свързаните с този процес регистри. Към момента в този раздел са публикувани указания относно уведомяване на КЗЛД за определяне от страна на АЛД на ДЛЗД, както и съответна бланка.

В „Институцията“ се поддържа актуална информация за институцията, финансова информация, както и информация за проектната дейност на КЗЛД. По отношение предоставяне на обществото информация за институцията през 2018 г. започват поддържането и публикуването на сайта на КЗЛД на 2 регистъра и 1 списък по ЗПКОНПИ:

- Регистър на подадените от служителите в администрацията на КЗЛД декларации по чл. 35 от ЗПКОНПИ;
- Регистър на подадените декларации за несъвместимост и декларациите за промяна на декларираните обстоятелства в декларациите за несъвместимост за лицата по чл. 35, ал. 1 /висши публични длъжности/ пред органа по назначаване по ЗПКОНПИ;
- Списък на лицата, които не са подали в срок декларации по чл. 35 от ЗПКОНПИ.

В „Административно обслужване“ е предоставена информация, свързана с предоставянето на административни услуги, както и с достъпа до обществена информация.

Изключително полезен за всички заинтересувани е разделът „Медии“, в който се публикуват статии и интервюта с председателя и членове на КЗЛД, от които от първо лице се получава информация по всички актуални и злободневни теми от сферата на защитата на личната информация.

През 2018 г. се разширява значително разделът „Архив“, в който е преместена част от информацията, чиято актуалност е отпаднала след 25 май 2018 г.:

- Наредба №1 от 30 януари 2013 г., която е отменена, считано от 25.05.2018 г.;

- Списъци, свързани с регистрацията на АЛД - архив към 24.05.2018 г.;
- Въпроси по приложението на ЗЗЛД - архив към 24.05.2018 г.;
- Въпроси, свързани с провеждането на избори - архив към 24.05.2018 г.

И през 2018 г. сайтът е част от средствата за осъществяване на активен диалог с гражданите и АЛД чрез предоставените форми за подаване на жалби и за задаване на въпроси. Осигурен е достъп до стандартизирани форми за комуникация и взаимодействие с институцията, разписани са ясни насоки за физическите лица относно това как могат да упражняват правата си в процедура по жалване, в случай че смятат, че АЛД не са изпълнили своите задължения. През 2018 г. през тези форми са постъпили 1522 запитвания по широк кръг въпроси и са подадени 324 жалби и сигнали.

Друго средство за постигане на обществена информираност е **Информационният бюлетин на КЗЛД**. През 2018 г. са издадени 6 бюлетина. Бюлетинът се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно с това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой на бюлетина е вече публикуван. През 2018 г. се абонират 420 нови абонати, при което броят на абонираните достига 1010. Бюлетинът има собствен ISSN 2367-7759.

В бюлетина се отразяват събития и инициативи в областта на защитата на личните данни както в национален, така и в европейски и световен мащаб. В съответствие с дефиницията за 2018 г. приоритет за осигуряване на готовност за практическо прилагане на новите правила за защита на личните данни през изминалата година централна тема на всички броеве на бюлетина е Общият регламент относно защитата на данните. Публикувани са насоки и информационно разяснителни материали на КЗЛД, Работна група по чл. 29 от Директива 46/95 (от 25 май 2018 г. – ЕКЗД) и Европейската комисия. След 25 май 2018 г. започва публикуване на регулярна информация за дейността на създадения с Регламент (ЕС) 2016/679 Европейския комитет по защита на данните. В бюлетина намира място отразяването на международни събития и форуми с участието на представители на КЗЛД, като през 2018 г. основното такова събитие е 40-ата международна конференция по защита на личните данни и неприкосновеността, която е организирана съвместно от КЗЛД и Европейския надзорен орган по защита на данните. В бюлетина е публикуван и отчет на постигнатите резултати в сферата на защита на данните по време на Българското председателство на Съвета на ЕС.

Регулярно в бюлетина се публикуват решения и становища на КЗЛД и обща статистика за контролната дейност. През 2018 г. са публикувани три статии от членове на КЗЛД - „Общ регламент за защита на личните данни – нови предизвикателства“ и „Практическо

ръководство за ИТ сигурност при обработката на лични данни“ от проф. д-н Веселин Целков и „Защитата на личните данни като право на личността и гражданина и история на неговото утвърждаване в Европа и България“ от Цанко Цолов.

КЗЛД е организация от общественния сектор, поради което по Закона за достъп до обществена информация има задължение да публикува в отворен машинночитим формат, позволяващ повторна употреба, публичната информация, която събира, създава и обработва. До 25 май 2018 г. продължава започналото през 2016 г. публикуване на Портала за отворени данни на събирана, създавана и поддържана от КЗЛД публична информация от обществен интерес, чието повторно използване има добавена стойност – списъци, извадка от регистрите, свързани с регистрацията на АЛД. След 25 май 2018 г. това публикуване е прекратено поради отпадане на нормативното задължение за поддържане на тези регистри. Към момента на Портала на отворените данни е публикувана отправка към раздела „Архив“ на сайта на КЗЛД, в който е предоставена окончателна и неподлежаща на по-нататъшно поддържане и актуализиране информация с архивна стойност относно регистрацията на АЛД.

За цялостната си политика на изчерпателно и открито предоставяне на информация както за дейността на Комисията, така и относно процесите и новостите в сферата на защита на личните данни КЗЛД получава награда от фондация „Граждани срещу бюрокрацията“. За 2018 г. КЗЛД е отличена в категория „Прозрачност в управлението“. При връчването на грамотата управителят на фондацията г-н Стефан Христов подчертава, че ефикасно средство на КЗЛД за постигане на обществена информираност е регулярното издаване на електронен Информационен бюлетин, в който се отразяват решенията и становищата на Комисията. Това е третото поредно признание за КЗЛД, която през 2017 г. получава отличието на фондацията за „Държавна институция на годината“, а през 2016 г. - за „Най-добро обслужване на гражданите“.

ХІІІ. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

1. Административен капацитет.

Способността на КЗЛД като административна структура да изпълнява нормативно възложените ѝ задачи и да отговори на обществените очаквания към нея е неразривно свързана с професионализма и мотивацията на нейните служители. Осигуряването на административен капацитет, с който КЗЛД да изпълнява адекватно своите функции на надзорен орган и да постига своята мисия, е постоянен и целенасочен процес.

Към края на отчетния период в КЗЛД работят 51 служители по служебно правоотношение и 18 по трудово (в това число председателят и членовете на КЗЛД).

За периода януари–декември 2018 г. 12 служители са повишени в ранг, а 5 са повишени в длъжност.

Намирането и набирането на експертите се реализира според изискванията на Закона за държавния служител.

- Конкурс - обявени са 7 конкурсни процедури за заемане на свободни длъжности в администрацията на КЗЛД, като 5 от тях са приключили с назначаване, а 2 са прекратени поради липса на кандидати, отговарящи на условията за назначаване.

- Мобилност – преминаване на държавна служба от друга администрация с тристранно споразумение - обявени са 7 процедури, от които за 2 не е имало подадени документи.

За КЗЛД обучението на служителите от нейната администрация е важен елемент от управлението на човешките ресурси. През отчетния период служителите са повишили професионалната си квалификация чрез участие в 108 курса за 44 обучения, проведени основно от Института за публична администрация и Дипломатическия институт към Министерството на външните работи. Задължително обучение са преминали 4 новоназначени държавни служители и 2-ма назначени за първи път на ръководна длъжност.

Прави впечатление голямото текучество на кадри през последните две години. Влизането в сила на Общия регламент относно защитата на данните и въведеното с него задължение за голям брой АДД да определят ДЛЗД предизвиква повишено търсене (във всички сфери) на експерти с високи професионални познания в процесите по защита на личните данни, което довежда до напускането на водещи експерти от КЗЛД, привлечени от по-доброто заплащане в частния сектор. От 24.05.2016 г. (влизането в сила на Регламента) до края на 2018 г. КЗЛД са напуснали 29 служители, а назначените за този период са само 18. През отчетния период са назначени 12 служители, от тях 10 по служебно правоотношение и 2-ма по трудово. Прекратени са правоотношенията с 13 служители.

Към момента КЗЛД не разполага с нужните финансови ресурси за задържане на своите експерти чрез повишение на възнагражденията, което поставя в риск не само протичането на нормалните административни процеси, но и цялостното прилагане на законодателството в сферата на защита на личните данни. Този процес на отлив на кадри предимно от специализираната администрация води и до рязкото ескалиране на натовареността на останалите служители – ръст общо на задачите поне 5-6 пъти в повече при намален количествен състав на експертите и нови функции и задачи, произтичащи от Общия регламент относно защитата на данните.

Въпреки че в КЗЛД няма официално въведена практика за провеждане на интервю със служителите при напускане с цел изясняване на мотивите за търсене на друга работа, може да се приеме, че основните причини за това са възможността за нова работа с по-добри финансови параметри и по-удобна локация. Особено голямо е текучеството на служители в една от дирекциите от специализираната администрация – дирекция „Правни производства и надзор“. Като се отчита, че работата в това административно звено е натоварена, специфична и висококвалифицирана, основните относими причини за „текучество“ са следните:

- Несъразмерно по-ниското възнаграждение в държавния спрямо това в частния сектор за специалистите с юридическо и IT образование, каквито основно са необходими в дирекцията;

- Устойчиво бързо увеличение на натовареността при почти един и същ пероснален състав. В частност е нужно да се посочи, че едно от административните звена в тази дирекция, отдел ПППП, е създадено в период, в който натовареността е била в обработването до 100 жалби годишно. През последните години обемът жалби е нараснал най-малко 5-6 пъти. Посоченият обем рефлектира както върху бройката на съдебните дела, така и в обслужването на физически лица.

2. Административно обслужване.

2.1. Обща информация.

В изпълнение на изискванията на Наредбата за административното обслужване потребителите на административните услуги осъществяват контакт с КЗЛД чрез Звеното за административно обслужване (ЗАО). Дейността по административно обслужване се осъществява при пълно изпълнение на Вътрешните правила за административното обслужване и Хартата на клиента, които имат за цел повишаване качеството на административните услуги, насърчаване участието на гражданите и служителите при

обсъждане на услугите, начина им на предоставяне, необходимото качество и стандартите за изпълнение. Дейността на ЗАО се осъществява от четирима служители в условия на непрекъсваем работен процес в рамките на работния ден. При изпълнение на служебните си задължения всеки служител от администрацията носи отличителен знак със снимка и данни за имената, длъжността, администрацията и звеното, към което принадлежи.

През отчетния период служителите от Звеното за административно обслужване са обработили общо 17 470 бр. документа - писма, молби, заявления, жалби, вътрешни документи и др. от и към граждани и институции. Системата за документооборот обработва всички документи, постъпили в Звеното за административно обслужване, като със създадените правила за сканиране на вход и изход прозрачността в работата на администрацията е абсолютно гарантирана.

В отчетния период 1.01.2018–31.12.2018 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с административното обслужване, осъществявано от администрацията.

От май 2018 г. КЗЛД има необходимия за осъществяване на административната си дейност достъп до регистри на държавната администрация в средата за междурегистров обмен RegiX. Това, от своя страна, улеснява и облекчава административното обслужване на гражданите.

2.2. Отчет за постъпилите в КЗЛД през 2018 г. заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация.

В съответствие с изискванията на ЗДОИ на сайта на КЗЛД е създаден раздел „Достъп до информация“, в който са включени:

- Процедура по разглеждане на заявления за достъп до обществена информация и предоставяне на информация за повторно използване;
- Описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до информация и информация за повторно използване;
- Нормативи за разходите за предоставяне на достъп до информация и повторно използване на информация от обществен сектор;
- Ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;
- Описание на информационните масиви и ресурси, използвани от администрацията на КЗЛД;
- Списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;

- Списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;
- Годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно използване на информация от общественния сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

Общ брой постъпили заявления за достъп до информация:	16
- от граждани на Република България;	14
- от чужденци;	0
- от медии;	1
- от НПО;	1
- от частноправни субекти.	0
Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	4
- предоставяне на пълен достъп до обществена информация;	4
- предоставяне на частичен достъп до обществена информация;	0
- предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес;	0
- отказ за предоставяне на достъп до обществена информация.	0
Уведомление за липса на исканата обществена информация.	0
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение.	4
Предоставена информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК.	2
Заявления, които не отговарят на чл. 25, ал. 1 от ЗДОИ и във вр. с чл. 2 ал. 1	6
Общ брой постъпили искания за предоставяне на информация за повторно използване.	0

3. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи в КЗЛД през 2018 г.

През отчетния период системата за управление на документи и работни потоци в КЗЛД и за контрол на решенията е приведена в съответствие със Системата за електронен документооборот и с единния технически протокол, утвърден от председателя на Държавната

агенция „Електронно управление“ за осъществяване на обмен на документи в държавната администрация. От 01.11.2018 г. КЗЛД обменя документи с останалите администрации, включени в системата за електронен обмен на документи. С въведената Система за електронен документооборот се осигурява бърз и сигурен документооборот с всички поделения на държавната администрация.

Като резултат може да се изтъкнат възможността за по-бързо и ефективно обработване на входящата поща, значителното намаляване на документите на хартиен носител и ускоряването на информационните потоци.

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Доставка и инсталирането на сървърни и персонални сертификати се извършват регулярно съгласно сроковете им за подновяване.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално кратки срокове съгласно утвърдените процедури.

През отчетния период КЗЛД продължава сътрудничеството си с Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

КЗЛД запазва участието си в Работна група „Цифрова България 2020“, обособена към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Комисията участва със свои представители в „Съвет за мрежова и информационна сигурност на информационните системи на административните органи“ към Държавна агенция „Електронно управление“.

4. Обществени поръчки.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2018 г. са възложени обществени поръчки, както следва:

Чрез открита процедура

- „Доставка на хардуер за нуждите на Комисията за защита на личните данни“.

Чрез публично състезание

- „Осигуряване на самолетни билети за превоз на пътници и багаж при служебните пътувания в чужбина на служителите на КЗЛД, както и предоставяне на допълнителни услуги, свързани с пътуванията“;

Чрез събиране на оферти с обява

- „Изграждане и внедряване на специализирана автоматизирана информационна система за поддържане на регистрите в КЗЛД”;
- „Извършване на денонощна физическа охрана на сградата, в която се помещават администрациите на Комисията за защита на личните данни и Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров”, и паркинга пред нея;
- „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на Комисията за защита на личните данни, чрез зареждане с карти за безналично плащане“.

5. Финансови ресурси – обща информация относно разходването на бюджета на КЗЛД през 2018 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2018 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на **2 530 000 лв.** През годината в изпълнение на разпоредбите на ПМС №15 от 1.02.2018 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2018 г. за обезпечаване на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г. и на база фактически извършени разходи за организиране и провеждане на срещи на Работна група DAPIX в гр. Брюксел и осигуряване на събитие от календара в гр. София бюджетът на КЗЛД е променен в увеличение със сумата в размер на 67 428 лв. Общо одобреният бюджет на КЗЛД за 2018 г. е в размер на **2 597 428 лв.**

За обезпечаване на дейността на КЗЛД и нейната администрация, включително и за организиране и провеждане на събития от Българското председателство на Съвета на Европейския съюз, са извършени разходи общо в размер на **2 568 947 лв.**, или **98,9%** от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 260 638
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	82 188
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	322 410
10-00	Издръжка	660 128

19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	15 329
46-00	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	250
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	132 090
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	95 914
	Общо разходи по бюджета	2 568 947

XIV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2019 Г.

Предвид необходимостта от финализиране на националната правна рамка по защита на личните данни с цел гарантиране прилагането на Общия регламент относно защитата на личните данни и на Директива (ЕС) 2016/680 след транспонирането ѝ в ЗЗЛД КЗЛД си поставя следните цели и приоритети за следващия отчетен период:

1. Обезпечаване на дейностите на КЗЛД с необходимите човешки и технически ресурси в областта на защитата на личните данни.

Една от приоритетните дейности на КЗЛД през следващия отчетен период е свързана с обезпечаване на институцията с адекватен на нейните нови задачи и правомощия административен капацитет. Въпреки обективните фактори, които водят до засилен отлив на високоспециализирани кадри на КЗЛД, надзорният орган ще продължи да инвестира своите усилия в дейността по набиране на експерти с юридическо и ИТ образование с цел обезпечаване на основните си направления на дейност. Този приоритет остава особено актуален в светлината на засилените нови правомощия на КЗЛД и повишените очаквания на обществото за засилена защита на физическите лица във връзка с обработването на техни лични данни. В допълнение в изпълнение на ангажиментите си за участие в работата на ЕКЗД през 2019 г. КЗЛД ще изгради и оборудва комплексна система за видеоконферентна връзка. Задължението за осигуряване на това оборудване възниква не само за КЗЛД, но и за надзорните органи за защита на данните на всички държави членки поради факта, че ЕКЗД е постоянно действащ орган, чиито решения са правно обвързващи и който, за да обезпечи възможност за адекватно и спешно произнасяне по въпроси от неговата компетентност, ще провежда и дистанционни заседания чрез видеоконферентна връзка.

2. Приемане на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни.

След окончателното приемане на ЗИДЗЗЛД и влизането му в сила КЗЛД ще фокусира своите действия към създаването на правила за прилагане на произтичащите от закона задължения за АЛД и ОЛД. Първият подзаконов акт, който се очаква да бъде приет от КЗЛД, е Правилникът за нейната дейност и дейността на администрацията ѝ. Освен че ще регламентира произтичащите от Общия регламент относно защитата на данните структурни промени в административната организация на институцията, Правилникът ще уреди реда и условията, по които се развиват производствата пред КЗЛД във всички нови направления на дейност. В 6-месечен срок от влизането на ЗИДЗЗЛД в сила КЗЛД ще приеме и останалите

подзаконови актове, които са предвидени в самия закон. За тези, които изискват становище на ЕКЗД в рамките на механизма за съгласуваност, проектът на закон предвижда 12-месечен срок за приемането им.

Своевременното финализиране на процеса по изграждане на подзаконовата правна рамка в областта на защитата на личните данни в Република България е гаранция за провеждане на политика от надзорния орган в условията на правна сигурност, прозрачност и предвидимост.

3. Нов фокус на контролната дейност.

През 2019 г. по линия на контролната дейност остават актуални следните основни направления:

- Изготвяне на актуални механизми за надзор в светлината на ЗИДЗЗЛД и Регламент (ЕС) 2016/679, в т.ч. разработване на различни методики съобразно текущите приоритети в контролната дейност.

- Осъществяване на ефективна и ефикасна надзорна дейност, вкл. чрез привеждане в съответствие на професионалния опит при извършване на секторни проверки с новата правна рамка.

- Извършване на необходимите проверки във връзка с изискванията към Република България по пълното присъединяване към Шенген и Визовата информационна система на ЕС (ВИС).

За целта ще се планират и извършат проверки на националната ШИС II и проверки на поне две консулски служби в посолства на Република България в чужбина, издаващи голям брой шенгенски визи.

- Засилване сътрудничеството с МВР във връзка с изпълнение на изискванията на Директива (ЕС) 2016/680.

В тази връзка през 2019 г. ще се планират и извършат проверки на Националното звено Европол, на Евродак и на Интерпол. С оглед на тези ангажименти, както и във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 в националното законодателство, КЗЛД ще засили сътрудничеството и взаимодействието си с МВР и другите структури от системата за вътрешна сигурност при пълно отчитане на законовите им компетентности и изискванията за независимост на надзорния орган.

- Подготовка на КЗЛД за извършване на съвместни проверки при спазване на изискванията на ЕКЗД за съвместно сътрудничество между отделните надзорни органи на държавите - членки на ЕС.

4. Принос към усилията за пълноправно членство на Република България в Шенген и ВИС.

Работата на КЗЛД във връзка с постигането на пълноправно членство на Република България в Шенгенското пространство остава приоритетна задача и през 2019 г. Ще продължи активното участие на представители на Комисията в оценки по Шенген в областта на защитата на личните данни, което не само повишава експертния капацитет на институцията в тази област, но е и показател за авторитета на българския надзорен орган в международен план.

5. Популяризиране на дейността на Европейския комитет по защита на данните.

Въпреки че като нова самостоятелна структура ЕКЗД е сравнително непознат на широката аудитория, неговата роля в уеднаквяването и доразвиването на практиката по защита на данните в държавите - членки на ЕС, ще става все по-значима с течение на времето. Правомощията му, отредени по силата на Общия регламент относно защитата на данните, предвиждат, *inter alia*, издаване на насоки, препоръки и най-добри практики по прилагането на Регламента. Документите, произтичащи от дейностите на ЕКЗД, имат задължителен характер за заинтересованите страни и по тази причина трябва да достигнат до всички адресати по достъпен и своевременно начин. Целта на КЗЛД е да предоставя актуална информация относно дейността на Комитета чрез своята интернет страница.

6. Засилване на международното сътрудничество във връзка с изискванията на Общия регламент относно защитата на данните за „обслужване на едно гише“.

Общият регламент относно защитата на данните се стреми да облекчи в максимална степен както АЛД, извършващи дейност в повече от една държава членка, така и гражданите при упражняването на правото им на защита на личните им данни. Ето защо чл. 77 от Регламента осигурява право на избор на лицето, което в подобна ситуация може да подаде жалба до надзорния орган в държавата членка на обичайното му местопребиваване или на местоработата му, или, алтернативно, до надзорния орган в държавата членка, където е

извършено предполагаемото нарушение. Целта на тази разпоредба е тя да бъде приложена пряко в пълния ѝ обем, поради което КЗЛД ще се възползва от всички налични административни канали за съдействие на субектите на данни в рамките на ЕС. Налице е вече съществуваща и реално действаща електронна система за обмен на информация между всички надзорни органи, но тя не изключва използването на прекия контакт между водещия надзорен орган по дадена жалба и всички други намесени национални органи в рамките на териториалната приложимост на Регламента.

7. Продължаване на информационно-разяснителната кампания на КЗЛД.

В КЗЛД е констатиран незатихващ интерес от страна на АЛД, на публични структури и на гражданите по отношение провеждането на обучения и допълнителни разяснения по прилагането на Общия регламент относно защитата на данните. В тази връзка информационно-разяснителната кампания, която е реализирана през 2018 г., ще бъде разширена.

Предвид ограничения ресурс, който КЗЛД може да инвестира в подобна кампания, тя отново ще бъде насочена както към служителите по защита на данните, така и към целеви групи с общ фокус като отделни индустриални браншове, сходни административни и/или публични структури и т.н.

Постигането на максимален положителен резултат в описаната посока ще се търси и чрез осъществяването на практическо партньорство между КЗЛД и различни публични и частни инициативи, което да доведе до извеждането на преден план на конкретни проблеми и въпроси както на местно, така и на транснационално ниво и на предлагането на общи решения, валидни за отделен сектор или по-общо за голяма група администратори и субекти на данните.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2018 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 28 януари 2019 г. (Протокол № 4).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Цветелин Софрониев /п/

Мария Матева /п/

Веселин Целков /п/